

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

rolul maistrului în producție

eficiența acordului global

forme și metode de lucru ale
organelor de conducere colectivă

calitatea

calitatea

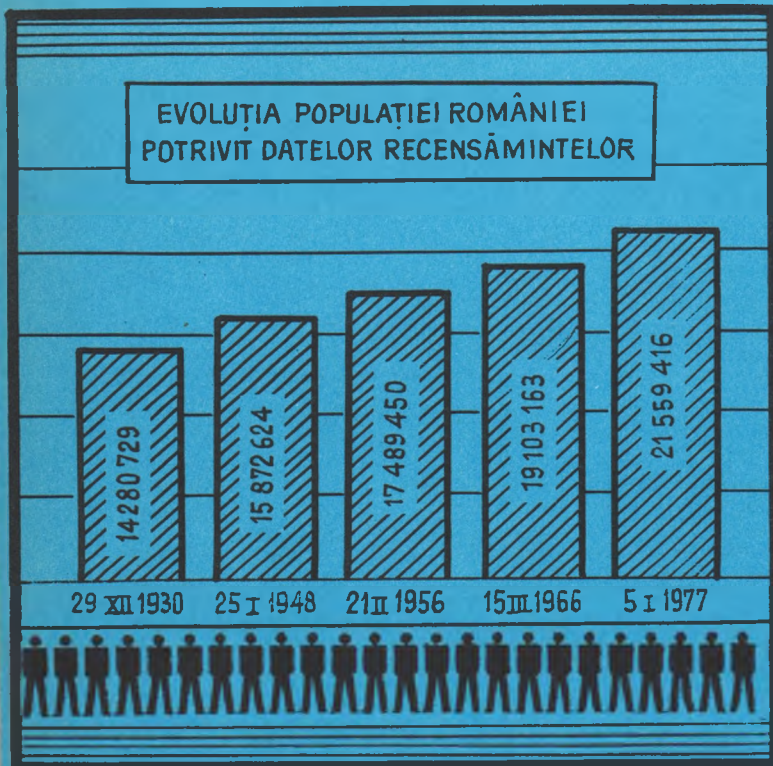
calitatea

calitatea

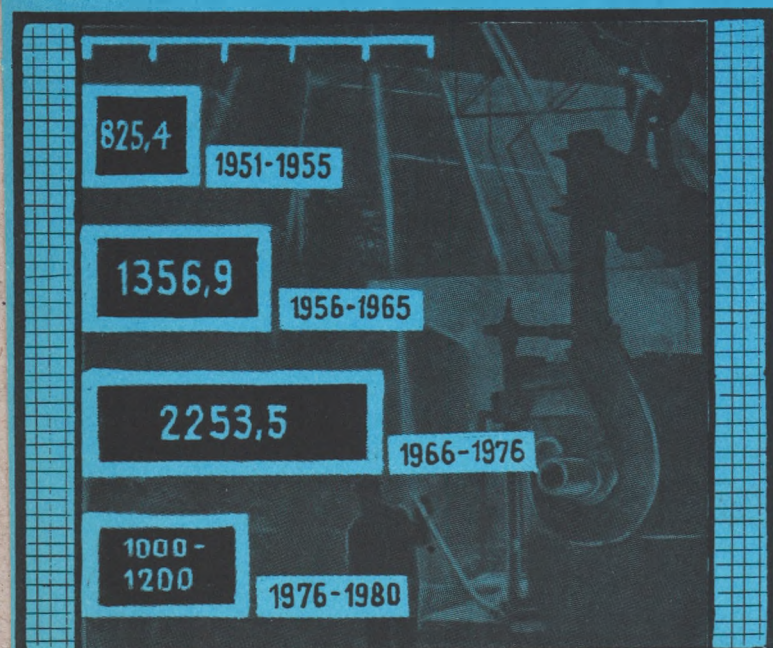
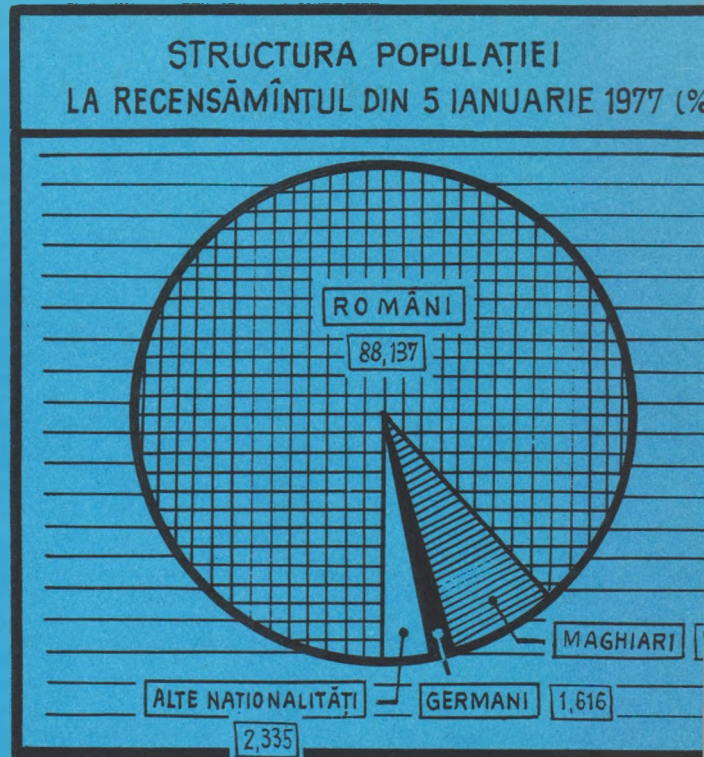
CERINȚĂ A ECONOMIEI MODERNE

DEZVOLTAREA DEMOGRAFICĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE

EVOLUȚIA POPULAȚIEI ROMÂNIEI
POTRIVIT DATELOR RECENSĂMINTELOR

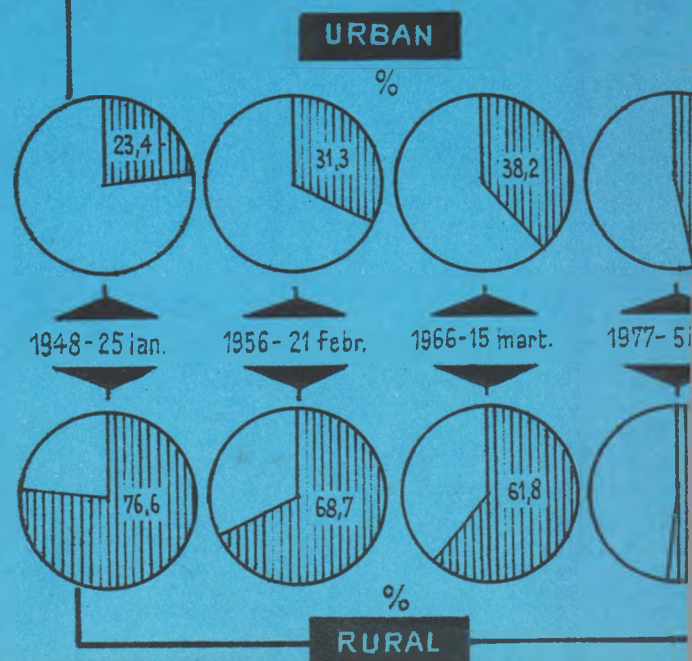

STRUCTURA POPULAȚIEI
LA RECENSĂMÎNTUL DIN 5 IANUARIE 1977 (%)

NOI LOCURI DE MUNCĂ ÎN ECONOMIE
(ÎN MII PERSOANE)

POPULAȚIA ROMÂNIEI PE MEDII

Cum se acționează în întreprinderi pentru realizarea planului

RIDICAREA CALITĂȚII — CERINȚĂ A PRODUCȚIEI MODERNE

DEPĂȘIND DE MULT sfera exclusiv teoretică, calitatea a devenit o realitate evidentă a produselor economiei noastre, atestată de realizările de prestigiu obținute de întreprinderile industriale românești în satisfacerea cerințelor beneficiarilor interni și în competiția internațională. Transformată într-o preocupare permanentă, acțiunea de îndeplinire și depășire a sarcinilor de plan privind ridicarea calității produselor, de realizare a măsurilor din programele speciale elaborate în acest scop, s-a soldat și în perioada ce a trecut din acest an cu rezultate remarcabile: a fost substanțial sporită fiabilitatea multor produse (autocamioane, autobasculante, tractoare, strunguri, motoare electrice etc), au crescut performanțele tehnice și tehnologice (la firele și fibrele sintetice), a fost mărită stabilitatea la utilizarea în medii petroliere a garniturilor de

cauciuc pentru diverse echipamente, a fost ridicată durata de utilizare a uleiurilor minerale pentru motoare termice, s-au amplificat cu 20% performanțele de rulare la anvelopele de autoturisme, au sporit performanțele tehnico-economice la o gamă largă de utilaje tehnologice, precum și promptitudinea „service”-ului în exploatarea lor, s-a amplificat considerabil producția de piese de schimb etc.

Dat fiind însă faptul că în unele întreprinderi există rezerve serioase în realizarea unor produse a căror calitate nu se situează încă la nivelul ridicat al dotării lor tehnice și umane „**vor trebui luate** — așa după cum arată secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — **măsuri pentru organizarea științifică a proceselor de producție, întărirea controlului tehnic de calitate — folosind cele mai moderne mijloace și metode de ve-**

● La întreprinderea „Tractorul” din Brașov — o valoroasă experiență în asigurarea fiabilității produselor

● La întreprinderea de mecanică navală din Galați — efectele pozitive ale gestiunii calității

rificare — astfel ca nici o mașină, nici un utilaj, nici un produs să nu mai poată ieși din întreprindere dacă nu corespunde cerințelor tehnice și de calitate stabilite prin proiecte și solicitate pe piața internă și internațională”.

În dorința de a contribui la realizarea integrală a prevederilor de plan în domeniul creșterii performanțelor produselor, la transpunerea operativă în practică a măsurilor cuprinse în programele speciale de ridicare a calității, am considerat util să ne oprim asupra unor probleme de o complexitate aparte cu care este confruntată fiecare întreprindere în efortul pe care-l depune pentru ridicarea eficienței și competitivității. Analiza și, mai ales, soluționarea lor, pot reprezenta pirghii deosebit de stimulative în realizarea exemplară a sarcinilor complexe ale planului pe acest an.

Gestiunea calității în acțiune : produse de calitate cu costuri minime

Este un fapt recunoscut că pentru a spori calitatea produselor este necesar să se mărească cheltuielile cu prevenirea apariției defectelor, dar, pentru a fi competitiv, producătorul trebuie să reducă costul calității produselor.

Cerința existentă în fiecare întreprindere de a înlocui o parte din cheltuielile pentru prevenirea defectelor cu cheltuielile pentru identificarea și repararea defectelor, a devenit o problemă aradoc. Soluțiile eficiente la această problemă au început să înmulțească odată cu introducerea în practică unor întreprinderi a **gestiunii calității produselor**. Astfel, pe baza experienței practice, s-a ajuns la concluzia că o gestiune rațională a calității produselor conduce, prin atenția ce se acordă prevenirii apariției defectelor, la reducerea sensibilă a costului total al calității, la obținerea unor însemnate economii în totalul cheltuielilor întreprinderii, în condițiile în care calitatea te pe deplin corespunzătoare cu normele stabilite.

Aplicarea practică a metodei gestiunii calității produselor se alizează în mai multe etape :

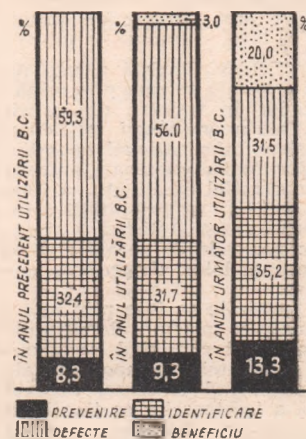
a) este vorba, în primul rând, de **îmbunătățirea sistemului de urzire și înregistrare a costurilor**. Pentru acesta se efectuează, de început, o inventariere a activităților din întreprindere, care au vedere asigurarea calității, stabilirea cheltuielilor aferente și uparea lor în trei categorii : **costuri de prevenire a defectelor** (din cheltuielile cu verificarea calității proiectării prin încercarea prototipului și seriei zero ridicarea calificării personalului, elaborarea planurilor de control, dotarea întreprinderii cu AMC,

SDV, mecanizarea operațiilor de control, realizarea ambalajelor de protecție și a spațiilor pentru depozitarea produsului finit etc.); **costul identificării defectelor** (cheltuieli cu recepția materiilor prime, cu controlul procesului de producție și al produsului finit, cu încercările de fiabilitate și mentenabilitate, cele generate de verificarea mașinilor și a utilajelor, SDV și AMC etc.) și **costul defectelor** (cheltuieli cu rebuturi, remanieri, reinspecție, cheltuieli cu „service” în perioada de garanție, bonificații, pierderi înregistrate ca urmare a scăderii volumului de desfaceri etc.);

b) construirea **bilanțului calității**, care grupează la „pasiv” costurile defectelor și consecințele acestora, iar la „activ”, economiile realizate prin eliminarea sau diminuarea defectelor de calitate (reducere cu cheltuielile pentru prevenirea și identificarea defectelor);

c) după stabilirea bugetului provizoriu, se urmărește echilibrarea cheltuielilor aferente funcției calitate cu cuantumul defecțiunilor, pentru a se identifica nivelul optim al calității.

În explicarea mai concretă a influenței costurilor asupra calității produselor, efectele construirii bilanțului calității la **ÎNȚREPRINDEREA MECANICĂ NAVALĂ din GALAȚI** sînt semnificative. Cu ajutorul bilanțului întocmit, a fost facilitată considerabil creșterea calității, concomitent cu cea a competitivității produselor, deoarece, prin mărirea cheltuielilor pentru prevenire și încercări, a fost realizată o diminuare substanțială a costului defectelor și, în ansamblu, reducerea cu 20 la sută a cheltuielilor totale aferente calității, (vezi graficul). În urma măsurilor luate

Evoluția costurilor calității prin utilizarea bilanțului calității (B.C.) la întreprinderea mecanică navală din Galați

pe baza celor evidențiate de bilanțul calității, creșterea cu numai 4 la sută a cheltuielilor de prevenire (de la 8,3 la sută înainte la 13,3 la sută după întocmirea bilanțului calității) și a celor de identificare a defectelor cu 3 la sută (ca urmare a cheltuielilor ocazionale de confecționarea bancurilor și a standurilor de fiabilitate și a ținerii evidenței pe categorii de costuri) a condus, prin reducerea costurilor totale ale calității, la obținerea, pe această cale, a unor economii de circa un milion lei (graficul), fără a diminua calitatea, ci dimpotrivă.

Desigur, nu trebuie scăpat din vedere faptul că, pentru amplificarea rezultatelor bune obținute în întreprinderea analizată prin aplicarea bilanțului calității, în anii următori a fost acordată maximum de atenție ca în elaborarea sa să se evite, pe cât posibil, unele neajunsuri inerente începutului: evidența uneori incorectă a cheltuielilor pe capitolele anterior menționate, tentația de a se încerca eliminarea simultană a tuturor costurilor defectelor etc. Au fost elaborate, totodată, în continuare, măsuri pentru reducerea costului defectelor, prin alegerea acțiunilor corective (preventive și de identificare) cele mai rentabile.

Date fiind avantajele certe ale introducerii gestiunii calității produselor, o asemenea acțiune se cere operativ extinsă și în alte întreprinderi, deoarece practica confirmă că, fără măsuri pe linia prevenirii și identificării, nu se pot diminua costurile totale ale calității. Trebuie combătută părerea greșită care mai persistă la unele locuri de muncă, potrivit căreia ridicarea calității duce la creșterea costurilor și la micșorarea beneficiilor. Mai mult decât atât. Literatura de specialitate și practica productivă demonstrează că o gestiune rațională a calității permite să se reducă cheltuielile cu cel puțin 2/3 din costul defectelor și că cheltuielile pentru realizarea acestei reduceri sînt mai mici decît 15 la sută din acest cost.

Opțiunile beneficiarilor : de la costul de achiziție la cel pe întreg ciclul de viață al produselor

În ridicarea eficienței, pentru producător este esențială reducerea costurilor interne privind calitatea (cheltuielile cu reburile, ramanierile etc.), dar pentru beneficiar esențială este micșorarea cheltuielilor în exploatarea produsului.

Transformarea divergenței de opinii semnalată într-un consens al relațiilor furnizor — beneficiar, reprezintă o problemă complexă, a cărei rezolvare constituie, pentru fiecare întreprindere, o necesitate vitală, în realizarea produselor de calitate superioară, prevăzute în plan, în așa fel încît ele să fie eficiente nu numai în fabricație la producător, ci și în exploatarea la beneficiar. Aceasta deoarece, în economia modernă, în fundamentarea deciziei de achiziționare, consumatorii sînt tot mai mult influențați în prezent de prețul pe întreg ciclul duratei de viață a diferitelor produse (care include, pe lîngă costul de achiziție și costurile pe care beneficiarul le suportă în legătură cu punerea și menținerea produsului în stare de funcționare) și care poate fi de cîteva ori mai mare decît costul de achiziție de la furnizor.

În aceste condiții, pentru a putea spori competitivitatea produselor sale, producătorul va trebui să-și îmbunătățească optica proprie cu privire la optimizarea costurilor la utilizator cu ajutorul unor informații prin care să poată aprecia comportarea produselor proprii în exploatare. Care sînt sursele de informare și cum sînt ele utilizate ?

În întreprinderea „TRACTORUL” din BRAȘOV există acumulată o experiență bună privind intensitatea și eficiența cu care este urmărită comportarea produselor la beneficiar în vederea diminuării cheltuielilor în exploatare. Pentru stabilirea unor măsuri eficiente, în întreprindere a fost organizat un sistem informațional operativ, care identifică eventualele repere a căror remediere poate antrena costuri ridicate în utilizare și cauzele unor astfel de situații. Activitatea desfășurată pentru îmbunătățirea calității și fiabilității tractoarelor se bazează, printre altele, pe prelucrarea statistică a situațiilor privind comportarea produselor în perioada de garanție și pe urmărirea în exploatare după garanție a unor loturi de produse, cunoscînd condițiile de mediu și exploatare.

Prelucrarea statistică a informațiilor furnizate se face prin intermediul calculatorului. Corelarea informațiilor privind defecțiunile la unele produse se face cu două fișiere, unul conținînd documentația tehnico-economică a ansamblurilor și reperelor componente ale tractoarelor, iar celălalt conținînd date privind vînzarea. Fișierul privind documentația tehnico-economică a tractoarelor se ține la zi prin datele introduse la lansarea în fabricație de repere noi. Fișierul privind vînzarea tractoarelor se completează lunar, prin datele primite de la serviciile de livrare, coroborate cu datele de vînzare a produselor în străinătate, primite de la delegații cu asistența tehnică sau de la firmele importatoare.

Supportul material pentru introducerea datelor privind defecțiunile în memoria calculatorului îl constituie formularul „fișe de in-

tervenție”, completat de tehnicianul „service” la fiecare remedie. Pe acest formular se trec codificat tipul tractorului, beneficiile deficiențele constatate, cauza, operațiunea de remediere și măsura corectivă propusă la stația service, precum și subansamblul și rolul în discuție. Baza înmagazinării tuturor acestor date în memoria calculatorului o constituie seria de șasiu a tractorului, fiecare tipurile de bază de tractoare fabricate avînd serii distincte, compuse din 6 cifre.

În urma cercetărilor și încercărilor efectuate în acest fel, au fost eliminate complet, în prezent, unele probleme generate în trecut smulgera șuruburilor și ruperea punților și a trompelor. Au fost introduse în producția de serie amortizoarele de calitate superioară pe axul mecanismelor, ceea ce a condus la creșterea substanțială a fiabilității, la reducerea cheltuielilor de exploatare și, concomitent, la amplificarea considerabilă de la an la an a ponderii tractoarelor exportate în totalul producției, la realizarea unor beneficii substanțiale peste prevederile de plan.

Desigur, obiecția care se poate face este că o asemenea rezolvare a problemei inițial expuse se limitează la producător care are acces la calculator. Daț fiind însă că generalizarea mării produsului în exploatare la beneficiar și a costurilor aferente reprezintă o acțiune ce se cere generalizată în toate întreprinderile ca o premisă a ridicării competitivității, reamintim că la îndemina unităților economice se găsește și un alt instrumentar, în care aplicarea mijloacelor de calcul mecanografice este suficientă. Este vorba de construirea matricilor „Reparațiilor” și „Ore de reparații” (care oferă informații necesare pentru aprecierea disponibilității echipamentului), și „Costul pieselor de schimb” (care poate facilita analiza modului în care se desfășoară activitatea de „service” a furnizorului).

Este adevărat că astfel de evidențe angrenează unele cheltuieli la beneficiar. Tot atât de adevărat este însă că, prin ridicarea volumului desfacerilor, ele nu numai că se amortizează cît de tîrziu, dar conduc și la o creștere masivă a beneficiilor

În sprijinul controlului final : un control preventiv eficient

Calitatea se realizează de fapt încă în faza de concepție a produsului și de execuție; și totuși, ridicarea calității este „rezolvată” uneori doar prin amplificarea controlului final al produselor.

O astfel de soluționare a problemelor complexe impuse ridicarea performanțelor și competitivității produselor pornește de la neglijarea unui adevăr esențial și anume că, totuși, calitatea se realizează în faza de concepție și execuție a unui produs în timp ce inspecția și controlul de calitate nu creează calitate. Este adevărat că, dintr-o asemenea practică, pe moment puțin, beneficiarul nu are de pierdut, deoarece prin sînta cerințelor ridicate ale controlului final nu trec produsele de slăbăvire. La furnizor însă, un asemenea mod de a gîndi și de a acționa are numeroase inconveniente economice. Alături de neajunsuri, o informare finală, postoperativă, nu-și poate avea bînză decît rolul modest de a constata deficiențele, fără a putea să identifice la vreme cauzele, locul unde s-au produs și să ia măsuri de corectare și, ceea ce este mai grav, neinformînd la timp conducerea întreprinderii, care să poată lua măsuri în mod operativ.

Un lucru se cere precizat cu claritate. Nu dorim să diminuăm cu nimic importanța controlului final și rolul lui, care cere totuși perfecționare, în așa fel încît pe poarta fabricii nu poată ieși produse necorespunzătoare. Ceea ce se cere și se vrea însă este faptul că, din punctul de vedere al calității conformitate, ridicarea performanțelor produsului nu trebuie să poată fi realizată eficient, operativ și, mai ales, exclusiv prin amplificarea controlului final. Pentru soluționarea acestor probleme, ar fi necesar să se ia în considerare, concomitent și prioritar — în funcție de specificul situației din întreprindere și întărirea exigențelor controlului proiectelor și al prototipurilor, al materiei prime de la furnizorii din țară și din străinătate și al comportării produselor la beneficiar. Mai mult decât atât. În paralel cu întărirea controlului în toate fazele, se acționează cu energie pentru ridicarea calificării lucrătorilor la execuție, prin organizarea unor cursuri speciale la locul muncii în afara orelor de program, prin reciclări periodice celorlalți specialiști. Asemenea acțiuni sînt menite să stimuleze activ și efectiv interesul, responsabilitatea și colaborarea tuturor lucrătorilor pentru sporirea calității.

Bogdan PĂDI

Acțiuni în actualitate

RECONSTRUCȚIE
ȘI DEZVOLTARE

LA O SUTĂ DE ZILE după cutremurul catastrofal din 4 martie, eforturile pentru redarea în folosință a clădirilor avariate se desfășoară din plin, în mod organizat, sub semnul ritmurilor înalte de lucru și al atenției sporite pentru calitate, astfel ca, înfăptuindu-se indicațiile secretarului general al partidului, avariile produse fondului locativ al Capitalei să fie cât mai grabnic înlăturate.

Cu participarea a 43 institute de proiectări

UN AMPLU STUDIU monografic — întocmit sub egida Institutului central de cercetare, proiectare și directivare în construcții, cu participarea specialiștilor din numeroase instituții științifice — privind efectele seismului asupra clădirilor și altor construcții sugerează, prin extrem de marea varietate a situațiilor individuale, uriașa complexitate a sarcinilor celor ce trebuie să gândească și să execute lucrările de consolidare și reparații. Fiind vorba, în majoritatea cazurilor, de edificii din prima jumătate a secolului, concepute fără reguli tehnice precise și unitare, modul în care ele au răspuns la solicitările seismice nu poate fi intuit prin calcule, ci trebuie determinat la fața locului pentru fiecare caz în parte, după dezvelirea parțială a structurii de rezistență și încercarea ei prin metode nedistructive. Omul de pe stradă vede șantierele de consolidări, înregistrează evoluția lucrărilor, dar nu cunoaște enorma cantitate de muncă ce se desfășoară la planșetă, la mașinile de calcul, soluțiile selecționate succesiv într-un domeniu în care cercetătorii și proiectanții sînt nevoiți să suplinească experiența (analizele făcute în urma cutremurului din 1940 fiind puține și incomplete) prin documentare și inventivitate.

La elaborarea proiectelor de consolidare a clădirilor de locuit cu peste 5 nivele și a edificiilor publice avariate din Capitală, lucrează colective din 43 de institute centrale și județene. Cu 138 de obiective nominalizate pînă în prezent, institutul „Proiect-București”

deține întietatea. Cîte 2 pînă la 8 clădiri și-au luat în răspundere institute din 13 județe, printre care Bihor, Sibiu, Caraș-Severin, Brașov, Satu-Mare, Mureș ș.a. Participă la această acțiune prioritară și specialiști din institutele de proiectări industriale, din învățămîntul superior etc. Rezolvări din cele mai variate, subsumate unui criteriu unic: în condiții raționale sub raport economic, lucrările de consolidare să confere clădirilor o rezistență superioară celei inițiale.

Ca să se cîștige timp, îndată după avizarea proiectului de principiu (în consiliul tehnico-economic al institutului respectiv; la „Proiect-București” în cazul documentațiilor pe care le elaborează institutele județene; la Inspectoratul general de stat pentru investiții-construcții, în cazul lucrărilor cu valoare mai mare), se trece la întocmirea de detalii parțiale, care servesc direct la execuție.

De la 2 000 la 7 000—8 000 de constructori

DIN CELE CIRCA 370 DE CLĂDIRI la care are de executat consolidări și reparații (blocuri de locuințe, edificii ale facultăților de stomatologie, medicină, chimie, Academia de studii economice, aula Facultății de drept, liceul nr. 8 din Berceni ș.a.), Centrala de construcții-montaj a atacat pînă în prezent 97, pentru care a primit proiecte tehnice complete sau detalii parțiale. Au și fost redată în folosință blocul din Calea Griviței nr. 399, o scară la blocul OD 16 din Drumul Taberei (altă scară se află în faza finală); blocul 13 din bd. Armata Poporului este într-un stadiu avansat etc.

Au fost mobilizați, la șantierele respective, peste 2 200 de lucrători, cu o participare masivă și eficientă a muncii patriotice. Pe lîngă selecționarea dintre cei mai buni meseriași, s-a rezolvat în bună parte și asigurarea efectivelor necesare, în stadiul actual, la unele profesii specifice. Astfel, chiar în cursul lucrărilor un număr de muncitori s-au specializat în tehnologia betonului sprijinit, pe lîngă echipele de torcetiști

venite în ajutor de pe șantierele de tunel hidrotehnice și galerii miniere.

În zilele și săptămînile următoare, o dată cu „ieșirea” masivă a proiectelor, „detașamentul reconstrucției”, va trebui să crească treptat la 7 000—8 000 de oameni. Experiența acumulată pînă acum le va servi acestora la perfecționarea organizării și tehnologiei execuției, în scopul scurtării termenelor (la blocul din Piața Romană, de pildă, au dat rezultate foarte bune — sub aspectul ritmului și calității — folosirea carcaselor de armături din plase sudate, a cofrajelor metalice pentru cămășuirea stîlpilor, a pompelor de beton).

De două ori mai multe apartamente decît în anul trecut

LUCRĂRILE legate de lichidarea efectelor cutremurului se adaugă unui plan-record al construcției de locuințe în Capitală.

Dacă în 1976, Centrala de construcții-montaj — București a dat în folosință circa 17 000 de apartamente, cifra prevăzută pe acest an este de 34 050 (la care se adaugă cele peste 5 000 de apartamente pe care le înalță aici formații ale întreprinderilor de construcții din 19 județe, de la unități ale Ministerului Construcțiilor Industriale și de la trustul „Carpați”). Crearea din timp a frontului de lucru din iarna trecută, munca plină de abnegație desfășurată îndeosebi în perioada de după cutremur au făcut ca pînă la începutul acestei luni să fie predate locatarilor circa 10 400 de apartamente, adică tot atîtea cîte reprezintă sarcina pe întreg semestrul I; încă aproape 4 000 se află la ultimele finisaje. Învățați să gîndească în perspectivă, constructorii își pun acum problema — ce devine acută — de a ataca lucrările necesare bunei racordări cu planul din 1978. Anul viitor, C.C.M.B. va trebui să dea populației Capitalei 38 000 de apartamente; un volum însemnat de muncă vor cere blocurile unicate (însușind mii de apartamente) ce se vor înalța pe amplasamentele resistemate ale clădirilor distruse de cutremur în perimetrul central al orașului.

Conformarea documentațiilor tehnice cu noile prescripții antiseismice, deosebit de exigente, a prelungit ciclul de proiectare; dar încă în această lună proiectele vor începe să „curgă” spre șantierele din Drumul Taberei, Armata Poporului, Pantelimon, Calea Rahovei, Doamna Ghica ș.a. Excavatoarele vor avea din nou de lucru din plin, se va multiplica imaginea dinamică a macaralelor în peisajul Bucureștiului.

Vindecîndu-și rănile și urmîndu-și viguros dezvoltarea, Capitala își întregeste astfel înfățișarea de oraș modern, în care, ca pe tot întinsul patriei socialiste, oamenii muncii beneficiază de condiții tot mai bune pentru o viață civilizată.

Adrian RUSU

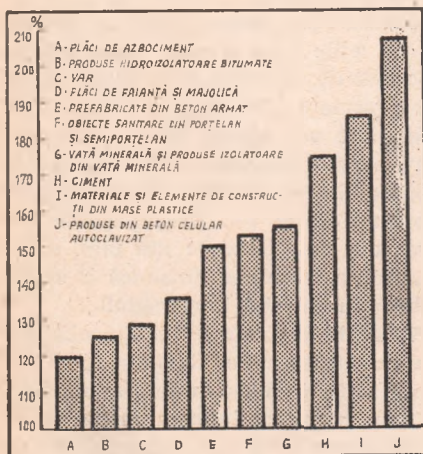
Acțiuni ferme pentru îndeplinirea programelor suplimentare

Priorități în întreprinderile de materiale de construcții

CREȘTEREA ȘI DIVERSIFICAREA PRODUȘTEI ÎN CONDIȚII DE EFICIENȚĂ SPORITĂ

REALIZAREA la timp a tuturor construcțiilor prevăzute în plan și necesitatea executării lucrărilor de refacere și consolidare a clădirilor avariate de cutremur, impun cu pregnanță asigurarea unor cantități sporite de materiale de construcții cu însușiri superioare, într-o largă gamă sortimentală și dimensională, care să contribuie la extinderea industrializării execuției lucrărilor. Pentru continua sporire a producției de materiale de construcții, statul alocat, an de an, însemnate fonduri de investiții, care au permis crearea unor noi și puternice capacități de producție. Numai în deceniul 1966—1975, volumul total al investițiilor pentru industria materialelor de construcții a însumat circa 22 mld. lei, reprezentând aproape 5% din totalul investițiilor industriale. În cincinalul actual, alte noi capacități de producție se vor adăuga celor existente, mărind potențialul productiv al ramurii materialelor de construcții.

O reflectare sintetică a acestei dezvoltări se regăsește în nivelul producției globale industriale a întreprinderilor de materiale de construcții care în 1975 era de aproape 3 ori mai mare decât în 1965, ceea ce reprezintă un ritm mediu anual de creștere de 11,5%. Pentru cincinalul 1973—1980 se prevede sporirea, în continuare, a producției, astfel ca nivelul anului 1980 să reprezinte

Nivelele de producție din anul 1980 în procente față de anul 1975 = 100 la principalele materiale de construcții

● Creșterea accentuată a volumului producției materialelor de construcții ● Noi sortimente cu calități deosebite în producția de mare serie ● Unde se „ascund” rezervele de reducere a costurilor de producție ● De ce unitățile noi nu se încadrează, la termen, în parametrii proiectați ?

154—161% față de cel din 1975 (ritm mediu anual 9—10%), (în grafic sînt redate nivelurile ce urmează a fi atinse la sfîrșitul cincinalului la principalele produse).

Realizările din 1976, precum și cele din trim. I al acestui an demonstrează că există premise ca prevederile planului cincinal, precum și sarcinile suplimentare trasate între timp, să fie realizate integral. Astfel, producția globală industrială în industria materialelor de construcții a crescut în 1976 cu 14,5% față de 1975, iar în trim. I 1977, la principalele produse, față de trimestrul corespunzător al anului trecut, s-au realizat creșteri importante: la produse din beton celular autoclavizat — 145,7%, la panouri mari din beton armat — 113,2%, la plăci din azbociment — 203,3%, la plăci din faianță și majolică pentru pereți — 117,8%, la materiale și elemente de construcții din mase plastice — 112,4%, la produse pentru instalațiile de alimentare cu apă, sanitare și de încălzire — 165,8%.

Diversificare și calitate

ASIGURAREA cantităților necesare de materiale de construcții implică, totodată, sarcina pentru întreprinderile producătoare, centralele de profil, pentru institutele de proiectări și cercetări specializate, de a realiza materiale de construcții într-o largă gamă sortimentală și cu un ridicat nivel calitativ, me-

nite să satisfacă în cît mai mare măsură cîteva deziderate de bază: creșterea gradului de prefabricare a construcțiilor, reducerea greutății acestora, diminuarea volumului de lucrări umede pe șantier și a celor mari consumatoare de manoperă, asigurarea unor condiții de izolație termică, acustică, hidrofugă, simplitate în utilizare, durabilitate în exploatare, economisirea sau înlocuirea materialelor deficitare. În acest sens, au fost prevăzute prin Programul suplimentar de creștere și diversificare a producției materialelor de construcții o serie de măsuri. Astfel, producția de ciment se va diversifica prin realizarea unor tipuri superioare care să servească la realizarea prefabricatelor din beton de marcă ridicată, cu reducerea dozajului și a timpului pentru tratament termic, și la obținerea betoanelor rezistente în medii agresive fără măsuri speciale. De asemenea, se vor realiza cimenturi necesare pentru monolitizarea elementelor prefabricate și cimenturi a căror utilizare contribuie la reducerea consumului de manoperă pe șantier. Față de 1976, producția de cimenturi speciale va crește pînă în 1980 de 2,6 ori, asigurînd astfel, în proporție crescîndă, necesarul intern (tabelul).

Tabelul nr. 1

Dinamica producției unor materiale netradiționale pentru construcții

	Nivelul anului 1980 în % față de anul 1976 = 100
Cimenturi superioare	239
Granulit	192
Produse din poliesteri armati cu fibră de sticlă	de 33 ori
Cochilii din vată minerală și polistiren	de 26 ori
Ferestre, jaluzele, căptuseli și pervazuri din PVC	777
Materiale hidroizolatoare cu strat gros de bitum	233 *)

*) Față de anul 1977.

O largă diversificare va căpăta producția de materiale și elemente de construcții din mase plastice. Dacă la început acestea se foloseau doar la pardoseli, cu timpul, domeniile lor de utilizare s-au extins la finisaje, instalații, izolații, elemente sanitare, țimplărie etc. Pentru înlocuirea zugrăvelilor tradiționale, se realizează tapete lavabile și

semilavabile în diverse culori și texturi și se vor obține **tapete din PVC preacolorate** (cu adeziv aplicat pe intrados, necesitând doar umezire la montaj), care vor contribui la creșterea durabilității finisajului, la o mai ușoară întreținere a pereților, la economie de manoperă pe șantier. Dintre produsele asimilate în ultimul timp și care asigură economisirea lemnului, se remarcă **timplăria din PVC**; aceasta ajunge la consumator sub formă de tocuri pentru ferestre și pentru uși, ochiuri mobile pentru ferestre, foi de uși, pervazuri, căptușeli, jaluzele. În scopul înlocuirii metalului utilizat la fabricarea țevilor și conductelor, s-a dezvoltat și diversificat **producția de țevi și fitinguri din polietilenă**. În vederea reducerii greutateii acoperișurilor, s-au introdus în fabricație **panouri ușoare (din poliesteri armați cu fibră de sticlă), luminatoare, cupolete**, iar pentru înlocuirea parchetului se fabrică **mochete în diverse culori și se vor realiza și mochete imprimate**.

Reducerea greutateii construcțiilor se va obține și prin introducerea de **noi sortimente de granuliț**, care vor fi folosite ca atare sau înglobate în prefabricate din beton în locul agregatelor grele de riu. Acest produs mai prezintă avantajul că îmbunătățește izolația termică a pereților și conduce la reducerea consumului de oțel. Nu a fost neglijat nici domeniul instalațiilor, pentru care s-au proiectat **cabine și obiecte sanitare din polimeri și anume**: căzi de baie și duș, spălătoare de bucătărie, rezervoare de W.C. etc., a căror introducere în construcție va contribui la reducerea greutateii acestora, la diminuarea consumului de metal și ciment, la ridicarea gradului de confort. Întrucât pierderile de energie calorică pe conducte sînt încă destul de mari, se vor realiza **cochilii din vată minerală și polistiren**, de diverse diametre, care vor înlocui actualele materiale de izolații cu randament nesatisfăcător.

Pe măsura înzestrării unităților cu tehnică modernă de producție, a automatizării sau mecanizării anumitor procese tehnologice, nivelul calitativ al produselor a crescut continuu. În prezent (trim. I/1977) **ponderea producției de calitate I în totalul producției la principalele materiale de construcții este mai ridicată față de anul trecut și există tendința creșterii în continuare a acesteia**.

Rezerve de reducere a costurilor de producție

ECONOMIA NAȚIONALĂ este interesată să obțină o producție de materiale de construcții ridicată sub aspect cantitativ și sortimental, dar și la un înalt grad de economicitate. Din analiza indicatorilor principali ce caracterizează latura calitativă a activității productive, rezultă că industria materialelor de construcții a obținut în decursul anilor unele rezultate bune. Luînd, de pildă, evoluția productivității muncii în expresie valorică pe un lucrător, constatăm că în decursul unui deceniu (1966—1975) aceasta s-a dublat, crescînd cu un ritm mediu anual de 7,4%. Nu numai productivitatea valorică, dar și productivitatea fizică și cea în unități de muncă la diverse materiale de construcții a sporit substanțial. Astfel, pro-

ducția de ciment pe un muncitor din unitățile producătoare era în 1975 de 2,4 ori mai mare decît cea din 1960. Merită, de asemenea, de subliniat faptul că productivitatea muncii va cunoaște o nouă ascensiune în următorii ani ai actualului cincinal. Bunăoară, consumul de manoperă al muncitorilor direct productivi pe linie tehnologică va avea următoarele dinamici față de 1975 luat ca bază (100%) : la ciment — 88,4%, la obiecte sanitare din porțelan și semi-porțelan — 90,6%, la produse din beton celular autoclavizat — 67,2%, la tuburi din beton precomprimat — 77% etc.

Dacă însă analizăm nivelul costurilor de producție, constatăm că au existat și există și în prezent depășiri nejustificate. În trim. I/1977 la **Centrala cimentului cheltuielile totale planificate au fost depășite cu 33,50 lei la 1 000 lei producție-marfă**, iar la **Centrala materialelor de construcții depășirea se ridică la 42,56 lei la 1 000 lei producție-marfă**. Într-o situație la fel de necorespunzătoare se află și nivelul cheltuielilor materiale.

Pentru reducerea costurilor de fabricație sînt necesare eforturi care să determine îmbunătățirea calității materiilor prime. Șe știe că majoritatea furnizorilor de materii prime se află în subordinea aceluiași centrale ca și întreprinderile consumatoare. Prin urmare, problema calității materiilor prime ar putea fi soluționată prin măsuri organizatorice luate de fiecare centrală în parte.

În același timp, nu poate fi trecut cu vederea faptul că **asistența tehnică este inegal asigurată pe schimburi**, ceea ce împietăază asupra calității, determinînd produse rebutate, refuzate sau de clasate — cu grevarea costurilor de producție. Cîteva date sînt grătore pentru a ilustra cum se asigură în cele două centrale specializate ale M.E.F.M.C., asistența tehnică pe schimburi. Să luăm, de pildă, situația din luna februarie-martie 1977 la secțiile direct productive. Dacă în schimbul I au existat 12,8 ingineri la 1 000 muncitori, în schimburile II și III numărul inginerilor era pe jumătate. La tehnicieni, schimbul I avea 11 specialiști la 1 000 muncitori, în timp ce în schimbul trei la 1 000 muncitori, reveneau doar 4,4. Nici pe toate categoriile de personal care asigură asistența tehnică în secțiile direct productive (ingineri, subingineri, tehnicieni, maistri) situația pe schimburi nu poate fi considerată optimă : în schimburile II și III ea era mai slabă cu 50% față de schimbul I. Nici în secțiile indirect productive nu s-a urmărit o întărire a elementului tehnic, calificat, în schimburile II și III; în timp ce în aceste schimburi asistența tehnică se ridică la 22 specialiști pentru 1 000 de muncitori, în schimbul I ea este mai mult decît dublă (47,7 ingineri și tehnicieni la 1 000 muncitori). Importanța asistenței tehnice corespunzătoare în toate schimburile devine și mai evidentă în cazul întreprinderilor de materiale de construcții, la care fluctuația forței de muncă a fost și este încă ridicată.

Din analizele întreprinse reiese că **înteruperile accidentale survenite la instalațiile tehnologice sau energetice** au o influență negativă asupra desfășurării normale a proceselor de producție și, deci, asupra costurilor de fabricație. Aceasta determină reducerea substanțială a randamentelor termice și, impli-

cit, consumuri suplimentare de combustibil și de materiale. Eliminarea acestor deficiențe este strîns legată de **respectarea graficului de întreținere și reparații a utilajelor respective**, de evitarea suprasolicitării la sfîrșit de perioade, de respectarea tehnologiei și caracteristicilor materiilor prime prevăzute în procesul de producție.

O altă cauză importantă a depășirii costurilor o reprezintă **neatingerea principalilor indicatori tehnico-economici aprobați conform graficelor și, îndeosebi, a nivelului producției**. Realizarea producției sub nivelul din grafic, în situația în care manopera și celelalte cheltuieli de producție rămîn la nivelurile din grafic pentru perioada respectivă (și ele nu pot fi reduse proporțional cu gradul de realizare a producției), fac ca costurile unitare, respectiv cheltuielile la 1 000 lei producție-marfă să depășească nivelurile planificate. Cîteodată depășirile sînt substanțiale ca, de exemplu, la unitatea de prefabricate din Timișoara care, în trimestrul IV/1976, a depășit costurile de producție cu 41%, Fabrica de cărămizi ceramice din Odobești depășiri de 60%, la Fabrica de produse din beton celular autoclavizat Oradea cu 25%. Întreprinderea de ciment — Hoghiz cu 76% etc. Această situație se regăsește și în trim. I/1977 la unele unități puse în funcțiune și aflate în perioada de atingere a parametrilor proiectați ca, de exemplu, la Fabrica de produse b.c.a din Adjud cu o depășire de 24% ș.a.

Așadar, principala cauză a nerealizării productivității muncii și a costurilor de producție la nivelurile prevăzute în grafice o constituie nivelul scăzut al producției obținute. La rîndul său, nerealizarea producției la nivelul planificat are ca suport, mai ales în unitățile noi intrate în funcțiune în ultimii ani, defecțiunile și înteruperile în funcționarea utilajelor, a liniilor de fabricație, mai ales a celor introduse în fluxul tehnologic fără să fi fost în prealabil omologate.

Ținînd seama de situația existentă, de perpetuarea unor defecțiuni, considerăm util să sugerăm ideea ca **ministerul de resort, centralele vizate, conducerile tehnice ale întreprinderilor, să manifeste exigență mai mare în toate fazele de realizare a obiectivelor noi, de la proiectare la probe tehnologice, să nu admită punerea în funcțiune a noilor obiective cu defecțiuni, pe considerentul că acestea vor fi remediate pe parcurs**. O asemenea practică a condus și conduce la mari pagube materiale pentru economia națională, la nerespectarea unor obligații de realizare și livrare a unor importante cantități de materiale de construcții mult solicitate de șantiere. O analiză profundă din partea factorilor implicați a tuturor neajunsurilor existente, stabilirea unui program de măsuri corespunzător, detașarea de specialiști din întreprinderile bune la cele mai slabe pentru a sprijini activitatea de producție etc., poate facilita ca încă în acest an marea majoritate a deficiențelor semnalate să fie înlăturate, astfel încît toate unitățile producătoare de materiale de construcții să se achite exemplar de sarcinile ce le revin.

Petre CIOCLU

economist principal la C.S.P.

ÎNTĂRIREA ROLULUI MAISTRULUI ÎN PRODUCȚIE

O amplă consultare a maștrilor la baza noilor reglementări

PROIECTUL DE LEGE privind rolul și atribuțiile maestrului în producție, supus dezbaterii publice, este un document important, în care se reglementează locul în producție al unei mase mari de oameni ai muncii (aproape 50 mii maștri și maștri principali, din care 77 la sută lucrează în industrie și 15 la sută în construcții-montaj). Reglementările în vigoare privind rolul și atribuțiile maestrului, respectiv **regulamentul-tip** privind atribuțiile maștrilor, a cărui vechime de aproape două decenii nu mai asigură concordanța necesară cu stadiul dezvoltării tehnice a producției și cerințele de pregătire profesională a maestrului, va fi înlocuit cu un act normativ care, pe baza sondajelor efectuate în rândul unui mare număr de specialiști, vine să statueze cu autoritatea legii poziția maestrului în producție, atribuțiile, răspunderile și drepturile acestuia, obligațiile organelor de conducere colectivă ale unităților, încadrarea, pregătirea și perfecționarea sa profesională, precum și stabilirea numărului de maștri și maștri principali la fiecare unitate, pe bază de normative de constituire a formațiilor de lucru conduse de un maestru de schimb.

Maistrul — organizator și conducător nemijlocit al formației de lucru

ELABORAREA acestor propuneri constituie așa după cum am arătat, rezultatul unei analize atente a stadiului în care se desfășoară în etapa actuală activitatea maestrului, în condițiile dezvoltării și modernizării accelerate a producției materiale, care impun întărirea rolului acestuia în organizarea și conducerea procesului de producție, sporirea neîntreruptă a contribuției sale la utilizarea cu maximum de eficiență economică a resurselor materiale și umane, la identificarea sistematică și utilizarea rezervelor de creștere a productivității muncii, îmbunătățirea continuă a nivelului calității produselor. Pentru realizarea acestor obiective, **maistrului, în calitate de organizator și conducător nemijlocit al formației de lucru incredințate**, îi revine răspunderea desfășurării activității de producție, în scopul realizării sarcinilor de plan, a mobilizării colectivelor de muncitori pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor.

Acțiunea de **analiză** a noilor condiții în care trebuie să muncească maestrul și de **corelare** a obligațiilor sale cu sistemul legislativ în vigoare de conducere, planificare și organizare a producției și a muncii, precum și precizarea

cerințelor de pregătire profesională practică și teoretică pentru cadrele de maștri, în condițiile perfecționării și modernizării tehnologiilor de fabricație, s-a desfășurat în peste 130 întreprinderi din toate ramurile economice, în care s-au solicitat opiniile a peste 800 maștri și au fost consultate cadre cu munci de răspundere (directori, ingineri-șefi de secție și de atelier) precum și organe de partid, sindicale și de tineret. De asemenea, cu sprijinul organizației de partid a Capitalei, a fost organizată o consfătuire cu maștrii, în care s-au dezbătut problemele activității acestora, s-au stabilit măsurile necesare pentru eliminarea unor neajunsuri în organizarea producției și a muncii, pentru creșterea cointereseșii materiale a maștrilor în rezultatele muncii lor și a colectivelor pe care le conduc.

Sondajele efectuate asupra **modului în care își consumă maestrul timpul său de muncă** arată că, în medie, pe economie, pe principalele domenii de activitate, se realizează următoarele ponderi față de timpul total de muncă:

- 30—40% pentru organizarea producției și a muncii;
- 15—25% pentru problemele privind respectarea tehnologiilor și a condițiilor de calitate a produselor;
- 15—25% pentru problemele privind respectarea normelor de protecția muncii;
- 5—10% pentru ridicarea nivelului de calificare propriu și al muncitorilor din subordine;
- 3—5% pentru problemele de personal și cele referitoare la normarea muncii și retribuție.

Ponderile, pe economie, menționate, sînt diferite de la o ramură la alta, precum și de la o specialitate la alta, în funcție de specificul procesului de producție, care impune intervenția directă a maestrului într-o măsură mai mare sau mai mică.

În activitatea maștrilor există o serie de neajunsuri, care diminuează, față de nivelul cerințelor aportul lor direct la perfecționarea organizării producției și a muncii și a condițiilor prescrise de calitate a produselor, astfel:

— un volum important din timpul de muncă ai maestrului este consumat cu unele **activități de care ar putea fi degrevat** și anume (întocmirea unor evidențe primare de producție, pontaje și retribuția muncitorilor; derogări sau modificări ale tehnologiilor de fabricație, care nu au fost corect elaborate sau la care nu se pot asigura condițiile prevăzute; programarea și reprogramarea producției ca urmare a unor dereglări intervenite în desfășurarea ritmică a procesului de producție);

— slaba calificare a unor muncitori

sau fluctuația mare a acestora determină din partea maestrului o îndrumare mărunță, uneori chiar substituție, în detrimentul coordonării de ansamblu a forței de muncă;

— au fost constatate cazuri de maștri care nu au cunoștințe și o pregătire corespunzătoare în domeniul organizării producției și a muncii (deși aceasta constituie principala lor atribuție), care nu au capacitatea de a rezolva problemele concrete ce apar pe parcursul desfășurării activității sau care numai într-o măsură redusă sînt preocupați de căile pentru prevenirea perturbărilor în producție, de asigurarea introducerii progresului tehnic la locurile de muncă pe care le au în subordine, de introducerea și extinderea unor metode de muncă înaintate;

— cunoștințele profesionale și capacitatea de organizare a unor maștri nu se ridică la nivelul cerințelor impuse de mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, deoarece aceștia nu au fost recrutați întotdeauna dintre cei mai buni muncitori și nu au la bază o pregătire teoretică și practică corespunzătoare etc.

Toate aceste constatări au stat la baza studiului care a precedat proiectul de lege publicat și supus dezbaterii publice.

Participare directă la realizarea unor produse care necesită înaltă calificare și experiență

CA ORGANIZATOR și conducător nemijlocit al formației de lucru încredințate, **maistrul participă direct, alături de muncitorii din subordine, la procesul de producție și face parte din categoria personalului tehnic-productiv**. Principala obligație a maestrului este aceea de a asigura realizarea ritmică a sarcinilor de plan care revin formației conduse, în care scop atribuțiile și răspunderile sînt grupate pe domeniile organizării științifice a producției și a muncii, pentru asigurarea calității produselor, asigurarea creșterii productivității muncii, aplicării normelor de muncă și retribuției după cantitatea și calitatea muncii, desfășurarea activității de producție în deplină securitate și de realizare a măsurilor de protecție a muncii, de ridicare continuă a calificării profesionale a personalului din formația de lucru la nivelul cerințelor progresului tehnic și de educare în spiritul disciplinei socialiste a muncii.

Cîteva obligații, din cele mai importante, merită a fi prezentate concret,

Opinii ale maistrilor în legătură cu proiectul de lege

EXPRIMÎND o largă adeziune la măsurile cuprinse în proiectul de lege privind rolul și atribuțiile maistrului în producție, care stimulează activitatea și răspunderea maistrilor ca organizatori și conducători direcți ai formațiilor de lucru pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, o serie de maiștri au făcut propuneri menite să întregască prevederile amintite.

Ion Breja, maistru, secția de prelucrări mecanice, întreprinderea „Timpuri Noi”: În practică esențial rămâne ca maistrul să se găsească permanent în mijlocul muncitorilor, să le conducă și organizeze activitatea, să contribuie efectiv la executarea unor operațiuni complexe. Pentru îndeplinirea exemplară și integrală a acestui rol, propun ca în aprovizionarea efectivă cu materiale și SDV-uri, maistrul să fie mai mult ajutat de conducerea secției, care, cu ajutorul unor dispeceri și tehnologi să organizeze o aprovizionare corespunzătoare, ritmică și operativă a locurilor de muncă cu materii prime și scule. Sprijinul primit în acest sens de maistru, într-o activitate care în ora actuală îl sustrage nepermis de mult timp din mijlocul activității directe de producție, îi va permite să-și îndeplinească mai bine atribuțiile direct productive pe care noul proiect de lege i le conferă.

Ștefan Nițulescu, maistru principal, turnătorie de oțel, întreprinderea „Grivița Roșie”: „Consider că este necesar ca, la contractarea cu diverși beneficiari a tuturor lucrărilor ce vor

fi executate de formația de lucru pe care o conduce și organizează, maistrul să fie permanent consultat. O asemenea măsură este situată direct în sprijinul realizării în bune condițiuni a producției, deoarece maistrul este un foarte bun cunoscător al situațiilor din secție, al potențelor reale și rezervelor existente la formația de lucrători pe care o conduce. În acest fel va fi creată o garanție mai mare că lucrările beneficiarilor vor fi realizate la vreme, sporind totodată răspunderea maistrului pentru executarea de bună calitate a lucrărilor pe care s-a angajat direct și în cunoștință de cauză să le realizeze”.

Aurică Dragomir, maistru, întreprinderea „Timpuri Noi”: Noile prevederi acordă o importanță majoră nu numai rolului maistrului ca organizator și conducător al formațiilor de lucru din subordine, ci și ca participant direct, de înaltă calificare, la lucrările cu grad sporit de dificultate în execuție. Consider însă că participarea directă a maistrului în execuție să nu se facă în detrimentul obligațiilor sale de coordonare, îndrumare și control a activității productive a muncitorilor din subordinea sa, care constituie, de fapt, rolul său principal. Desigur, o departajare foarte precisă a timpului afectat fiecăreia dintre aceste două grupe de atribuții este greu de efectuat în practică. Propunerea mea este însă ca atenția principală să fie orientată spre îndrumare și control și numai acolo unde este strict necesar să se efectueze participarea directă a maistrului în execuție.

cum ar fi organizarea fiecărui loc de muncă și pregătirea condițiilor de fabricație, repartizarea lucrărilor și supravegherea executării acestora pe membrii formației, pe fiecare echipă sau brigadă, respectarea normelor de consum de materii prime, materiale, energie și combustibil, respectarea riguroasă de către executanți a tehnologiilor de fabricație și a modului de exploatare și întreținere a mijloacelor și uneltelor de producție, controlul permanent al calității operațiilor, lucrărilor și produselor executate.

Pe lângă sarcinile de organizator și conducător al formației de lucru încredințate, maistrul are obligația să participe direct la realizarea unui anumit volum de produse sau lucrări, prin executarea unor operațiuni complexe, lucrări de montaj, întreținere, reparații, reglaje și manevre ale utilajelor, urmărirea aparatului de măsură și control, precum și a altor operații care necesită înaltă calificare și experiență, asigurându-se prin aceasta folosirea întregii capacități de muncă a formației de lucru pe care o conduce.

O serie de obligații și răspunderi date maistrului prin lege îi ridică autoritatea în producție prin nivelul impunerii stabilite. Astfel, maistrul este singurul care are dreptul să dea dispoziții muncitorilor în subordine, direct sau prin șefii de echipă și de brigadă; dispozițiile șefilor ierarhici superiori sau ale organelor tehnice de control care trebuie să ajungă la muncitori se dau numai prin maistru. Repartizarea muncitorilor pe locuri de muncă și pe echipe se face numai de maistru; încadrarea, transferarea sau desfacerea contractului de muncă pentru membrii formației de lucru se face numai cu acordul maistrului.

Maistrul are dreptul și obligația de a opri executarea operațiilor și a fabricației în cazul unor abateri grave de la normele de calitate, informând despre aceasta pe conducătorul ierarhic — maistrul principal, șeful de atelier sau de secție căruia îi este subordonat. Maistrul ia măsuri de stabilire

a vinovaților pentru producerea de rebuturi sau produse declasate. Prin participarea maistrului la activitatea de normare operativă a muncii, la aplicarea riguroasă a normelor de muncă și de aplicare a formelor de retribuție stabilite pentru formația de lucru, ca și prin răspunderea de a instrui și supraveghea muncitorii în vederea aplicării stricte a normelor de protecție a muncii și a regulilor de igienă a muncii, prin oprirea lucrului în caz de pericol pentru securitatea muncii, maistrul își manifestă multilateral autoritatea sa, fiind singurul căruia i se adresează muncitorii în toate problemele de producție; prin aceasta, pe drept cuvânt își păstrează actualitatea și se întărește dictonul „maistrul este figura centrală în producție”. Trebuie remarcat și faptul că maistrului i se acordă drepturi sporite în propunerea și aplicarea unor stimulente pentru realizări deosebite obținute în muncă de către personalul din subordinea sa, precum și în sancționarea unor abateri de la normele stabilite în regulamentele de ordine interioară.

Cine poate fi maistru

NOUL PROIECT DE LEGE este mai exigent în privința cerințelor de pregătire școlară și practică profesională în vederea ocupării funcției de maistru. Viitorul maistru va fi recrutat numai dintre muncitorii absolvenți ai liceului sau școlii profesionale, cu vechime de cel puțin 8 ani în producție când candidează pentru admiterea în școala de maiștri, având prioritate cei care au îndeplinit funcția de șef de echipă, încadrați în ultima sau penultima categorie de încadrare, care se bucură de autoritate profesională, politică și morală și sînt buni organizatori ai producției și ai muncii, avînd recomandarea colectivului de muncă în care lucrează, inclusiv a maistrului. Pentru

fiecare post necesar, întreprinderile vor propune să candideze la admiterea în școală cel puțin cîte doi candidați. Se vor aduce îmbunătățiri procesului instructiv-educativ, astfel încît școala de maiștri să asigure elevilor cunoștințele de conducere și organizare științifică a producției și a muncii, precum și cunoștințele privind cele mai moderne tehnici și tehnologii de lucru, aparatul de măsură și control, exploatarea, reglarea, întreținerea și repararea mașinilor, utilajelor și instalațiilor, protecția muncii, legislația economică și a muncii, specifice domeniului pentru care se pregătesc.

Ocuparea funcției de maistru se va face prin concurs la care pot participa candidații care dovedesc că sînt buni organizatori ai producției și ai muncii, absolvenți ai școlii de maiștri în specialitatea respectivă, muncitori de înaltă calificare și tehnicieni, absolvenți ai liceului sau școlilor profesionale cu o vechime de cel puțin 10 ani în producție.

Numărul posturilor de maiștri se stabilește prin normativele de constituire a formațiilor de lucru conduse de un maistru pe schimb, prin care se determină numărul minim de muncitori în subordinea unui maistru, în mod diferențiat după gradul de înzestrare tehnică a locului de muncă, după suprafața sau capacitatea de producție și alți factori specifici tehnologiei sau ramurii de producție.

PRIN PREVEDERILE SALE proiectul de lege privind rolul și atribuțiile maistrului în producție statornicește răspunderile și drepturile organizatorilor producției pe locurile de muncă, stimulează preocupările acestora pentru folosirea cu maximum de randament a condițiilor tehnico-materiale și a forței de muncă din întreprinderi, fapt ce creează premise favorabile îndeplinirii ritmice și la toți indicatorii a sarcinilor de plan, ridicarea continuă a eficienței economice.

Apostol SIMA
Ministerul Muncii

Modalitate eficientă de legare directă a creșterii veniturilor
cooperatorilor de rezultatele obținute în producție

ORGANIZAREA MUNCII ÎN ACORD GLOBAL ÎN AGRICULTURA COOPERATISTĂ

LEGEA RETRIBUIRII MUNCII în unitățile agricole cooperatiste consfințește principiile generale ale sistemului de retribuire a muncii în aceste unități, reglementează în mod unitar sistemul de organizare a producției și a muncii, formele concrete de aplicare a acordului global, modul și condițiile de acordare a retribuiției în cooperativele agricole și asociațiile economice intercooperatiste. Potrivit practicilor democratice promovate neabătut de partidul nostru, proiectul legii — pe lângă faptul că a fost supus unei temeinice dezbateri publice — anul trecut a fost aplicat experimental în toate unitățile agricole cooperatiste, ceea ce a făcut posibilă aducerea unor îmbunătățiri de fond.

Prevederi și modalități de aplicare

ÎN ACTIVITATEA LOR, consiliile de conducere din unitățile agricole cooperatiste și organele agricole județene acționează pentru aplicarea corectă a prevederilor legii nr. 27/1976, astfel încât aceasta să devină un instrument practic de perfecționare a activității, de întărire a disciplinei, de dezvoltare a spiritului de echipă, de sporire a răspunderii în folosirea rațională a pământului, în apărarea și dezvoltarea averii obștești a fiecărei cooperative agricole.

Așa cum prevede legea, forma principală de retribuire a muncii în cooperativele agricole de producție este **acordul global**, care asigură întărirea răspunderii pentru realizarea producțiilor planificate, sporirea permanentă a productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale și de muncă pe unitatea de produs și, pe această bază, creșterea veniturilor cooperativei și ale cooperatorilor, asigurându-se astfel condiții mai bune pentru legarea veniturilor țăranilor de rezultatele obținute în creșterea producției agricole. Acordul global a cuprins nu numai sectoarele direct productive ci și întregul personal de conducere și de execuție care își desfășoară activitatea în cooperativele agricole de producție.

După cum se știe, unitățile agricole cooperatiste au obligația ca, în planificarea și desfășurarea întregii activități economice și financiare din acest an, să asigure un echilibru permanent între

venituri și cheltuieli, pentru ca în fiecare cooperativă să se poată constitui fondul de dezvoltare și celelalte fonduri statutare, inclusiv mijloacele destinate retribuirii cooperatorilor la un nivel corespunzător. O asemenea abordare a problemei eficienței economice a determinat unitățile agricole cooperatiste să acționeze pe toate căile, atât pentru micșorarea cheltuielilor materiale, cât și pentru creșterea într-o proporție mai mare a gradului de mecanizare a lucrărilor la toate culturile și reducerea în mod corespunzător a consumului de muncă manuală. Adăugându-se acestor măsuri, acordul global are ca efect direct sporirea producției vegetale și animale, creșterea eficienței întregii activități.

Un element important în organizarea și retribuirea muncii în sistemul acordului global o constituie alegerea de către fiecare cooperativă a tehnologiilor pe culturi, în funcție de gradul de mecanizare și de posibilitățile de asigurare a bazei tehnico-materiale necesare realizării sarcinilor de plan. Conducerea cooperativei au pus un accent deosebit pe extinderea gamei de lucrări mecanice, în mod deosebit la cultura mare, pentru care există în dotarea secțiilor pentru mecanizarea agriculturii o sistemă de mașini corespunzătoare cantitativ și calitativ. S-a reușit pe această cale ca un număr însemnat de forțe de muncă să fie repartizate să lucreze în legumicultură, viticultură, pomicultură și zootehnie, sectoare unde gradul de mecanizare este mai redus.

Pentru ca în fiecare unitate să se asigure corelarea nivelului producției realizate cu nivelul retribuirii, conducerea cooperativei cu sprijinul specialiștilor de la organele agricole județene și de la consiliile intercooperatiste, trebuie să acorde o atenție deosebită

întocmirii devizelor de lucrări. Astfel, în acest an s-au prevăzut, pentru fiecare cultură, volume de muncă diferențiate în raport cu gradul de mecanizare și cu posibilitățile de erbicidare pe fiecare parcelă și solă. De asemenea, trebuie stabilite producții diferențiate în funcție de potențialul de fertilitate al fiecărei sole și parcele, soiurile și hibridii folosiți, precum și de cantitățile de îngrășăminte naturale și chimice pe care unitățile le pot asigura. Pentru sectorul zootehnic, la stabilirea diferențiată a producției este necesar să se aibă în vedere valoarea biologică a efectivelor de animale.

Cooperativele agricole și-au stabilit tarife de retribuire pe unitatea de măsură (tona de produs — la porumb-boabe, floarea-soarelui, cartofi de toamnă, lână, carne; hectolitrul de lapte etc.) sau la 1 000 de lei valoare a producției (la cultura tutunului, în legumicultură, viticultură, pomicultură) — unde pe lângă obținerea unor producții sporite și de bună calitate, se urmărește recoltarea timpurie, pentru a se realiza prețuri superioare la valorificare.

Dintre cooperativele agricole analizate, sînt unele care, desi au adoptat o singură tehnologie pentru cultura respectivă, datorită faptului că au prevăzut nivele diferite de producție pe parcele și sole, în funcție de fertilitatea terenului, au stabilit tarife de retribuire diferențiate. În tabelul 1 redăm două astfel de exemple.

Pentru ca și capitolul din planul de producție și financiar pe anul 1977, care se referă la creșterea animalelor și în mod deosebit la categoria vaci pentru lapte, să fie fundamentat din punct de vedere tehnic și economic, conducerea C.A.P., cu ajutorul specialiștilor, au analizat starea fiziologică a fiecărui animal, stabilind — în funcție de aceasta — producții medii diferențiate ce trebuie să se realizeze de la fiecare lot, astfel ca prin însumarea pe totalul loturilor existente în fermele specializate în producția de lapte, fiecare cooperativă să obțină producția medie și totală pe care și-a prevăzut-o în plan.

Spre exemplificare, tabelul nr. 2 prezintă, de la C.A.P. Cristur, județul Harghita, tariful de retribuire pe fiecare grup de loturi, în raport cu producția medie planificată.

Procedind așa, cooperativa a reușit să cointerezeze îngrijitorii care lucrează la această categorie de animale în creșterea producției: pînă la începutul acestei luni, producția obți-

Tabelul nr. 1

Cooperativa agricola	Cultura	Producția planificată	Tarif pe tonă lei
Fîrănești- Galați	porumb	3 700	228
		3400	273
		3300	284
Incu- Harghita	cartofi	25000	84
		12000	150
		10000	156

nută a fost mai mare cu 30% față de cea planificată și cu 40% față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Tabelul nr. 2

Grupa	Producția medie (lei)	Tarif de retribuire pe hl. lapte (lei)
I	2130	49
II	2000	52
III	1657	63
IV	1500	69

Unele aspecte metodologice sau cum acționează concret stimularea

DIFERENȚIEREA tarifului de retribuire pe unitatea de produs sau pe mia de lei valoare a producției trebuie să constituie o preocupare permanentă a conducătorilor cooperativelor și a specialiștilor din aceste unități, deoarece numai procedind în acest fel asigurăm, pe de o parte, o corelare echitabilă între efortul depus de cooperatori pentru realizarea unui anumit nivel de producție și cuantumul retribuirii convenite, iar pe de altă parte, se pot evita unele implicații financiare la nivelul cooperativelor.

În tabelul nr. 3 prezentăm implicațiile financiare ce pot să apară atunci când se acționează cu același tarif de retribuire, cu toate că la nivelul soarelilor sau parcelelor s-au stabilit volume de muncă și producție diferențiate.

Rezultă, din tabel, că în situația în care se aplică tariful de retribuire unic, echipele care ar fi lucrat porumbul de pe parcela unde producția planificată este mai mică ar fi primit mai puțin cu 11,16 lei pentru fiecare tonă obținută, în timp ce echipele care ar fi lucrat porumbul de pe parcela cu producția cea mai mare ar fi primit în plus cu 36,17 lei pentru fiecare tonă obținută, câștig care n-ar fi fost justificat prin efortul depus.

Pentru cointeresarea cooperativelor în efectuarea tuturor lucrărilor la timp și de bună calitate în scopul obținerii unor producții ridicate, cooperativele agricole trebuie să stabilească pentru aceste culturi care prezintă un interes

deosebit — atît pentru asigurarea nevoilor interne ale cooperativei, cît și pentru valorificarea unor cantități sporite la fondul central — tarife de retribuire la care partea în natură să fie preponderentă.

Astfel, în acest an, în majoritatea cooperativelor cultivate de porumb, ponderea tarifului de retribuire este reprezentată de cantitatea de porumb ce se prevede a fi acordată. În județul Mureș, pentru cultivarea sfeclei de zahăr, partea în natură din tariful de retribuire pe tona de produs — respectiv cantitatea de griu ce s-a prevăzut să se acorde — reprezintă 50—80% din total; în județele Buzău, Ilfov, Teleorman, o parte însemnată din tariful de retribuire la mia de lei valoare a producției, stabilit la cultura tutunului, este reprezentată de griu sau porumb; în cooperativele din județele cultivate de cartofi, cea mai mare parte din tariful de retribuire stabilit pe tonă o reprezintă partea în natură (cantitatea de cartofi).

De asemenea, pentru a stimula cooperativii în creșterea producției de legume și fructe, în majoritatea cooperativelor cultivate, în tariful de retribuire stabilit pe tona de produs sau la mia de lei valoare a producției, o pondere însemnată trebuie să o dețină cantitatea de griu și porumb prevăzută a fi repartizată.

Este important de arătat că indiferent de modul cum cooperativele stabilesc pe produse partea în natură în cadrul tarifelor de retribuire, cantitățile de griu, porumb și cartofi ce se repartizează pentru fondul de retribuire trebuie să se încadreze în balanța fiecărui produs înscrisă în planul de producție și financiar.

Dintre formele de acord global prevăzute în Legea nr. 27, cea mai răspândită, și în mod deosebit în producția vegetală, este cea care se referă la acordul global cu tarif constant pe unitatea de produs sau la mia de lei valoare a producției planificate, iar pentru depășirea planului, acordarea unei părți din producție sau din valoarea acesteia sub formă de retribuție suplimentară. Această formă de acord este mai răspândită, deoarece stimulează în mai mare măsură efortul cooperativilor în depășirea nivelurilor planificate de producție, asigurându-se în acest fel cantități tot mai mari de produse pentru satisfacerea nevoilor cooperativei și

Tabelul nr. 3

	U/M	Total pe unitate	Parcela			
			I	II	III	
Suprafața	ha	1000	430	300	270	
Producția netă	kg/ha	4160	5000	4000	3000	
Producția totală	tone	4160	2150	1200	810	
Volu de muncă manuală în acord global	n.c. cat. I					
Tarif de retribuire pe norma convențională de cat. I	pe ha	37,58	40,11	35,08	28,92	
	lei	35	35	35	35	
Tarif de retribuire pe tonă	Tarif de retribuire unic	316,17	316,17	316,17	316,17	
	Tarif de retribuire diferențiat	299,31	280,80	306,75	337,33	
	Diferența între tariful de retribuire diferențiat și cel unic	-16,43	-36,17	-9,42	+11,16	
Fond total de retribuire	Tarif de retribuire unic	mii lei	1315,3	679,3	379,4	256,1
	Tarif de retribuire diferențiat	1243,3	602,0	368,1	273,2
	Diferența între tariful de retribuire diferențiat și cel unic	-72,0	-77,8	-11,3	+17,1

ale cooperativelor. Pentru munca depusă de cooperatori în timpul anului aceștia primesc avansuri, din partea în bani a tarifelor de retribuire, care se acordă fie în raport cu volumul de muncă efectuat, fie în funcție de cantitatea de produse realizate.

Organizarea pe echipe și repartizarea sarcinilor

APLICAREA EFICIENTĂ a acordului global presupune în același timp și o repartizare echitabilă a sarcinilor pe subunități de producție, ferme și brigăzi și în cadrul acestora pe formațiuni de muncă — echipe, în raport cu gradul de fertilitate al solului, cu valoarea biologică a semințelor diferitelor plante de cultură și a animalelor, precum și cu posibilitățile de asigurare a bazei tehnico-materiale. Potrivit prevederilor legii, formația de bază în organizarea muncii în cadrul subunităților de producție din cadrul cooperativelor agricole o constituie echipa de mecanizatori. Aceasta se organizează în acele subunități de producție în care se poate realiza un grad ridicat de mecanizare a lucrărilor agricole. De asemenea, în subunitățile de producție în care posibilitățile de mecanizare sunt mai reduse se organizează echipe mixte de mecanizatori și cooperatori.

Organizarea muncii pe echipe are drept scop întărirea spiritului de muncă colectivă, a disciplinei, creșterea răspunderii întregii echipe și a fiecărui membru al acesteia pentru folosirea deplină a bazei tehnico-materiale, executarea la timp și de calitate a volumului de muncă stabilit pe întreaga suprafață sau pe întregul efectiv de animale și obținerea nivelurilor de producție prevăzute. Echipa se organizează cu caracter permanent, cel puțin pe durata unui ciclu de producție, respectiv în producția vegetală de la pregătirea terenului pînă la recoltare, livrare și depozitare a producției, iar în zootehnie — perioada de creștere sau îngrășare, corespunzător fiecărei categorii sau specii de animale.

Experiența acumulată în 1976, dar mai ales neajunsurile manifestate în organizarea muncii în cadrul cooperativeelor — în mod deosebit în dimensionarea și componența echipelor, precum și în repartizarea sarcinilor de producție — au făcut necesară elaborarea de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a unor criterii precise cu privire la limitele de mărime pe care trebuie să le aibă formațiile de muncă. Astfel, în funcție de condițiile specifice în care își desfășoară activitatea cooperativele — zona geografică, profilul producției, structura culturilor, speciilor și categoriilor de animale, gradul de mecanizare a lucrărilor, dispersarea terenurilor, suprafața parcelelor, precum și sistemul de exploatare — fiecare unitate cu sprijinul direcțiilor generale județene pentru agricultură și industrie alimentară și al birourilor executive ale consiliilor intercooperatiste, și-au stabilit pentru acest an numărul de echipe

Vasile TRUJESCU

director în Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

(Continuare în pag. 32)

*Semnificații ale rezultatelor preliminare
ale recensământului populației și locuințelor*

1966 — 1976: ACCELERAREA DINAMISMULUI ECONOMICO-SOCIAL AL ROMÂNIEI

ZILELE TRECUTE a fost dat publicității Comunicatul privind rezultatele preliminare ale recensământului populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977. Cifrele referitoare la creșterea populației, dezvoltarea localităților, sporirea fondului locativ, îmbunătățirea condițiilor de locuit ș.a. (reflexate sintetic în tabelul nr. 1) oferă o pregnantă și însuflețitoare imagine a succeselor importante obținute de poporul nostru, condus de partid, în dezvoltarea economică și socială a țării.

Tabel nr. 1.
Dinamica principalilor indicatori ai recensământului din 5 ianuarie 1977 față de recensământul din 15 martie 1966

	5 ianuarie 1977	15 martie 1966	1977 față de 1966	
			Date absolute	în %
Numărul populației	21 559 416	19 103 163	2 453 253	112,9
Numărul locuitorilor pe kmp	90,8	80,4	10,4	112,9
Numărul gospodăriilor	6 777 760	5 954 555	823 205	113,8
Numărul locuințelor	6 373 185	5 380 299	992 886	118,5
Numărul camerelor de locuit	13 969 785	10 872 820	3 096 965	128,5
Numărul persoanelor ce revin pe o cameră de locuit	1,53	1,73	-0,20	88,4
Suprafața camerelor de locuit — mii mp	188 941	148 454	39 587	126,7
Suprafața camerelor de locuit pe o persoană — mp	8,8	7,9	0,9	111,4
— din care : — municipii și orașe	9,6	8,4	1,2	114,3

La baza mutațiilor profunde petrecute în viața populației României în acești ani și relevate de recensământ se află orientările novatoare ale politicii partidului de după Congresul al IX-lea privind accelerarea procesului de dezvoltare economico-socială a României. Datele recensământului constituie o puternică și elocventă dovadă a faptului că, reflectând pe deplin țelul fundamental al întregii politici a partidului nostru, rațiunea supremă a întregii opere de construcție socialistă pe pământul României, întregul proces de dezvoltare a țării are drept țel final creșterea necontenită a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii de pe întreg cuprinsul patriei. Se evidențiază, astfel, încă o dată, cu puterea de neclintit a faptelor, că acești 11 ani ce au trecut de la precedentul recensământ din 1966 — ani desfășurați pe parcursul a trei cincinale ce au ridicat și ridică țara pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație — constituie cea mai rodnică și prosperă perioadă din întreaga istorie națională.

Creșterea populației și dezvoltarea cantitativă și calitativă a economiei naționale

ASA CUM REZULTĂ din tabelul nr. 1 între 15 martie 1966 și 5 ianuarie 1977 populația României a crescut cu aproape 2,5

milioane persoane. Este o creștere ce depășește cu peste 840 000 persoane pe cea înregistrată în perioada 1956—1966. În acești 11 ani ritmul susținut al industrializării socialiste, conceput și realizat de partid în condițiile unor importante modificări de structură în economia și industria României, în concordanță cu cerințele asimilării progresului tehnico-stiințific contemporan, ale promovării activităților complexe, ce valorifică superior potențialul material și uman al țării, a asigurat și asigură dezvoltarea și modernizarea continuă a forțelor de producție, o puternică dezvoltare cantitativă și calitativă a economiei naționale în ansamblul ei. Succesele remarcabile obținute astfel de oamenii muncii din țara noastră — reflectate pe un plan general în creșterea în 1976 față de 1950 de 23 ori a producției industriale și de 11 ori a venitului național comparativ cu creșterea în 1965 față de 1950 de circa 6,5 ori pentru producția industrială și de 4,13 ori pentru venitul național — au constituit o bază solidă pentru sporirea considerabilă a numărului de noi locuri de muncă. În cei 11 ani analizați au fost create 2 253,5 mii noi locuri de muncă, proces cu implicații din cele mai însemnate nu numai în accelerarea dezvoltării pe mai departe a țării, ci, în mod nemijlocit, în îmbunătățirea vieții și ridicarea nivelului de trai și civilizație al oamenilor muncii. Succesele amintite au permis, totodată, îmbunătățirea substanțială a condițiilor de locuit ale oamenilor muncii, realizarea unor progrese esențiale în domeniul construcțiilor social-culturale, asigurarea mijloacelor materiale necesare pentru desfășurarea unei politici sanitare raționale și susținute etc.

Ca urmare a acestor prefaceri s-au asigurat condiții pentru sporirea natalității (o natalitate medie de 20,8 născuți vii la 1 000 locuitori), pentru scăderea mortalității generale, și, în consecință, pentru creșterea duratei medii de viață, ajunsă în prezent la aproape 70 de ani, față de 65,96 ani în 1961 și 42,01 ani în 1932. Sint elemente ce ilustrează convingător îmbunătățirea stării de sănătate și a vitalității poporului nostru, optimismul și încrederea oamenilor muncii în perspectivele luminoase ale țării, în viitorul fericit al României socialiste.

Expresie a îmbunătățirii continue a condițiilor de muncă și viață ale întregului popor, a grijii permanente a partidului nostru pentru consolidarea și ocrotirea familiei, creșterea importanță a populației României în perioada celor 11 ani menționați întărește puternic potențialul economic al resurselor de muncă, potențialul spiritual al țării, consolidează și amplifică forța și vitalitatea patriei noastre.

Dezvoltarea armonioasă a forțelor de producție pe teritoriu — cadru optim de sporire a populației

DATELE recentului recensământ relevă importante efecte sociale ale înfăptuirii cu fermitate a unei alte principale opțiuni politice a partidului și statului nostru — dezvoltarea echilibrată și armonioasă a tuturor zonelor și județelor patriei. Concepția de partid în lumina cerințelor de valorificare superioară a resurselor de muncă și materiale existente pe întreg cuprinsul țării, în spiritul întăririi echității socialiste, al realizării unei egalități reale, de fapt, a tuturor cetățenilor României, în spiri

Asigurării condițiilor pentru exercitarea reală a drepturilor cetățenilor României, dezvoltarea armonioasă a teritoriului țării se finalizează în profunde mutații privind repartizarea teritorială a populației. Astfel, în perioada celor 11 ani analizați, rata de creștere medie pe țară a populației de 12,9%, sporuri între cele mai mari le-a înregistrat populația din județe cum sunt Constanta (30,7%), Galați (22,6%), Argeș (19,3%), Iași (17,8%), Dimbovița (17,1%), Gorj (16,8%), Sibiu (16,1%), Harghita (15,5%), Maramureș (15,2%) etc. După cum se vede acestea sunt județe în trecut mai puțin dezvoltate industrial și economic, care mai mulți ani au beneficiat de ritmuri prioritare în cadrul programului de investiții. Obiectivele noi economice și de deosebire industriale, apărute pe harta acestor localități, au generat o puternică efervescență socială, condiții superioare de trai, de dezvoltare spirituală și civilizată a oamenilor muncii. În contextul măsurilor generale luate de partid pentru consolidarea familiei, s-a asigurat cadrul propice pentru creșterea susținută a unei populații viguroase. Nu întâmplător la recensământul din 5 ianuarie 1977 numărul județelor cu peste 500 000 locuitori se ridică la 20 față de 12 județe cu 11 ani în urmă (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Gruparea județelor după numărul populației

Numărul populației	5 ianuarie 1977	15 martie 1966
Până la 200 000 locuitori	1	1
200 000—300 000 locuitori	3	5
300 000—400 000 locuitori	8	8
400 000—500 000 locuitori	7	13
500 000—600 000 locuitori	8	6
600 000—700 000 locuitori	7	4
peste 700 000 locuitori	5	2

Sunt mutații și trăsături ce evidențiază, o dată mai mult, politica profund științifică a partidului nostru de dezvoltare armonioasă a teritoriului României. Prevederea ca în anul 1980 fiecare județ al țării să realizeze o producție industrială mai mare de 10 miliarde lei, ca și amplele programe de investiții destinate cu prioritate județelor mai puțin dezvoltate industrial oferă noi și certe premise pentru creșterea demografică a acestor zone ale țării, pentru repartizarea teritorială echilibrată a populației, pentru creșterea și pe mai departe a populației României în condiții de civilizație și bunăstare.

Cotele înalte ale procesului de urbanizare

INDUSTRIALIZAREA și transformarea socialistă a agriculturii țării și, în aceste condiții, creșterea rapidă a forțelor de producție pe teritoriu, opțiunile de amplasare a unor întreprinderi industriale puternice în toate județele și centrele mai importante, de amplasare a unor unități economice și comerciale, de învățământ și sănătate în toate localitățile din țară, au asigurat, hotărâtor, dezvoltarea și transformarea localităților.

În aceste condiții a crescut susținut, față de 1966, gradul de urbanizare a populației. Dacă în momentul recensământului din 1966 populația ce trăia în mediul urban reprezenta 38,2% din totalul populației țării (61,8% din totalul populației locuie în mediul rural), la recensământul din ianuarie a.c. ponderea în total a populației urbane se ridică la 47,5%, în mediul rural locuind 52,5% din populația totală. În condițiile creșterii în această perioadă a totalului populației cu aproape 2,5 milioane, o imagine mai completă asupra urbanizării țării ne este oferită de creșterea absolută cu aproape 3 milioane (2 931 mii persoane) a populației locuind în municipii, orașe și comune suburbane, populația rurală fiind mai mică cu 475 mii persoane.

Creșterea populației urbane se regăsește, pe de o parte, în sporirea populației municipiilor și orașelor mari și mijlocii. Există în prezent în România 8 municipii (fără comune suburbane) cu mai mult de 200 000 locuitori față de numai unul singur în 1966. În același timp, din cele 18 municipii cu mai mult de 100 000 locuitori, numai 5 au o populație până la 150 000 locuitori, față de 11 în anul 1966. Pe de altă parte, creșterea populației urbane este reflectată de apariția a numeroase orașe noi pe harta țării — 53 —, precum și de sporirea populației unor

localități mai mici. Populația unui număr de 12 municipii și orașe — printre care Bălan, Slobozia, Râmnicu-Vilcea, Motru, Slatina, Vaslui, Zalău, Tirgoviste, Miercurea Ciuc etc., — altădată orașele de provincie unde „nu se întâmpla niciodată nimic” și înscrise cu putere în cei 11 ani ce au trecut de la recensământul anterior pe traiectoria dezvoltării industriale, a crescut de peste 2 ori față de 1966.

Reflexele economice și sociale ale acestui amplu proces de urbanizare, ce concentrează nu numai amplificarea dimensiunilor demografice ale orașelor, ci însuși **complexul proces de ridicare a mediului rural la nivelul mediului urban și care a cuprins și cuprinde astfel întreg teritoriul României**, sunt deosebit de ample. În primul rând, se creează condiții pentru o mai bună asigurare a economiei cu forță de muncă, pentru o mai bună aprovizionare tehnico-materială etc. Pe de altă parte, este mai larg accesul oamenilor muncii la confortul citadin. Nu este de neglijat nici creșterea posibilităților de împlinire spirituală și satisfacții ale oamenilor muncii. Sunt argumente ce pledează convingător pentru înfăptuirea în cele mai bune condițiuni a însemnatelor prevederi ale acestui cincinal privind creșterea gradului de urbanizare a populației.

Dinamica susținută a fondului locativ

POTENȚIALUL în continuă creștere al economiei noastre a creat condiții pentru dezvoltarea construcției de locuințe, obiectiv important al programului partidului și statului nostru de ridicare continuă a nivelului de trai al populației, de creștere a calității vieții. Datele preliminare ale recensământului relevă înregistrarea unor importante progrese în această direcție. Astfel, an de an a sporit fondul de locuințe. La începutul anului 1977 numărul acestora, de 6 373,2 mii de locuințe, a fost cu 992,9 mii locuințe mai mare decât cel din 1966. Creșterea fondului de locuințe în cei 11 ani (de 18,5%) a fost însoțită de o sporire mai accentuată (cu 28,5%) a numărului camerelor de locuit, precum și a suprafețelor acestor camere (cu 26,7%). Ca urmare, în perioada dintre cele două recensăminte a scăzut față de anul 1966 numărul mediu al persoanelor ce revin pe o locuință (3,3 persoane față de 3,5 persoane). Totodată a crescut suprafața camerelor de locuit ce revin pe o persoană, în municipii și orașe de la 8,4 mp suprafață locativă la 9,6 mp, iar în comune de la 7,7 mp la 8,3 mp. A sporit și gradul de confort al locuințelor. Astfel, numărul locuințelor alimentate cu apă din rețeaua de distribuție a crescut cu 88,2% (195,1% în comune și comune suburbane), al celor dotate cu instalație electrică cu 108,2% (173,1% în comune și comune suburbane), al celor dotate cu încălzire prin centrala termică sau termoficare cu 334,9% (411,7% în comune și comune suburbane), iar al celor dotate cu încălzire prin sobe cu gaze cu 11,1% (16,0% în comune și comune suburbane).

Este de remarcat că aceste creșteri ale fondului locativ se evidențiază în toate județele țării, pe întreg teritoriul României, în strinsă legătură cu dezvoltarea economică și sporirea numărului populației. Se reflectă astfel la scara întregii țări progresele înregistrate de oamenii muncii în ce privește asigurarea cu o locuință spațioasă, confortabilă, dotată cu instalații funcționale moderne.

CIFRELE RECENSĂMÎNTULUI din 5 ianuarie 1977 relevă remarcabile realizări economico-sociale obținute prin munca înfrântă a cetățenilor — români, maghiari, germani, și de alte naționalități — din întreaga țară în anul aniversării Centenarului independenței de stat. Totodată, ele demonstrează pregnant realismul întregii politici a partidului de dezvoltare economico-socială a României. Aceste realizări constituie cheazășii succeselor viitoare ale României socialiste, angajată cu fermitate, sub conducerea partidului, în grandioasa operă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism.

dr. Marinache VASILESCU

director general adjunct la Direcția Centrală de Statistică

Platformele industriale

În abordarea problematicii platformelor industriale, căreia revista i-a acordat un număr tematic, consider că trebuie să se fiină seama și de următoarele:

— întărirea rolului planului în profil teritorial (județean);

— clarificarea raporturilor dintre structurile existente în domeniul sistemului economic industrial (întreprindere, centrală, platformă) și dintre acestea și cele social-culturale;

— precizarea în amănunt a structurii „platformă industrială”, în concordanță cu aspectele arătate mai sus.

Cred că ar trebui analizate și posibilitățile de executare centralizată, de către una din unitățile de pe platformă, a cât mai multe dintre activitățile neproductive ale celorlalte unități, urmărindu-se reducerea personalului implicat și simplificarea sistemului informațional. De asemenea, se ridică probleme legate de eventuala integrare în platforme a unor unități ale industriei locale, cu implicații multiple — în principal ridicarea dotării tehnice a acestora, profilarea lor pentru valorificarea deșeurilor rezultate din procesul de fabricație al întreprinderilor de pe platformă, specializată în executarea unor piese sau detalii mai simple, prin cooperare etc.

Procesul economic crește considerabil în complexitate, fapt ce impune asigurarea din timp cu tehnica de calcul necesară. Consider că marile platforme ar trebui să aibă cite un centru de calcul cu dotare adecvată și cu personal de specialitate suficient.

I. NECULOIU-ISPAS

consultant conducere-organizare
Brașov

Din nou despre ambalaje

Într-un număr anterior al revistei (44/1976) s-a scris despre necesitatea îmbunătățirii calității ambalajelor de carton ondulat. În materialul trimis redacției menționez că unitatea noastră este dotată cu o mașină automată pentru încărcarea ambalajelor. La unitățile comerțului de stat, la desfacerea acestor ambalaje, în timpul transportului, este inevitabilă ușoara lor deteriorare, suficientă însă pentru a le face nefolosibile. Încărcarea manuală a acestor ambalaje recuperate nu este posibilă, deoarece pierderile s-ar mări și mai mult.

În nr. 49/1976 al revistei s-a inserat nota transmisă de Ministerul Comerțului Interior, care sustine ideea revenirii la ambalajele Tip III B. Se menționează, de asemenea, că organele de specialitate din comerț vor avea grija necesară pentru valorificarea acestora.

Nu înțelegem de ce unitățile furnizoare nu ne livrează numai ambalaje de Tip III B, la care rețeta de fabricație prevede folosirea lemnului în cantități mici, în raport cu actualele ambalaje, unde se folosește 70% lemn. Folosind ambalaje noi de tipul susmenționat, se vor evita și divergențele cu beneficiarii, datorate pierderilor de substanță determinate de calitatea ambalajelor recuperate.

N. NEACȘU

contabil șef la Întreprinderea de detergenți „Dero” — Ploiești

Producția netă

În paginile revistei (nr. 6, 7, 8 și 31 1976) au fost exprimate foarte multe opinii cu

privire la avantajele și dezavantajele indicatorului producția netă. Pentru cooperativele meșteșugărești avantajele sînt evidente. Eliminînd posibilitatea creșterii artificiale a producției prin circulația produselor între unități, indicatorul creează avantajul de a orienta producția cooperativei spre executarea de comenzi și prestări de servicii pentru populație, în spiritul Directivelor Congresului al XI-lea al P.C.R.

Funcționarea acestui indicator ca indicator de bază, care să fie și condiție de acordare a retribuției pentru personalul tehnic, economic și de altă specialitate, ar determina cooperativele să nu-și „găsească” alte indeletniciri decît servirea populației. De asemenea, s-ar putea găsi soluții în valorificarea deșeurilor. Indicatorul producția netă ar stimula foarte mult cooperativele în prelucrarea cupoznelor de țesături, sarcină ce le revine și prin Decretul Consiliului de Stat nr. 97/1.VIII. 1975 privind unele măsuri de îmbunătățire a calității produselor din ramura industriei ușoare.

Mircea NICOLAE

Cooperativa Meșteșugarul Mediaș

ECOURI

Cheltuieli neeconomice

Înțelegînd necesitatea reducerii cheltuielilor neeconomice, la toate unitățile din țară, întreprinderea noastră a acceptat livrarea în tranzit organizat a mărfurilor în localitățile indicate în nota apărută în numărul 1/1977 al revistei. Aceasta cu toate că mărfurile prevăzute a fi livrate pentru Uniunea județeană a cooperativei de consum Olt nu sînt nici pe departe vagonabile, cu atît mai puțin cele care revin uneia din unitățile din cele trei localități amintite. Un singur produs — rafia sintetică — a fost cerut de U.J.C.C. Olt în cantitate vagonabilă; fiind însă un produs dirijat, repartizarea și contractarea acestuia s-a făcut prin întreprinderile cu ridicata ale comerțului de stat.

Ion GLĂJARU

director adjunct

Întreprinderea „Vîitorul” — Oradea

I.C.R.M. Pitești aprovizionează cooperativele din Balș, Caracal și Corabia, unități pentru care s-a solicitat livrarea în tranzit a produselor cosmetice. Unitatea noastră nu a fost în măsură să acorde acest tranzit, deoarece cantitățile solicitate sînt foarte mici. Necesarul celor trei unități acoperă capacitatea unui singur container pe întreg anul 1977. A livra, în extremis, o singură dată produsele pe întreg anul — ridică alte probleme, respectiv termenul de garanție al produselor.

Apreciem că poziția noastră a avut în vedere evitarea cheltuielilor neeconomice. Precizăm, totodată, că mijloacele de transport pe care le folosim pentru expedierea produselor se încadrează în prevederile Decretului nr. 205/1976, privind optimizarea transporturilor, respectiv containerizare 100%.

Lenuța SCARLAT

director adjunct

Întreprinderea „Farmec” Cluj-Napoca

Inițiativă

Sintem de acord cu organizarea unui curs post-universitar pentru unitățile economice din Ploiești, propunere efectuată

în nr. 1/1977. Pentru aceasta, este necesar ca întreprinderile beneficiare împreună cu organele locale din Ploiești să se adreseze Ministerului Educației și Învățămîntului — direcția învățămîntului superior și a cercetării științifice, prin care să solicite organizarea cursului postuniversitar în cadrul A.S.E. București în anul universitar 1977—1978, indicînd totodată și numărul de cursanți. Totodată, propunem ca solicitanții să ia legătură, prin rectoratul Academiei, cu catedrele cu care vor colabora pentru întocmirea planului de învățămînt, a tematicilor și programelor analitice, precum și pentru încheierea convenției privind organizarea cursului.

prof. dr. L. TÖVISSI

prorector

Academia de Studii Economice

Tipizare

DIN analizele făcute și din lucrarea întocmită pentru prima etapă a acțiunii de tipizare a materialelor prime, materialelor, semifabricatelor și produselor, a rezultat că, din producția întreprinderii de șuruburi Bacău, tipurile de bază din grupa elemente de asamblare cu tije filetate și cu cap pot fi reduse de la 8 la 4. Propunere făcută în nota apărută în numărul 1/1977 al revistei.

În ceea ce privește fixarea unor loturi minime de fabricație și constituirea de stocuri curente și de siguranță în bazele de aprovizionare ale Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, aceasta este în competența întreprinderii, centralei și Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, care este principalul beneficiar (preia 70% din producție) și care este exceptat de la derularea aprovizionării prin bazele județene. Ceilalți consumatori își acoperă necesarul prin bazele județene de aprovizionare, atît din stocurile curente, cît și din stocurile disponibile constituite conform H.C.M. nr. 1285/1972.

Paul PROTOPOESCU

director în C.S.P.

Abonament

Avînd centrala industrială la București, întreprinderea noastră trimite frecvent personal în delegație pentru rezolvarea diverselor probleme curente. Pentru a face economii la cheltuielile de deplasare, am găsit de cuviință că un abonament nenominalizat pe C.F.R. (ruta Lugoj-București) valabil cu delegație, este mai indicat. Experiența noastră o apreciem ca pozitivă, intrucît am reușit să realizăm economii de 30—40% la cheltuielile de transport pentru deplasările efectuate în Capitală.

Un control bancar ne-a interzis însă utilizarea, în continuare, a abonamentului C.F.R., invocînd adresa Ministerului Finanțelor nr. 184601/1975, care menționează că nu există o reglementare în acest sens. Cum în situația noastră se află numeroase întreprinderi, propunem să se reglementeze folosirea, cu delegație, a abonamentelor anonime, evident în cazuri bine determinate.

Ionel CIURESCU

Lugoj

În pregătirea Congresului consiliilor oamenilor muncii

O preocupare majoră a conducerii colective: asigurarea îndeplinirii programelor suplimentare

EXPERIENȚA A DEMONSTRAT că numai practicile spontane — fără a fi, desigur, subapreciate — sînt insuficiente pentru crearea unui climat stimulatoriu al ideilor, al propunerilor menite să determine perfecționarea activității economico-sociale a întreprinderii. De aceea s-a creat un sistem organizat de dezbateri — pornind de la adunările generale ale oamenilor muncii, continuînd cu toate formele de dezbateri colectivă (adunări de partid, ședințe ale grupelor sindicale, alte reuniuni ale unor colective ale organizațiilor de masă și obștești) — care, odată cu antrenarea unor mase tot mai largi, să ofere posibilitatea practică de desfășurare a unor analize aprofundate. Aceasta permite o primă evaluare, o apreciere colectivă a propunerilor, o confruntare a punctelor de vedere, care ajută nemijlocit la adoptarea deciziilor.

Antrenarea masei de oameni ai muncii în problemele cheie ale întreprinderii

ÎN CADRUL ÎNTEPRINDERII de confecții și tricotaje București, sistemul (exprimat schematic în fig. 1) vizează crearea cadrului organizat și a metodologiei de studiere a propunerilor de examinare atentă a avantajelor și dezavantajelor, efectuîndu-se o analiză de tipul optimizării. Potrivit specificului unor domenii diferite, sînt constituite colective de specialiști, de pildă pe asemenea teme cum sînt: perfecționarea organizării fluxului tehnologic al producției, mecanizarea și semiautomatizarea execuției operațiilor de confecționare, modernizarea transportului interoperațional etc.

Dacă propunerea cuprinde domenii complexe, ea este încredințată unor colective special constituite, în măsură să studieze și să avizeze în cunoștință de cauză. Analizele efectuate de aceste colective, în cazul în care propunerea este considerată utilă, se finalizează cu

calculare de eficiență economică. Pentru a se asigura o fundamentare tehnică, rezultatele lucrărilor colectivelor de specialiști sînt analizate și avizate în sfatul tehnic al confecționarilor și în consiliul tehnico-economic. În stadiul amintit nu se ia nici o decizie privind acceptarea sau respingerea propunerii, sarcina revenindu-i organului colectiv de conducere al întreprinderii, care comunică autorului hotărîrea.

Pentru a se crea condițiile generalizării soluțiilor valoroase, concluziile desprinse din studiile succesive sînt comunicate în cadrul unor simpozioane sau al altor consfătuiri, la care participă specialiști interesați din toate întreprinderile centralei, profilate pe producția sortimentului respectiv.

Faza următoare constă în elaborarea unor programe de măsuri pentru implementarea studiilor și organizarea colectivelor tehnice pentru asigurarea tuturor condițiilor de materializare a soluțiilor ce sînt apreciate drept eficiente.

Acestea sînt, pe scurt, componentele sistemului prin care propunerile sînt colectate, analizate, transformate în decizii ale consiliului oamenilor muncii și concretizate în practică.

Un asemenea sistem contribuie la eliminarea unor surse de „pierdere“ a

informației, la stimularea colectivului pentru o activitate creatoare și, totodată, permite un control riguros al întregului drum de la idee la practică.

Desigur, un asemenea sistem se utilizează numai în cazul propunerilor a căror materializare presupune un complex de măsuri, vizînd transformări de amploare.

O sarcină prioritară : creșterea productivității muncii

SARCINILE DE PLAN din actualul cincinal au pus în fața colectivului nostru problema prioritară a identificării și punerii în valoare a rezervelor, a noi resurse de creștere suplimentară a productivității muncii. Nivelul indicatorilor tehnico-economici planificați pe anul 1976 și pe acest an, precum și desemnarea întreprinderii de confecții și tricotaje-București ca întreprindere model pe ramură în acțiunea de majorare suplimentară a productivității muncii au declanșat o atmosferă efervescentă de căutări, generatoare de idei și soluții pentru îmbunătățirea activității.

În adunările generale ale oamenilor muncii din secțiile profilate pe producția de costume pentru bărbați au fost înregistrate o serie de propuneri vizînd îmbunătățiri ale fluxului tehnologic, mecanizări, perfecționări de utilaje, raționalizarea metodelor de execuție a unor operații ș.a. Propunerile demonstau necesitatea ca întregul flux tehnologic să fie supus unui studiu critic.

Consiliul oamenilor muncii a hotărît constituirea unor colective de specialiști în care au fost cuprinși ingineri, tehnicieni, tehnologi, muncitori cu o bogată experiență, în vederea elaborării unui studiu vizînd :

— creșterea nivelului tehnic al produsului și a tehnologiei de fabricație a costumelor pentru bărbați ;

— optimizarea fluxului de fabricație ;

— creșterea gradului de mecanizare și semiautomatizare a producției ;

— folosirea rațională a capacităților de producție, a utilajelor și suprafețelor productive ;

— utilizarea rațională a forței de muncă.

Prin consultarea a sute de lucrători, prin concretizarea unor soluții tehnice, tehnologice și organizatorice, acțiune în care s-a apelat și la un bogat material documentar privind cele mai eficiente tehnici, tehnologii și sisteme de organizare utilizate pe plan mondial în industria confecțiilor, s-a elaborat un studiu fundamental privind reorganizarea producției de costume pentru bărbați.

Acest studiu, concluziile desprinse au constituit obiectul unei dezbateri fructuoase în sfatul tehnic al confecționarilor din întreaga centrală, dezbateri care a contribuit la îmbogățirea cu noi soluții. În ședința comună a consiliilor oamenilor muncii de la centrală și întreprindere s-a adoptat decizia ca studiul să fie implementat în secția V a I.C.T.B. (profilată pe producția de costume pentru bărbați) și generalizat la toate secțiile similare din întreprinderile centralei. În acest scop a fost elaborat un program de măsuri,

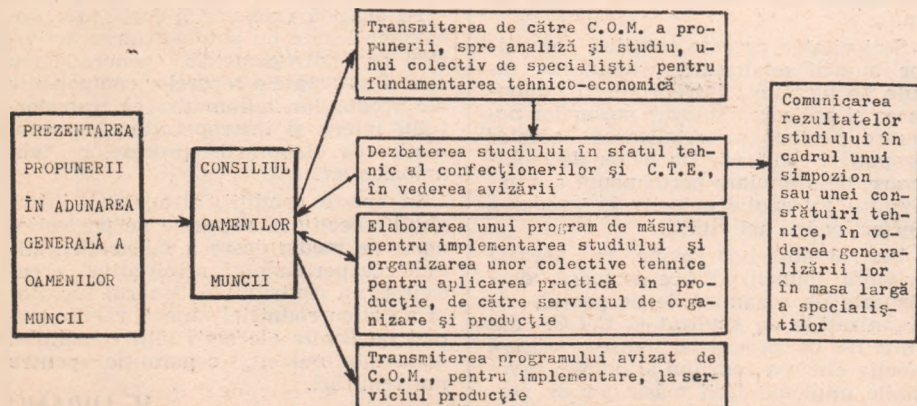

Fig. 1 : Schema sistemului de dezbateri, analiză, avizare și aplicare a propunerilor oamenilor muncii.

constituindu-se un colectiv însărcinat să-l transpună în fapt.

În cadrul acestei acțiuni, pe lângă raționalizarea tehnologiilor, a fluxului de producție s-au realizat o serie de inovații având ca obiect dispozitive de mică mecanizare, precum și mașini perfecționate, dintre care mașina semi-automată de termolipire și preformare a beteliilor a fost brevetată ca invenție și premiată cu medalia de argint la Salonul internațional de la Bruxelles.

La baza programelor de măsuri: propunerile oamenilor muncii

ÎN URMA IMPLEMENTĂRII acestui studiu și generalizării lui la producția de costume din I.C.T.B., s-a obținut o creștere a productivității muncii cu 5—20%, în funcție de complexitatea modelului.

Propunerile numeroase făcute în adunările generale ale oamenilor muncii și cu ocazia altor întâlniri de lucru au constituit baza elaborării, de către colectivele de specialiști, a programelor de măsuri pentru anul 1977. Ca urmare a activității susținute ce s-a desfășurat pentru aplicarea lor, în primele 5 luni ale anului, au fost obținute rezultate remarcabile pe linia creșterii nivelului tehnic, prin aplicarea de noi tehnologii și modernizarea celor existente. Dintre acestea amintim (indicând, între paranteze, economiile înregistrate la manoperă) :

— introducerea tehnologiei de termolipire și preformare a părții superioare a pantalonilor, prin utilizarea unei mașini semiautomate, realizată pe bază de concepție proprie (circa 110 mii de lei) ;

— perfecționarea tehnologiei de debitare (croire) a materiilor prime textile la producția de costume pentru bărbați, prin organizarea în flux continuu a operațiilor și introducerea unui mobilier industrial care să permită deplasarea prin translație a secțiunilor de șpan și a reperelor croite (109 mii de lei) ;

— modernizarea tehnologiei de prelucrare și asamblare a reperelor sacurilor pentru bărbați, prin centralizarea în grupe specializate a operațiilor de prefabricare a acestora (272 mii de lei) ;

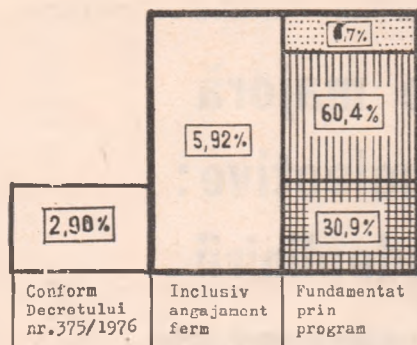
— modernizarea tehnologiei de prelucrare și asamblare a reperelor și subsansamblelor pantalonilor pentru bărbați, prin introducerea de linii tehnologice la care transportul interoperațional se execută cu cărucioare speciale (464,5 mii de lei).

Productivitățile fizice au înregistrat următoarele creșteri :

— la produse de îmbrăcăminte pentru bărbați — cu 5—20%,
— la produse de îmbrăcăminte pentru femei — cu 15—25%,
— la principalele produse de tricotaje — cu până la 16%.

Ca urmare a implementării în procesul de producție a proceselor tehnologice noi, a metodelor de lucru perfecționate și a produselor noi și reproiectate, în acest interval au fost realizate economii de materii prime și materiale în valoare de 25 milioane lei.

Aceste măsuri s-au reflectat pozitiv

- Calificarea, perfecționarea și creșterea îndemnării executanților
- Perfecționarea organizării conducerii, a producției și a muncii
- Progres tehnic

Fig. 2 : Fundamentarea angajamentului ferm privind creșterea productivității muncii pe anul 1977.

în reducerea cheltuielilor de producție, cu 6,40 lei la 1000 lei producție marfă.

Organizarea producției și a muncii, unul din factorii de bază ai eficienței

ÎN VEDEREA REALIZĂRII angajamentului colectiv privind creșterea suplimentară a productivității muncii, consiliul oamenilor muncii al I.C.T.B. a inițiat elaborarea a 9 studii, din care 4 au fost finalizate, restul urmând a fi încheiate etapizat, până la sfârșitul anului.

Ele vizează perfecționarea organizării producției și a muncii în toate stadiile procesului de producție, paralel cu ridicarea gradului de tehnicitate.

Implementarea studiului privind organizarea unităților de confecționat pantaloni, utilizând transportul interoperațional pe cărucioare, asigură o creștere a productivității muncii cu cca. 20% și, implicit, un spor de producție de 100 000 pantaloni pe an.

Prin studiul „Organizarea în flux continuu a activităților din cadrul atelierelor de croit” se asigură o creștere a productivității muncii în acest sector cu 5%, creîndu-se un spor de capacitate de 30 000 costume croite pe an.

Seriozitatea cu care consiliul oamenilor muncii analizează propunerile făcute de lucrătorii întreprinderii, adoptarea și aplicarea tuturor măsurilor necesare pentru materializarea acestor propuneri constituie un factor de mobilizare, de stimulare permanentă a creativității întregului colectiv în vederea perfecționării activității.

Un rol hotărâtor revine, în această privință, muncii politice de masă desfășurate de organizațiile de partid, de organizațiile de sindicat și U.T.C. din unitățile de producție, care asigură efectiv crearea cadrului și opiniei favorabile implementării măsurilor de perfecționare, stimulînd permanent preocuparea pentru nou, pentru progres a fiecărui colectiv de muncă.

Nu putem omite — dintre factorii de bază în acțiunile de creștere a productivității — **calificarea cadrelor**, la toate nivelurile, prin toate formele care ne stau la îndemână.

Accelerarea introducerii procesului tehnic

INTRODUCEREA ÎN PROCESUL de producție a instalațiilor semiautomate și automate, agregarea acestora — devenite posibile ca urmare a aplicării rezultatelor din activitatea proprie de cercetare, a transferului de tehnologie și a realizărilor tehnice din alte ramuri industriale — va genera mutații esențiale în ceea ce privește concepția de organizare și de muncă, asigurînd creșteri substanțiale ale productivității fizice, în condiții de efort fizic minim. Dirijarea complicatelor instalații cu care vor fi dotate secțiile de fabricație impune o creștere a nivelului calitativ al forței de muncă, apariția unor noi meserii, o pregătire tehnică superioară și multilaterală a cadrelor.

Pornind de la această necesitate, din inițiativa centralei, la începutul acestui an a avut loc ciclul I (cu o durată de 3 săptămîni), al unui **curs de inginerie tehnologică**, pentru perfecționarea în elaborarea proceselor tehnologice de confecționare a produselor.

În atenția conducerii colective a I.C.T.B., pe linia ridicării calificării și perfecționării pregătirii profesionale a muncitorilor și cadrelor medii stă, în continuare, organizarea unor cursuri de calificare la locul de muncă, de perfecționare și policalificare.

Industria confecțiilor se prefigurează ca o industrie modernă, capabilă să folosească realizările din diverse domenii ale științei pentru perfecționarea activităților de creație, proiectare și fabricare a îmbrăcămîntei.

În anul 1977 și în perspectivă, în dotarea întreprinderii model vor intra o serie de utilaje de mare randament (o instalație automată de gradare-multiplicare și încadrare a tiparelor, diverse mașini speciale pentru executarea automată a unor operații de coasere, cu comandă-program etc.), cu ajutorul cărora se vor scurta substanțial duratele de execuție a unor operații și, implicit, unele stadii ale procesului de fabricație. Este prevăzută intensificarea activității de cercetare, atît cu forțe proprii cît și în colaborare cu institute de cercetare și de învățămînt superior.

Pe această cale vor fi rezolvate problemele legate de automatizarea activității de antropometrie, generalizarea croirii automate a reperelor componente ale produselor, automatizarea transportului intern și interoperațional, automatizarea elaborării proceselor tehnologice a.c.

În aceste condiții, atragerea întregului colectiv la acțiunile de perfecționare, de modernizare a fabricației, stimularea permanentă a inițiativei, creativității, a contribuției fiecărui lucrător la sporirea rodniciei muncii rămîn sarcini de frunte ale activității consiliului oamenilor muncii, o garanție pentru noi realizări.

V. LIVIANU

director tehnic al Centralei industriei confecțiilor

Perfecționarea conducerii și organizării economiei DIALECTICA OPTICII, CONCEPTELOR ȘI INSTRUMENTELOR

RAȚIONALĂ ȘI FERTILĂ este ideea perfectibilității adoptată de partidul nostru comunist ca o preocupare prioritară în efortul de făurire a unei economii înfloritoare și a unei civilizații avansate pe pământul României. Și cum ar putea fi oare perfecționate mecanismele conducerii și organizării economico-sociale dacă nu printr-o amplă și continuă desfășurare a creativității de masă? Consecvent acestor preocupări partidul oferă el însuși modelul unei exemplare activități creatoare.

Viziunea novatoare, realistă a politicii economice românești

CONTRIBUȚIA pe care partidul nostru a adus-o, îndeosebi în perioada de după Congresul al IX-lea, la stimularea spiritului creator în toate domeniile gândirii și practicii economico-sociale este inestimabilă. Partidul a elaborat în toată această perioadă un flux neîntrerupt de idei novatoare ce captivează și dau imbold spre creativitate, spre depășirea automatismului și a riscului rutinei în gândire și acțiune. Spiritul realist, creator impune ieșirea din carapacea formelor și acțiunilor mecanice și confruntarea cu esența problemelor în continuă schimbare ale vieții economice. El îndeamnă la reflecție și acțiune, la ascuțirea spiritului de observație, la pătrunderea sensului fenomenelor noi, ridicarea gradului de conștiință politică și profesională și implicit la întărirea spiritului gospodăresc și sporirea preocupării pentru eficacitate. Ampla audiență pe care ideile partidului, raționalitatea acțiunilor sale le au în popor se explică tocmai prin aceea că oamenii regăsesc în ele propriile lor aspirații spre mai bine, imbolduri la acțiuni pe care doresc să le întreprindă. Ele îndeamnă la acțiunea directă, promptă, imediată, responsabilă, stimulează energia creatoare a întregului popor.

Capacitatea partidului nostru de sesizare a noului din viață și de dezvoltare a teoriei prin generalizarea experienței practice, de elaborare a unor concepte noi corespunzătoare particularităților specifice țării noastre și situației din lumea contemporană constituie un model și în același timp un îndemn la creativitate și pentru gândirea economică și social-politică românească.

Viziunea dialectică, sistemică și realistă asupra problemei dezvoltării economico-sociale a țării face ca la nivelul conducerii superioare de partid și de stat să fie elaborate concepte noi cum sint cele de societate socialistă multilateral dezvoltată, de dezvoltare armonioasă și echitabilă a forțelor de producție pe întreg cuprinsul țării, etc., și permit în același timp să fie sesizate rămănerile în urmă ce se cer lichidate. Definind sarcinile ce decurg din caracterul limitat al resurselor de materii prime și energie, din cerințele protejării echilibrului ecologic, cerințe ce corespund pe deplin exigențelor de raționalitate și finalităților sistemului socialist, președintele României,

tovarășul Nicolae Ceaușescu acordă o atenție deosebită orientărilor noi ce se cer adoptate în toate domeniile economico-sociale și în special în sfera producției și consumului. Ele se concentrează asupra modernizării structurilor economice, a schimbării opticii și exigențelor în sistemul cercetării și proiectării construcțiilor, al cercetării și proiectării tehnologice, al raționalizării consumurilor, al stimulării folosirii energiei secundare, a deșeurilor și reziduurilor industriale, al refolosirii tuturor materialelor și materialelor. Exigențele și orientările acestea impun adoptarea unor strategii de inovație și de progres în toate domeniile economice, menite să corespundă noilor criterii de raționalitate și eficacitate economică și socială.

Inteligența tehnică românească, creativitatea clasei noastre muncitoare fertilizate de noile orientări a condus la realizarea în numeroase domenii a unor produse și tehnologii noi, a unor tehnologii reproiectate pe baza criteriilor de economicitate și eficacitate. Capacitatea industriei noastre socialiste de a răspunde prompt, operativ și eficient acestor cerințe a fost ilustrată cu prilejul unui șir de expoziții de produse și tehnologii noi, din diverse domenii de activitate. Acest important patrimoniu de creativitate tehnică se cere a fi cât mai rapid aplicat și generalizat în producție.

Recunoașterea superiorității noilor tehnici și tehnologii atât din punctul de vedere al tehnicității cât și al economicității lor nu este însă singură în măsură să asigure introducerea lor în producție în toate domeniile în care acest lucru este posibil. Cum e și firesc în calea noului se interpun o seamă de elemente ce țin de mentalitatea oamenilor, de o anumită reținere față de schimbare, de inovare.

Efectul unor indicatori în lumina noilor exigențe economice

INFLUENȚA factorilor subiectivi în procesul generalizării rapide a noilor orientări din domeniul economiei este incontestabilă. Într-o măsură sau alta ei pot încetini, îngreuna sau chiar frâna procesul de generalizare a noilor tehnici, tehnologii, produse reproiectate. În calea introducerii în viață a noilor orientări spre valorificarea superioară a materiilor prime, spre economisirea și refolosirea acestora și a energiei pentru modernizarea tehnologiilor de producție se pot inter pune și o serie de frâne ce decurg din modul de dimensionare și utilizare a unor indicatori economici când aceștia nu mai corespund noilor exigențe. S-a relevat atât în domeniul practicii cât și în literatura economică faptul că anumiți indicatori sintetici printre care și producția globală, favorizează anumite tendințe spre consumuri materiale, de metal și alte materii prime, mai mari. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, militând pentru intensificarea dezvoltării

tării noastre economice nu dorim orice fel de depășire a prevederilor, nimeni nu are nevoie de producție globală în sine. Este necesară adoptarea unor indicatori care să reflecte mai bine aportul real al unităților economice la sporirea avuției naționale și care să elimine posibilitatea creșterii artificiale a producției valorice prin circulația inutilă a produselor. De asemenea, indicatorii referitori la anumite consumuri materiale stabiliți cu ani în urmă, pe baza existenței unui anumit grad de dotare tehnică, și alte conjuncturi economice nu mai corespund nici cerințelor și nici posibilităților actuale. Și poate că ritmul lent în care se utilizează în economia națională o invenție românească brevetată cu mulți ani în urmă referitoare la regenerarea uleiurilor minerale se explică — printre altele — și prin existența unor standarde depășite pentru consumul de uleiuri.

Numai astfel se poate explica faptul că în anul 1976 pe ansamblul industriei nu au fost realizate prevederile referitoare la asigurarea necesarului din uleiuri uzate și regenerate decât în proporție de 68,6%. Întrucât prevederile pe 1977 sînt mai mari (deși reprezintă mai puțin de 9% din totalul uleiurilor utilizate) și îndeplinirea lor implică adoptarea unor măsuri practice și în acest cadru introducerea în producția de serie a aparatului de regenerare a uleiurilor minerale și dotarea cu acesta a tuturor unităților mari consumatoare de uleiuri.

Noile indicații privitoare la valorificarea superioară a materiilor prime și energiei au produs o adevărată efervescență în planul creativității tehnice care s-a concretizat în mii și mii de produse și repere reproiectate, în conceperea unor tehnologii de producție cu randamente sporite prezentate în diversele expoziții pe ramuri de activitate sau în expozițiile județene. Dar, așa cum s-a subliniat, la câteva luni de la prezentarea în expoziții procesul de asimilare a lor în producție este încă în multe domenii prea lent. În afară de elementele obiective care țin de necesitatea pregătirilor pentru modificarea tehnologiilor sau schimbarea produselor, în calea generalizării tehnicii noi apar și piedici ce decurg atît din mecanismul greoi de stabilire a prețurilor la produsele noi cît și din faptul că beneficiarilor posibili ai produselor noi nu le sînt prezentate operativ cataloage care să-i informeze despre caracteristicile, performanțele și prețurile acestora. Dacă adăugăm la acestea întîrzierile decurgînd din procesul obținerii aprobărilor necesare asimilării produselor noi și unele neconcordanțe ce se pot ivi în sistemul de interese ale întreprinderii, ramurii și economiei naționale ne putem face o imagine mai clară asupra complexității mecanismelor și reglementărilor ce se cer corelate pentru asigurarea unui circuit rapid al introducerii în producție a creației tehnice noi.

De asemenea apare necesar ca și conținutul și dimensiunile unor indicatori să fie adaptate noilor criterii și exigențe. Preocuparea pentru utilizarea și reutilizarea deșeurilor capătă valențe și exigențe noi în momentul de față. Dar aceasta îndeamnă la sporirea exigenței în privința dimensionării indicatorului deșeuri. Modul în care este dimensionat indicatorul referitor la deșeuri metalice pentru industria metalurgică și constructoare de mașini nu este întotdeauna de natură să stimuleze valorificarea superioară a metalului și eliminarea risipei. Eforturile de valorificare superioară a metalului, de utilizare integrală a lui au condus în unele unități la eliminarea aproape completă a deșeurilor. Dar aceste performanțe calitative, de eficiență au condus uneori la neîndeplinirea indicatorului referitor la planul de predare a deșeurilor.

Se poate întîmpla ca în asemenea situații menținerea unei dimensionări necorespunzătoare a indicatorului de deșeuri metalice pe care trebuie să le predea unitățile economice să contravină eforturilor pentru utilizarea integrală și superioară a metalului. Pe de altă parte, faptul că uleiurile minerale uzate sînt considerate deșeuri fără valoare nu este de natură să stimuleze eforturile întreprinderilor pentru regenerarea acestora în scopul reutilizării. Același lucru se poate spune și despre multe alte materii prime utile și utilizabile care se irosesc sau se valorifică insuficient.

„Primare” sau „secundare” resursele energetice sînt la fel de importante

Resursele energetice secundare se știe că reprezintă cantitățile de energie sub toate formele ce apar ca produse auxiliare în procese ce nu au drept scop producerea lor, dar care (prin cantitățile și calitățile lor) pot fi folosite în scopuri energetice.

Cu decenii în urmă cînd dimensiunile unităților economice erau reduse și numărul lor mic, utilizarea resurselor energetice secundare nu era considerată ca stringentă pentru că funcționarea acestor uzine mici nu antrenau nici pierderi prea mari, nici poluare evidentă. Acum situația s-a schimbat. Există multiple soluții de recuperare a acestora. La nivelul anului 1976 s-a recuperat circa 6 mil t.c.c. resurse energetice secundare. În așa cum apreciază specialiștii, acțiunea de utilizare a resurselor energetice secundare este abia într-o fază incipientă, iar folosirea resurselor menționate în circuitul energetic poate conduce la economisirea unor foarte importante cantități de hidrocarburi sau cărbuni, la diversificarea resurselor energetice, diminuarea importurilor.

Dacă s-ar utiliza integral energia secundară în toate centralele electrice, în industria siderurgică, chimică, în industria materialelor de construcții, precum și a biogazului — respectiv a gazului metan obținut prin fermentația anaerobă a dejecțiilor de la toate fermele de animale, sau păsări, sau a apelor uzate din rețeaua de canalizare a tuturor orașelor țării, s-ar putea realiza mari economii de resurse energetice primare, s-ar putea obține o eficiență economică ridicată și s-ar asigura prevenirea poluării mediului. Dar resursele energetice secundare nu sînt contabilizate în măsură suficientă și nici nu este pus în punct un sistem corespunzător de contabilizare pe măsura importanței lor, ceea ce face să nu se stimuleze în măsura cuvenită utilizarea lor integrală.

Tot referitor la resursele energetice se cuvine menționa faptul că în evidențe apare o gamă redusă de resurse iar existența unor surse de energie geotermică, eoliană, solară (chiar atunci cînd se dispune de tehnicile și condițiile de captare și utilizare) nu sînt urmărite prin plan.

Urmărirea strictă a creației tehnice românești și universal în domeniul utilizării unei game diversificate de surse energetice ar trebui luată în considerare în măsură mai mare în procesul elaborării și echilibrării balanțelor energetice. Dealtfel orientările conducerii de partid fac imperioasă finalizarea acțiunii de realizare a bilanțurilor energetice din toate unitățile din economie, găsirea și utilizarea soluțiilor eficiente de folosire superioară și integrală a tuturor resurselor, indiferent dacă sînt „primare” ori „secundare”. În această privință considerăm că este necesar să fie elaborat un sistem multilateral de criterii de evaluare a potențialului energetic, a randamentelor utilizării lui.

Cerința regîndirii unor categorii economice

DIN NOILE INDICAȚII ale conducerii superioare de partid se conturează o concepție nouă referitoare la resursele naturale și energie, la utilizarea tehnicii și tehnologiei și la prevenirea poluării mediului natural, o concepție rațională despre unitatea sistemului complex care include mediul industrial, natural și social. Reflectarea asupra acestor noi orientări, precum și analiza modulului cum au început ele să fie transpuse în viață, a în reorientarea concepției de proiectare tehnologică și din construcții, și în eliminarea unor tehnologii învechite și conceperea de fluxuri tehnologice continui, în reproiectarea unor produse și în tendința de refolosire în măsură mai mare a hîrtiilor produselor de sticlă, mase plastice, textile etc. scoate în evidență apariția unor neconcordanțe între orientările noi și menținerea unor noțiuni și indicatori economici ce nu mai corespund noii realități. Unele din categoriile economice și unii indicatori reflectă situații depășite. De aceea apare justificată cerința de regîndire și elucidarea conceptelor și indicatorii economici pentru care putea realiza o concordanță deplină între orientările și indicațiile partidului și cerințele vieții, pe de o parte, și mecanismul și pirghiile economice pe de altă parte. Astfel, cu titlu exemplificativ, ar putea fi puse în discuție o seamă de noțiuni cărora conținut se cere redefinit: materii prime, materii auxiliare, deșeuri, energie primară, energie secundară, eficiență, etc. În asemenea cazuri apare necesar să reflectăm și asupra altor aspecte importante.

Se știe, de pildă, că Marx a fundamentat teoria valorii într-o perioadă de început a industrializării când dimensiunile unităților economice nu erau nici pe departe comparabile cu cele de azi, și când amploarea industrializării era circumscrișă la un număr limitat de state. Resursele de materii prime, energie, apă erau abundente și existența imperiilor coloniale le asigura prefuri derizorii. În acele vremuri nu existau restricții de natura celor actuale și nici nu apăruse conștiința că aceste resurse sînt limitate sau că se cer menținute anumite echilibre ale naturii. Dar tot Marx cînd analiza situația din agricultură lua în considerare existența monopolului asupra pămîntului ca obiect al economiei și faptul că producția obținută pe terenurile bune și foarte bune este insuficientă pentru acoperirea nevoilor societății și ajungea la concluzia că valoarea socială a produselor agricole nu este determinată de cheltuielile medii de muncă, ci de cheltuielile de muncă mai ridicate de pe terenurile mai puțin fertile, dar a căror producție este necesară societății. Premisele naturale ale venitului net suplimentar în agricultură constau în existența limitată a terenurilor apte pentru agricultură și în diferențele de fertilitate și poziție față de căile de comunicație și piețele de desfacere ce există între diferitele suprafețe de teren. Orientările judicioase ale politicii economice românești, conceptul de eficiență economică maximă implică o grijă deosebită pentru sporirea avuției naționale în ansamblul ei, atenție permanentă față de modul în care exploatăm și valorificăm resursele energetice și naturale ale țării pentru a asigura condiții optime de îndeplinire a programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și în viitor comuniste.

În condițiile actuale, ale procesului de generalizare a industrializării în întreaga lume a apărut cu claritate faptul că resursele de materii prime și energie sînt limitate, faptul că înseși elemente ca apa și aerul, a căror utilizare industrială nu este strict contabilizată impun și ele anumite restricții atît în privința utilizării cit și a poluării lor. Datorită caracterului limitat și faptului că unele materii nu sînt regenerabile, iar altele fac necesare cheltuieli însemnate pentru înlăturarea efectelor poluării, se pare că este momentul de a se defini o optică nouă asupra înseși componentelor valorii. Similitudinea situațiilor, din ce în ce mai pregnantă în condițiile tendințelor, cel puțin a celor de moment, de limitare sau de epuizare a unor resurse naturale ne face să ne gîndim că și industria, la fel ca agricultura folosește tot pămîntul ca suport al activității sale, dar în modul său specific, transformînd în valori de întrebuintare substanțe extrase tot din materia terestră. Această similitudine ne îndeamnă să reflectăm asupra posibilității de a proceda și în privința valorii resurselor prelucrate de industrie, în același mod în care Marx soluționa problema valorii în agricultură.

În ceea ce privește prețurile materiilor prime și energetice pe piața mondială, după cum se știe România militează pentru întărirea colaborării și cooperării internaționale în scopul sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare în eforturile de făurire a unei industrii proprii și de valorificare superioară a resurselor lor naturale și forței de muncă astfel încît să poată participa activ, în condiții de egalitate, la schimbul mondial de valori. Tara noastră sustine asigurarea stabilității prețurilor materiilor prime și a creării unui raport just între acestea și prețurile produselor industriale, pentru lichidarea decalajelor dintre state și instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Modificarea calculului valorii ar putea contribui la stimularea preocupării pentru valorificarea superioară și integrală a tuturor substanțelor luate din natură, determinînd economii reale și în multiple domenii și planuri, și, introducînd totodată restricții și criterii riguroase în ceea ce privește utilizarea produselor de substituție.

Desigur aceasta este o idee pe care o sugerăm și o supunem teoreticienilor spre reflexie precum și cadrelor din practica economică pentru a-i evalua oportunitatea și utilitatea și a putea imagina indicatori noi și modalități concrete de cuantificare. Considerăm că introducerea în ultimii ani în practica economică a taxei pentru folosirea terenurilor care a avut efecte favorabile în sensul stimulării preocupărilor pentru restrîngerea la strictul necesar și eliminarea risipei de teren se înscrie în aceeași linie de preocupări.

În practică instalațiile de depoluare se dovedesc instalații cu caracter productiv

PROBLEMA costurilor „externe” determinate de consecințele ecologice negative ale producției și utilizării combustibilului și energiei se pune în mod diferit în funcție de orînduirea socială. Capitaliștii încearcă să arunce aceste cheltuieli pe sea-

ma societății pentru a nu-și micșora profiturile. În societatea socialistă în care unitățile economice au autonomie organizatorică este greu de înțeles tendința de a lăsa ca investițiile menite să purifice apa uzată, să absoarbă gazele toxice etc., să fie efectuate de alte foruri. Proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție impune o grijă deosebită pentru modul cum sînt utilizate materiile prime și toate elementele luate de la natură pentru a asigura surse continue de aprovizionare și menținere a unui mediu natural favorabil vieții oamenilor. De aceea apare necesitatea adaptării structurilor întreprinderii, a organizării acesteia în așa fel încît dotarea ca și funcționarea acestor instalații să fie prinse în funcționalitatea întreprinderii.

De asemeni, trebuie să se țină seama de faptul că în practică așa-zisele instalații „de depoluare” nu sînt de fapt decît tot instalații productive pentru că rețin și transformă în produse utile și utilizabile așa-zisele reziduuri ce sînt în mod obișnuit deversate în apele uzate sau fumul care poluează atmosfera. Așa se întîmplă cu filtrele de la fabricile de ciment care captează și readuc în circuit ciment de calitate superioară. Apele uzate de la canalizările urbane și dejecțiile fermelor de animale produc gaz metan și îngrășăminte etc. Pe baza acestor fapte **considerăm impropriu denumirea de instalații de depoluare sau categorisirea drept cheltuieli „externe” a cheltuielilor necesitate de prelungirea proceselor productive pînă la realizarea unui circuit închis** în care apa să poată fi refolosită iar toate componentele materiale și energetice ce intră în producție să fie superior și integral valorificate.

Este o ipoteză asupra căreia vom mai reveni.

Activitatea economică se află într-un raport dialectic cu mediul natural. De aceea se impune să gîndim mai complex modul în care este concepută activitatea economică. Să aducem perfecționări organizării ei astfel încît să realizăm o economie care să corespundă imperativelor social-umane ale socialismului și să asigure o concordanță deplină a nevoilor actuale cu cele de perspectivă.

Întrucît continuăm să utilizăm anumite tehnologii și genuri de organizare economică, și se mențin încă anumite mentalități, categorii economice, indicatori etc. apare necesar să reflectăm asupra necesității de a le reorienta în spiritul indicațiilor partidului nostru pe baza cerințelor contemporaneității, care au impus noi exigențe și criterii de evaluare a tehnicii și a modului cum ea transformă natura. Imperativul de a reevalua toate activitățile care generează risipă de energie — încălzire exagerată sau răcire exagerată, tehnologiile cu randamente scăzute în extracția și utilizarea energiei și materiilor prime, însăși concepția despre fiabilitatea și eficacitatea proceselor tehnologice și produselor, impune din partea cadrelor din economie, a inginerilor, a economiștilor și a teoreticienilor un efort operativ și concertat de reîndire continuă a întregului instrumentar economic. Conceptul de eficiență implică astăzi o abordare mai largă, incluzînd activitățile conexe și rezultatele pe termen lung, inclusiv prin prisma siguranței și economicității în exploatare. Bunăoară în calculul eficienței construcțiilor, elementele de izolare termică pot contribui la sporirea costurilor cu cîteva procente, dar dacă se iau în calcul economiile ce se pot obține la energia ce se consumă pentru încălzitul clădirilor, deci eficiența în exploatare, se ajunge la concluzii diferite. Dimensiunile unor indicatori și conținutul unor noțiuni economice se cer, de aceea, gîndite în toată complexitatea și ținînd seama de conexiunile lor. Orice modificare în acest sens apare necesar să se înscrie în **cielul firesc ce conduce de la acțiune la cunoaștere, valorificare și perfecționare a acțiunii.**

Se cuvine a se urmări modul cum se înscriu prefacerile și perfecționările necesare în sistemul de valori al societății. Cum se știe funcționarea sistemului producției și al societății din fiecare țară se reflectă în sistemul de valori existent la un moment dat, iar pe această bază se dobîndește o anumită experiență și se aprofundează cunoașterea, ceea ce conduce la apariția unor modele noi de gîndire și acțiune, la perfecționarea metodelor de conducere și organizare economico-socială. În momentul de față acumulările de cunoștințe și experiență, modificările produse în tabloul economiei mondiale fac necesar un efort concertat de generalizare teoretică, de redefinire a unor concepte, categorii și indicatori din instrumentarul economic, pentru a-l face mai apt să răspundă cerințelor noi. Orientările teoretice și indicațiile practice ale partidului impun perfecționarea instrumentarului disciplinelor economice și al activității practice pentru a le face să contribuie cu mai multă promptitudine și eficiență la îndeplinirea mărețului program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de trecere la comunism a României.

dr. Maria D. POPESCU

DEMOCRAȚIA SOCIALISTĂ —

expresie a drepturilor fundamentale ale oamenilor muncii

DIN PROGRAMUL Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism se detașează ca o componentă majoră a progresului social perfecționarea organizării și conducerii științifice a întregii vieții sociale, condiție a ridicării țării noastre pe noi trepte de civilizație și bunăstare, de înflorire a personalității umane. Prevederile programatice privind dezvoltarea multilaterală a societății socialiste au în prim plan creșterea activismului social-politic al maselor, a gradului lor de participare la conducerea întregii activități economice-sociale. În acest amplu proces se înscrie de altfel și apropiatul Congres al consiliilor oamenilor muncii, care succedând Congresului țărănimii, poate fi apreciat ca un adevărat congres al muncitorimii din România, o manifestare concretă a participării ei efective la definirea direcțiilor principale ale înfăptuirii în continuare a industrializării și întregii dezvoltări a țării. „**Pornim neabătut — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — de la principiul marxist-leninist că dezvoltarea democrației socialiste, făurirea conștiință de către popor a propriei sale istorii constituie o necesitate obiectivă a edificării noii orînduirii.**”¹⁾

Orînduirea socialistă se împlinește ca tip superior de orînduire și prin această poziție nouă a oamenilor muncii în societate. Eliberat de dominația oprimată a proprietății private, de relațiile de dependență și subordonare față de capital, omul dobîndește întreaga măreție a ființei sale. Democrația socialistă se înscrie în istorie ca acel tip de organizare politică a societății în care oamenii muncii în dubla lor calitate de proprietari și producători sînt în același timp beneficiarii întregii activități de producție și stăpînii propriilor lor destine.

Democrația socialistă nefiind primul tip istoric de conducere politică democratică, marchează un moment al raportului dialectic de continuitate și discontinuitate în conducerea vieții sociale. Fiind succesoarea legitimă și legică a democrației burgheze, democrația socialistă preia din experiența acesteia tot ce reprezintă cuceriri perene ale societății umane, dar totodată, neagă limitele ei social-istorice, caracterul ei de clasă. În procesul trecerii de la capitalism la socialism, clasa muncitoare, sfărîmînd vechea orînduire și organizarea ei statală, a preluat de la aceasta nu numai mijloacele de producție ei și o parte din practicile vieții

social-politice, pe care le-a curățit însă de tot balastul intereselor de clasă ale burgheziei și le-a imprimat un conținut și un caracter nou. Democrația burgheză, departe de a reprezenta un ideal o perspectivă a viitorului, marchează doar o etapă în evoluția mereu ascendentă a omenirii, etapă pe care orînduirea comunistă o va depăși radical. Referindu-se la societatea socialistă, Marx arăta că ea mai poartă pecetea societății din care s-a născut fapt ce se manifestă în unele relații sociale, în viața politică. Această pecete, o mai poartă și democrația — menținerea pentru început într-o pondere mai mare a formelor de democrație reprezentativă, o anumită înclinare a balanței în favoarea centralismului, ca urmare și a experienței de conducere încă redusă a maselor și a unei pregătiri politico-ideologice mai modeste. Dar efortul popoarelor în construirea vieții politice democratice nu se orientează spre perpetuarea moștenirii burgheze ci tocmai spre crearea acelor forme care să depășească democrația burgheză, spre dezvoltarea democrației directe, a participării nemijlocite, sub diferite forme, a oamenilor muncii la conducerea vieții sociale.

Burghezia a proclamat democrația socială — egalitatea în drepturi a oamenilor, dreptul la muncă, la învățătură etc — dar a realizat-o limitat, de fapt pentru membrii clasei dominante, pentru posesorii de mijloace de producție și de bani; a proclamat democrația politică și a realizat-o, ducînd-o pînă la perfecțiune pentru ea, însăși, ca un instrument de exercitare a dominației ei de clasă asupra întregii societății; masele au putut și pot beneficia de această democrație politică numai în anumite limite, numai în măsura în care acceptă „regulile jocului” stabilite de burghezie. În ceea ce privește democrația economică, burghezia s-a oprit în fața ei, Lucrul e absolut firesc. Proprietatea privată asupra mijloacelor de producție exclude posibilitatea conducerii economiei de către oricare altcineva în afara clasei proprietarilor. Oamenii muncii, nefăcînd parte din această categorie, sînt astfel organic excluși de la conducerea economiei.

CONCEPȚIA despre democrație, libertate, drepturile omului și umanism nu poate fi abordată în mod abstract, atemporal și aspațial ci, așa cum spunea încă Lenin, numai în mod concret istoric, răspunzînd pre-

cis la întrebarea: democrație pentru cine, pentru care clasă și în folosul cărei clase. Fiecare clasă și cu atît mai mult fiecare orînduire are propria ei concepție despre democrație, deoarece aceasta este o problemă de fond, ce vizează toate componentele sistemului social global, e unul din elementele fundamentale ce definește un tip istoric de formațiune socială.

„**Realitatea însăși — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — dovedește că democrația noastră socialistă, se deosebește fundamental de democrația formală de tip burghez, asigură oamenilor muncii posibilitatea de manifestare deplină în calitate de stăpîni ai bogățiilor naționale, de făuritori conștiinți ai propriei lor istorii, ai propriului lor viitor fericit. Societatea noastră asigură înflorirea multilaterală a personalității umane, afirmarea pleneră a tuturor energiilor și capacităților creatoare ale omului, manifestarea sa liberă, în condițiile împlinirii armonioase a intereselor personale cu interesele întregii colectivități, întregii națiuni, ale progresului neîntrerupt al patriei noastre socialiste.**”²⁾

În concepția și practica politică a partidului nostru temelia, garanția democrației reale o constituie proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, lichidarea exploatării omului de către om. În fond inegalitatea oamenilor în orînduirile presocialiste rezultă din inegalitatea lor economică care, la rîndul ei, decurge din poziția lor diferită față de mijloacele de producție. Instaurînd proprietatea obștească asupra mijloacelor de producție, socialismul realizează un uriaș salt istoric, îi pune pe oameni în condiții de egalitate în raport cu avuția națională. Existența fiecăruia se bazează pe muncă și numai pe muncă. Oamenii devenind proprietarii mijloacelor de producție dobîndesc și dreptul organic, legitim, al participării prin diversele forme ale democrației directe și reprezentative la conducerea economiei naționale. Se realizează astfel, pentru

¹⁾ Nicolae Ceaușescu, Raport la cel de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, Ed. politică, București 1974, p. 81.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, Expunere la sesiunea solemnă comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Marii Adunări Naționale și activului central de partid și de stat, Scînteia din 10 mai 1977.

prima dată în istorie, democrația economică, cucerire a revoluției socialiste.

Ținând seama de calitatea nouă pe care o au oamenii muncii — de producători ai bunurilor materiale și spirituale și în același timp de proprietari și beneficiari ai tuturor valorilor ce se creează, partidul a acordat o atenție deosebită asigurării condițiilor necesare participării maselor, întregului popor la conducerea vieții economice și sociale, a statului socialist. Ca urmare democrația economică se materializează în țara noastră prin intermediul unui sistem instituționalizat de organisme și procedee printre care, în primul rând, elaborarea democratică a planurilor de dezvoltare (pornind de jos, de la unitățile productive), dezbaterile lor cu oamenii muncii, în conferințele naționale și congresele consacrate diferitelor domenii, menite să formuleze căile principale de dezvoltare și perfecționare a activității economice și sociale. La loc de frunte în sistemul instituțional al democrației economice se situează adunările generale ale oamenilor muncii din întreprinderi și instituții, consiliile oamenilor muncii, iar în agricultură adunările generale ale cooperativelor și consiliile de conducere ale cooperativelor agricole de producție. A fost astfel construit, cu deosebire în ultimii ani un întreg sistem instituțional menit să asigure participarea oamenilor muncii la conducere. „Am creat un sistem complex de conducere a țării de către poporul însuși — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — am realizat o democrație economică și socială de tip nou, superioară oricărei forme de democrație din țările unde există clase antagoniste, asupriți și asupritori“.³⁾

O ILUSTRARE elocventă a modului larg de manifestare a maselor în viața social-politică, a dezvoltării democrației socialiste, o constituie recentul Congres al țărănimii care, reunind cei mai activi lucrători ai ogoarelor, a stabilit programul de perspectivă al modernizării agriculturii, precum și apropiatul Congres al consiliilor oamenilor muncii din unitățile economice, care, așa cum sublinia secretarul general al partidului, va da o bază nouă activității acestor organisme și se va pronunța, totodată, asupra căilor de înfăptuire în continuare a politicii partidului de industrializare a țării, de înflorire continuă a economiei noastre naționale.

Adunarea generală a oamenilor muncii, creație originală a partidului nostru reprezintă o formă superioară, profund democratică de conducere a activității întreprinderii, care are dreptul de decizie în problemele de plan și desemnează reprezentanții angajaților în Consiliile oamenilor muncii.

În concepția partidului nostru democrația economică și democrația socialistă angajează, ca un corolar al participării, și dreptul de control asupra modului cum se realizează conducerea diferitelor domenii ale vieții so-

cială, în primul rând asupra activității de producție. „De fapt controlul trebuie să se exercite în primul rând în fabrică, în procesul de producție, acolo unde se hotărăște, până la urmă, calitatea fiecărui produs“⁴⁾. Controlul oamenilor muncii reprezintă o parte componentă a conducerii generale a societății, o expresie a participării active a maselor populare la conducerea întregii vieți sociale.

Preocupările partidului nostru pentru dezvoltarea continuă a democrației vizează și crearea condițiilor pentru apropierea statutului social al oamenilor muncii. Dacă oamenii sînt egali în fața legii, în egală măsură proprietarii asupra mijloacelor de producție, raporturile lor cu aceste mijloace se structurează în mod diferit în funcție de ramura economică în care își desfășoară activitatea, de gradul de calificare și nivelul culturii generale. Politica partidului nostru vizează o serie de măsuri și pe linia soluționării acestei situații. Rețeaua formelor de calificare la locul de muncă, generalizarea învățămîntului obligatoriu de 10 clase, perfecționarea și diversificarea învățămîntului liceal sînt măsuri de natură să-i apropie tot mai mult pe oameni, să facă din egalitate o realitate complexă, să sporească posibilitățile și capacitatea lor de a participa la activitatea de producție și de conducere economico-socială.

Odată cu ridicarea generală a nivelului de pregătire de specialitate și de cultură generală, a conștiinței socialiste a oamenilor muncii, asistăm și la procesul aprofundării democrației noastre socialiste. Între democrație și conștiință există o strînsă legătură dialectică: exercitarea drepturilor democratice constituie o școală a formării și dezvoltării conștiinței socialiste, după cum exercitarea aceluiași drepturi cere, presupune, un nivel ridicat al conștiinței, un anumit bagaj de cunoștințe de specialitate și politice care să facă efectivă, reală și eficientă participarea la conducere, la adoptarea deciziilor. Dacă proprietatea obștească constituie baza obiectivă a caracterului real al democrației noastre, creșterea continuă a nivelului conștiinței socialiste a oamenilor muncii este condiția subiectivă a exercitării efective a drepturilor pe care le conferă democrația socialistă.

Și, în această perspectivă, un loc central în activitatea partidului nostru îl va ocupa și în viitor dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor, lărgirea orizontului lor ideologic, politic și de cultură generală, educarea omului nou cu o concepție revoluționară avansată, cu o înaltă ținută etică, animat de profunde sentimente patriotice.

D IMENSIUNEA fundamentală a existenței umane este munca; ea nu este numai principalul mijloc de existență, dar și principalul mijloc de umanizare și integrare socială, adevăr sintetizat în celebra afirmație a lui Engels „munca l-a creat pe om“. Capitalismul a adus cu sine cea mai profundă și absurdă disfuncționalitate pe planul muncii, generînd șomajul de masă. În prezent de pildă, numărul șomerilor depășește în principalele țări capitaliste 15 milioane. Analizînd această

problemă subliniem, de obicei, dramatismul ei mai ales sub raportul existenței materiale, al condițiilor economice de viață. Dar dramatismul ei constă în mod deosebit în refuzul de a permite integrarea socială unui număr important de oameni, în expulzarea lor în zonele periferice ale vieții sociale, în refuzul de a le asigura elementara condiție umană.

Democrația socialistă situează dreptul la muncă la temelia tuturor drepturilor și libertăților cetățenești. În totală opoziție cu orînduirea capitalistă societatea noastră depune eforturi constante pentru dezvoltarea economiei și crearea de noi locuri de muncă, pentru integrarea fiecărui cetățean într-o activitate utilă întregii societăți. Oamenii sînt bunul nostru cel mai de preț și utilizarea rațională a forțelor lor creatoare este o coordonată fundamentală a politicii partidului. Superioritatea democrației noastre socialiste constă și în soluționarea, pe baza politicii juste promovate consecvent de partidul nostru, a problemei naționale. A fost asigurată lichidarea oricărei discriminări de ordin național, realizarea deplinei egalități în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate. Baza materială a rezolvării problemei naționale o constituie ridicarea gradului de dezvoltare economico-socială a tuturor zonelor țării, ceea ce permite oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, să beneficieze de condiții de viață egale, să participe activ la conducerea diferitelor sectoare de activitate să se bucure pe deplin de roadele muncii comune, de binefacerile socialismului.

O DATA CREAT cadrul necesar pentru manifestarea neîngrădită a drepturilor și libertăților democratice, esențial este să se acționeze cu toată perseverența și energia pentru buna funcționare a acestui cadru, pentru folosirea cît mai eficientă a posibilităților create, pentru ca toate organismele democratice să funcționeze cît mai armonios. În acest sens este necesară creșterea continuă a gradului de răspundere civică a oamenilor muncii care fac parte din aceste organisme, chemate să devină adevărate tribune de dezbateri și soluționare de către mase a problemelor conducerii activității economice și sociale. Totodată în accepția partidului nostru însuși cadrul manifestării democrației are un caracter dinamic, poate și trebuie perfecționat pe măsura dezvoltării societății, a perfecționării relațiilor de producție și sociale. De altfel, sublinia secretarul general al partidului nostru în expunerea sa consacrată sărbătoririi Centenarului Independenței de stat a României, perfecționarea continuă a democrației socialiste, asigurarea condițiilor pentru participarea activă și efectivă a întregului popor la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a țării, la conducerea tuturor domeniilor de activitate, constituie un important factor al dinamismului dezvoltării noastre economico-sociale.

conf. dr. Olivia CLĂȚICI

³⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 12. Ed. politică. București, 1976, p. 414.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la consfătuirea pe țară a unităților de control al oamenilor muncii.

PROGRESUL ECONOMIC NEÎNTRERUPT, BAZA DEZVOLTĂRII INDEPENDENTE [II]

EXPERIENȚA ISTORICĂ arată că locul ocupat de diferite țări în diviziunea internațională a muncii și în schimburile internaționale precum și capacitatea de adaptare la cerințele progresului tehnico-științific, sint legate direct de nivelul de dezvoltare a industriei, de capacitatea acesteia de a moderniza tehnica și tehnologiile și de a realiza o productivitate superioară. Pornind de la această experiență, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „...o țară fără industrie nu poate fi socotită o țară stăpînă pe soarta sa, independentă și suverană”¹⁾.

Industrializarea poate răspunde însă cerințelor unei dezvoltări independente numai în condițiile în care ea aduce modificări fundamentale în structura internă a factorilor procesului reproducției lărgite și în locul pe care-l ocupă țara respectivă în sistemul diviziunii internaționale a muncii. Această idee a cîștigat tot mai mult teren pe arena internațională, mai ales în țările în curs de dezvoltare, sub influența experienței istorice a industrializării socialiste și pornind de la realitățile unor modele de dezvoltare care au dus la ceea ce Celso-Furtado numea, referindu-se la America Latină, „subdezvoltarea industrializată”²⁾.

Atîta timp însă, cît sectorul producător de bunuri de investiții și producția tehnologiilor noi — deci sectoarele cele mai revoluționare ale reproducției lărgite continuă să fie localizate în „nucleele centrale ale societăților transnaționale”, interdependențele care se formează între țările capitaliste dezvoltate și țările subdezvoltate se vor baza, pe creșterea datoriei și dependenței acestora din urmă, într-o asemenea diviziune internațională a muncii continuînd să opereze forme de apropiere inegală, inechitățile și dezechilibre în schimburile internaționale în favoarea țărilor dezvoltate³⁾. Pornind de la aceste realități și ținînd seama de problemele reale, Studiul „Viitorul economiei mondiale”, elaborat în cadrul O.N.U. de W. Leontief, subliniază foarte clar că „accentul pe industria grea este esențial pentru industrializarea și dezvoltarea economică”.

Pe baza unei analize profund științifice a nivelului și trăsăturilor economiei și ale industriei moștenite, precum și a cerințelor edificării unei economii moderne de înaltă productivitate, partidul nostru a conceput industrializarea nu ca simpla dezvoltare a producției, ci ca o operă istorică vastă, de mare complexitate, capabilă să permită schimbări adînci în condițiile de existență ale poporului, în sursele și factorii dezvoltării, în volumul și structura schimburilor externe ale țării. Pe baza unei concepții unitare, care ține seama de nevoile economiei naționale și de cerințele revoluției tehnico-științifice contemporane, s-a urmărit dezvoltarea unui complex de activități și ramuri industriale care să asigure preponderența producției mijloacelor de producție și valorificarea superioară a resurselor naturale, creșterea și diversificarea producției bunurilor de consum, participarea țării, în condiții de competitivitate, la circuitul mondial al valorilor materiale și spirituale.

Pe această bază industria s-a dezvoltat în ritmuri înalte,

¹⁾ Nicolae Ceaușescu: „România pe drumul desăvirșirii construcției socialiste” vol. I, Buc. Ed. politică, 1968, p. 460.

²⁾ Se apreciază că trăsăturile acestui model sint date de caracterul său capitalist, dependența tehnologică și economică de societățile transnaționale, participarea la putere și la apropierea produselor a unor grupuri restrinse și marginalizarea unei mari părți din populație, precum și existența unui sector capitalist „tradițional” și a unui sector „modern”; vezi: Luis C. Bresser Pereira „Le sous-developpement industrialise”, in: Revue Tiers-Monde Tome XVII — Nr. 68, dec. 1976, pag. 891—892.

³⁾ Vezi Revue Tiers Monde, pag. 824.

⁴⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Ed. politică, București 1974, vol. 9, p. 79.

devenind ramura conducătoare a economiei naționale care în 1975 a asigurat o producție de peste 27 000 lei pe locuitor (față de 3,1 mii în 1955 și 9,3 mii în 1965) și acoperirea, în cincinalul trecut, aproape 73% din investițiile de mașini și utilaje. Totodată ponderea exportului de mașini și utilaje, produse chimice și bunuri industriale de larg consum a crescut de la 7,2% în 1950 la 52,2% în 1975. În actualul cincinal, producția industrială urmează să depășească 44,1 mii lei pe locuitor, industria urmînd să contribuie cu peste două treimi la formarea venitului național și cu circa 75% la înzestrarea tehnică a economiei, aducînd totodată o contribuție sporită la amplificarea comerțului exterior (numai construcțiile de mașini și chimia urmează să asigure peste jumătate din volumul exporturilor românești).

Partidul nostru pornește, de asemenea, de la premisa că pentru a asigura progresul economic, pentru a întări independența țării trebuie asigurate mijloacele necesare creșterii în ritm înalt a forțelor de producție, repartizînd în acest scop în cincinalul actual o cotă de 33—34% din venitul național, știut fiind că pe această bază are loc o multiplicare reciprocă a venitului național, a fondului de acumulare și fondului de consum; este semnificativ în această privință faptul că în actualul cincinal, odată cu menținerea acestei rate înalte a acumulării, venitul național va crește într-un ritm mediu anual de 11%, iar fondul de consum total se va majora față de cincinalul anterior cu circa 46%. Efectul multiplicator al acumulării iese mai bine în evidență menționînd că dacă în cincinalul anterior rata ar fi fost cu 3% mai mică decît ea a fost în realitate, în actualul cincinal fondul de consum total ar fi fost mai mic cu circa 40 de miliarde lei.

Un rol hotărîtor în realizarea obiectivelor făuririi unei economii moderne proprii revine planului național unic, care dă posibilitatea mobilizării și repartizării unitare a resurselor în conformitate cu cerințele și obiectivele progresului național. Dar pentru ca el să răspundă acestor cerințe este necesar ca statul socialist să dispună integral de toate mijloacele și pîrghiile de care depinde conducerea pe bază de plan a economiei, să hotărască neîngrădit asupra căilor de punere în valoare a resurselor și de dezvoltare potrivit intereselor vitale ale poporului. De aceea, funcția conducerii planificate a activității economico-sociale aparține statului socialist, fiind concepută ca un atribut esențial și inalienabil al suveranității și independenței naționale, care nu poate fi nici divizată, nici transferată unor organisme extrastatale sau supra-naționale.

În întreaga sa activitate de dezvoltare a colaborării și cooperării economice pe plan internațional partidul nostru ține seama de caracterul obiectiv și de factorii interdependentelor economice, dar dă acestui concept un sens profund științific, eliberîndu-l atît de tendințele de absolutizare și de transformare într-un scop de sine stătător al dezvoltării sau colaborării, cît și de încercările de unilateralizare, considerînd că o reală și reciproc avantajoasă interdependență nu poate să aibă la bază decît dezvoltarea independentă a fiecărui popor și afirmarea suveranității sale. „...lărgirea colaborării, deci a interdependenței, pe plan mondial — a subliniat secretarul general al partidului nostru — nu trebuie să fie opusă politicii de independență, ci, dimpotrivă, aceste două aspecte ale activității fiecărei națiuni constituie o strînsă unitate. Cu cît un popor este mai independent, se dezvoltă mai rapid, cu atît el poate să participe mai activ la colaborarea internațională. Colaborarea internațională nu trebuie să limiteze, ci dimpotrivă, trebuie să contribuie la afirmarea personalității fiecărei națiuni și popor”⁴⁾.

Interdependența economică nu este altceva decît un sistem

de legături necesare, rezultate din dezvoltarea societății și ea implică existența națiunilor și statelor naționale, relații stabilite între ele și un sistem de răspunderi asumate de părțile aflate în relații de colaborare⁵⁾. Iată de ce în literatura noastră de specialitate pe bună dreptate s-a replicat teoriilor care contrapun interdependențele economice independenței naționale, că „numai subiecți bine definiți, puternici, conștienți de datoriile și drepturile lor pot să intre în relații de colaborare viabile, durabile, stabile. Interdependența între factori care își slăbesc independența conduce inevitabil la dependența veche, clasică, perimată, fiind pentru ea doar un transparent paravan. Diminuarea suveranității și independenței ar submina construcția unei opere de cooperare la nivel mondial, căci ar lovi în unitățile reale capabile a-și asuma și onora răspunderi în cadrul eficient al cooperării“⁶⁾.

Ținând seama de cerințele dezvoltării economico-sociale ale țării, de posibilitățile create pe această bază, ca și de implicațiile favorabile largi pe care le are dezvoltarea nestingerită a cooperării economice între popoare, România socialistă promovează consecvent, pe baza principiilor progresiste ale relațiilor dintre state o politică consecventă de dezvoltare a relațiilor economice cu alte țări și de participare activă la diviziunea internațională a muncii. Pe această bază volumul comerțului exterior al țării noastre s-a ridicat de la 28 dolari pe locuitor în anul 1950 (din care circa 13 dolari export și 15 dolari import) la 504 dolari în 1975 (din care 252 dolari import și 252 dolari export), ponderea exportului în venitul național ridicându-se la circa 25⁰/₀, iar numărul țărilor cu care țara noastră întreține relații economice de la 29 în 1950 la peste 140 în prezent.

Paralel cu diversificarea geografică s-au perfecționat formele practicate, o largă extindere căpătând diferite forme de cooperare în producție și tehnico-științifice. La sfârșitul anului 1976 se aflau în curs de derulare circa 300 de acțiuni de cooperare, între care: 127 livrări de instalații complexe și obiective realizate în străinătate, 34 de societăți mixte de producție (din care 7 cu sediul în România), 34 de societăți mixte comerciale în străinătate, 4 bănci mixte etc. Totodată țara noastră participă la activitatea a peste 40 de organizații economice internaționale.

P.C.R. concepe participarea țării la circuitul economic mondial într-un sens foarte larg, care cuprinde atât dezvoltarea schimburilor economice, cât și creșterea contribuției sale la rezolvarea marilor probleme economice ale lumii contemporane.

Între acestea, de cea mai mare însemnătate sînt lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale care reprezintă, așa cum a subliniat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la Sesiunea solemnă comună, „...o continuare firească a luptei pentru lichidarea tuturor vestigiilor colonialismului și neocolonialismului, pentru abolirea definitivă a politicii imperialiste pe plan mondial...“⁷⁾.

Numai pe această cale se vor crea condiții pentru o mai mare stabilitate în economia mondială, pentru progresul atât al țărilor slab dezvoltate, cât și al celorlalte state.

În condițiile edificării unei ordini economice internaționale, interdependențele economice vor cunoaște, fără îndoială, o amplificare, ca urmare cel puțin a următorilor factori:

a) accelerarea dezvoltării economice a țărilor în curs de dezvoltare, în condițiile în care și celelalte țări se vor dezvolta; b) intensificarea relațiilor de cooperare în producție, relații care asigură o mai mare stabilitate, vizează nu numai circulația, ci, în primul rînd, producția; c) mobilizarea eforturilor și resurselor proprii și creșterea rolului colaborării și asistenței internaționale. Este de presupus că intensitatea interdependențelor economice va crește mai ales în măsura în care se va mări stabilitatea economiei mondiale.

Partidul nostru consideră că este de datoria sa internaționalistă ca, în condițiile în care economia mondială devine mai interdependentă și cînd greutățile și disproporțiile apărute într-o parte sau alta a lumii pot avea repercusiuni mai mari sau mai mici asupra economiei mondiale și a evoluției fiecărui stat în parte să militeze activ pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Dar, partidul nostru militează pentru asemenea forme de colaborare și de interdependențe care a) să accelereze creșterea economică în țările în curs de dezvoltare, b) să pună în valoare resursele proprii ale fie-

cărui popor, c) să excludă posibilitatea împărțirii țărilor în sfere de influență; totodată el se pronunță împotriva tuturor piedicilor și barierelor care mai acționează în relațiile economice între state, împotriva tuturor formelor și metodelor care limitează manifestarea suverană a fiecărui popor în relațiile economice internaționale. De aceea, celula vitală a noii ordini, factorul hotărîtor al creației istorice contemporane, îl constituie națiunea independentă și suverană, capabilă să-și hotărască singură destinele corespunzător cu cerințele obiective, cu posibilitățile reale și cu aspirațiile sale de progres și civilizație. Din punct de vedere politic, aceasta implică stabilirea unor strategii bazate pe elemente și forme de colaborare ce pot întruni mai ușor consensul națiunilor dezvoltate și al celor în curs de dezvoltare, consensul unor țări cu orînduri social-economice diferite, voința politică de a acționa în conformitate cu aspirațiile de progres ale tuturor popoarelor. Mai mult decît atât, edificarea unei noi ordini internaționale amplifică incommensurabil rolul statului și al națiunii, al suveranității și independenței naționale, deoarece numai în aceste condiții devin posibile creșterea gradului de organizare a relațiilor economice și politice dintre popoare, mobilizarea posibilităților pe care le are cooperarea economică internațională pentru realizarea obiectivelor dezvoltării economico-sociale în fiecare țară și pentru întărirea climatului de pace și securitate internațională.

Din punct de vedere economic pentru ca interdependența să fie simetrică cu independența națională a popoarelor ea trebuie să se bazeze pe un tip superior de diviziune internațională a muncii, caracterizată nu prin complementaritatea ramurilor și a condițiilor naturale, ci pe simetria ramurilor și subramurilor industriale și pe complementaritatea grupelor de produse, a produselor finite și tehnologiilor de fabricație. Experiența ultimelor decenii de dezvoltare economică impune tot mai mult concluzia, mai ales sub imperiul revoluției tehnico-științifice, că gradul și capacitatea ridicate de diversificare a producției, mai ales a mărfurilor oferite la export, reprezintă un indicator de bază al independenței economice.

Realitățile lumii contemporane infirmă tot mai mult teoriile, care, identificînd nejustificat creșterea interdependențelor cu fuziune treplată a proceselor naționale de reproducție într-un „proces internațional de reproducție“ sau etichetînd în mod eronat și tendențios preocuparea pentru asigurarea unei structuri moderne în fiecare țară, drept tendință autarhică sau naționalism, propun forme de colaborare și cooperare ce vin în contradicție funciară cu principiile independenței naționale și suveranității și care, dacă ar fi aplicate, ar limita înainte de toate exercitarea plenară a dreptului suveran de decizie în problemele dezvoltării economice. Creșterea gradului de participare la schimburile economice internaționale este în mod hotărîtor legată de dezvoltarea și modernizarea economiei naționale a fiecărei țări, de punerea în valoare a resurselor de care dispune fiecare popor pentru ridicarea potențialului său economic.

Evoluțiile care au loc pe plan mondial demonstrează înconsistența teoriilor după care industrializarea și realizarea unei structuri moderne în fiecare țară ar îngusta baza schimburilor economice internaționale, prin faptul că dimensiunile, trăinicia și eficiența participării la circuitul economic mondial sînt determinate în mod decisiv de nivelul dezvoltării forțelor de producție, de gradul de dezvoltare a industriei și de implementarea ramurilor cele mai moderne ale acestora în fiecare țară, de reducerea decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare și lichidarea vechilor structuri ale schimburilor economice internaționale. Peste 70⁰/₀ din exporturile mondiale revin, după cum se știe țărilor capitaliste dezvoltate și numai 19⁰/₀ sînt exporturi către țările în curs de dezvoltare. Relevant este și faptul că, potrivit unor calcule, din 182,9 miliarde dolari cît a reprezentat în 1972 importul țărilor capitaliste dezvoltate de produse ale industriei, 171,7 miliarde proveneau tot din țările capitaliste dezvoltate și numai 11,2 miliarde din țările în curs de dezvoltare.

La un nivel ridicat de dezvoltare a forțelor de producție au loc schimbări importante în nivelul și structura consumului productiv și personal, schimbări care duc la creșterea și diversificarea nevoilor și a schimburilor reciproce în condițiile în care structurile de ramură ale industriei sînt apropiate, ramurile moderne, de înaltă tehnicitate și eficiență fiind bine reprezentate în economia fiecărei țări. În acest caz complementaritatea economică decurge nu din diferențele de structură a ramurilor industriale, ci din complementaritatea produselor, sortimentelor și a tehnologiilor.

Toate acestea demonstrează că dezvoltarea economică susținută a fiecărei țări și promovarea progresului național se află în deplină concordanță cu cerințele largirii colaborării ei internaționale.

prof. dr. Gheorghe CREȚOIU

⁵⁾ Vezi și Progresul istoric și contemporaneitatea. Ed. politică, 1976, p. 447.

⁶⁾ Mircea Malița, Introducere la lucrarea „Omenirea la răspîntic“, de Mihajlo Mesarovic și Eduard Pestel, Ed. politică 1975, p. XXIV.

⁷⁾ Nicolae Ceaușescu: Expunere prezentată la Sesiunea solemnă comună a Comitetului Central al P.C.R. Marii Adunări Naționale și activului central de partid și de stat consacrată sărbătoririi centenarului proclamării independenței de stat a României, Ed. politică, 1977, p. 37.

IMPOSIBILITATEA teoretică și practică a concilierii în condițiile actuale ale capitalismului a ocupării depline cu stabilitatea prețului și-a găsit fundamentarea teoretică și empirică în așa-numita „curbă a lui Phillips”¹⁾ care, invocând experiența istorică, afirmă un raport de inversă proporționalitate între șomaj și inflație. Observațiile empirice ale lui A. Phillips privind creșterea prețurilor și reducerea șomajului în fazele de avânt ale ciclului economic, ca urmare a creșterii cererii de forță de muncă, mijloace de producție și produse de consum, pe de o parte, și reducerea prețurilor în perioadele de criză, când șomajul crește iar cererea scade, pe de altă parte, au fost interpretate de economiștii burghezi, ca exprimând un raport de **cauzalitate** între reducerea șomajului și a inflației, respectiv între deflație și creșterea șomajului. Această „lege economică” i-a pus pe reprezentanții new-economics-ului în fața dilemei: ori creștere economică (ocupare deplină) cu inflație, ori stabilitate a prețurilor cu șomaj. Iată însă că viața a demonstrat pînă și imposibilitatea opțiunilor între cele două alternative ale curbei lui Phillips.

În plan teoretic acest fapt a fost implicat exprimat încă din decembrie 1959, cînd P. Samuelson și R. Solow au făcut cunoscute calculele lor comune privind corelația inflație-șomaj în S.U.A., calculele din care reieșea că stabilitatea prețurilor poate fi menținută cu un nivel al șomajului de 5-6% din forța de muncă civilă, iar „ocuparea deplină” — ceea ce însemna un nivel al șomajului de 3% — va determina o creștere anuală

Eșecul „new-economics”-ului (II)

a prețurilor de 4-5%. În planul practicii, caracterul inoperant al „legii” exprimate de „curba Phillips”, vizibil în întreaga perioadă Kennedy-Johnson, a devenit indiscutabil încă în 1969, cînd „planul de luptă contra inflației” (inițiat de președintele Nixon și elaborat de consilierii săi economici în frunte cu P. M. McCracken), conceput pe baza acestei „legi”, „s-a soldat indiscutabil, cu rezultate deziluzionante, cu toate că încetinirea ritmurilor de creștere economică, prevăzută prin acest plan, a avut loc”²⁾. „Avem de-a face cu o nouă problemă — scria Arthur Burns, președintele Consiliului de conducere al Sistemului federal de rezerve — o inflație persistentă în condițiile unui nivel înalt al șomajului...³⁾. Faptul ridică probleme fundamentale atît pentru teoria cît și pentru practica economică monopolist-statală. Gardiner Means sublinia că „comitemența recesiunii și inflației... nu poate fi explicată după teoriile științei economice clasice (adică științei economice burgheze de pînă azi) pe care o oferă manualele”⁴⁾. P. Samuelson, comentînd acest nou fenomen al economiei capitaliste contemporane, declara dezarmat: încă o lege pierdută pentru știința economică...⁵⁾.

În fața acestei noi situații, reprezentanții cei mai activi ai „new-economics”-ului — W. W. Heller, A. Okun, G. Ackley, J. Tobin — și-au afirmat convingerea în

posibilitatea depășirii ei printr-o măsură ce exprimă pozițiile cele mai avansate ale neokeynesismului american — introducerea controlului guvernamental asupra prețurilor și salariilor.

P. Samuelson consideră și el că „controlul salariilor și prețurilor este o armă puternică în situațiile urgente”. Dacă însă pentru cel mai apreciat economist burghez al zilelor noastre, „consecvent” postulatelor neoclasicale ale „sintezelor” sale acest control nu trebuie să fie „răspunsul permanent la problemele unei economii cu ocupare deplină a forței de muncă”, deoarece controlul direct asupra pieței ar „duce la pierderi și inechități”, alții, ca J. Tobin, spre exemplu, apreciază că, în zilele noastre, pentru a putea stăpîni economia, acest control trebuie să fie permanent: „dacă inflația cronică, proprie economiei contemporane (capitaliste n.n.) poate fi depășită numai prin controlul asupra prețurilor și salariilor, atunci acest control trebuie să fie permanent”.

În 1971, sub presiunea situației tot mai îngrijorătoare, guvernul republican — adept în plan ideologic al doctrinei neoliberală de factură friedmaniană — a adoptat măsura preconizată de orientarea adversă, neokeynesistă, introducînd pentru prima dată în istoria S.U.A. în timp de pace, controlul asupra prețurilor și salariilor. Cu ajutorul acestui control și a instrumentelor fiscal-bugetare, teoreticienii new-economics-ului, ca și Administrația, sperau să se poată asigura controlul asupra economiei.

Avîntul economic din 1972 părea să îndreptățască o asemenea speranță. Dar această iluzie o oferea un fenomen spe-

FIȘE

CONDUCEREA ACTIVITĂȚII DE PRODUCȚIE ÎN INDUSTRIA MINIERĂ

● Cartea Conducerea activității de producție în industria minieră (Editura tehnică, 1977, 368 p.) de prof. dr. doc. șt. ing. Marius Al. C. Luca îmbină cercetările științifice fundamentale cu cele aplicative, utilizînd atît metodele și tehnicile noi ale științei conducerii, experiența dobîndită în unitățile de producție din țară, cît și cercetările efectuate de autor. Se studiază principalele probleme ale conducerii științifice, desfășurate în activitatea de concepție, coordonare și control, operativă și organizatorică din industria minieră. Toate procesele de producție sînt considerate ca sisteme a căror condiționare re-

ciprocă se desăvîrșește în cadrul macro-sistemului întregii economii. Autorul face o analiză a mișcării resurselor și propune un sistem de unități de muncă care să permită comensurarea diferențiată a mărimilor ce-și mențin caracterul static față de cele al căror caracter dinamic se modifică structural ca urmare a consumului lor. O atenție deosebită se acordă strategiei de dezvoltare a rezervelor de corelare cu elaborarea planului în industria minieră, elaborîndu-se o serie de modele ale procesului de extracție. Se studiază, de asemenea, etapele succesive ce trebuie parcurse pentru utilizarea eficientă a tehnicii electronice.

Activitatea Comitetului „Polonia 2000”

● Într-un articol publicat de Jan Danecki în revista PERSPECTIVES POLONAISES, autorul se referă la țelurile și activitatea Comitetului de studii și previziuni „Polonia 2000”, inițiat în 1969 pe lingă Academia poloneză de științe. Obiectivul Comitetului, sub conducerea prof. Witold Novacki, este de a elabora studii de prognoză cu privire la evoluția trebuințelor sociale, a forțelor productive și a obiectivelor de

gestiune, a structurii sociale, a modului de viață, a personalității omului în socialism la orizontul 1985-2000. Pînă în prezent au fost mai amplu studiate: disproporțiile spațiale în echipamentul infrastructurii sociale și al serviciilor sociale; inegalitățile în repartitia veniturilor și în structura consumului diferitelor grupuri de familie de muncitori; deosebiri în durata orară a muncii, în timpul liber disponibil și în modul de a-l utiliza; inegalitățile între grupele sociale, categoriile socio-demografice și geografice în ce privește startul în viață al tinerei generații, în participarea la viața culturală; ipoteze preliminare cu privire la diferitele fenomene de patologie socială. În articol se arată că principiul îmbinării dinamismului economic și al tendinței de armonizare mai bine realizarea obiectivelor sociale, principiu admis ca bază a strategiei dezvoltării, permite să se spera că rectificările ce apar necesare în lumina prognozelor vor putea fi introduse în plan.

Falimentul ambițiilor reglatoare

● Revista PROBLEMES ECONOMIQUES din 11 mai a.c. reproduce sub titlul Realités et illusions dans la regulation

étatique de l'activité économique (Realități și iluzii în reglementarea de către stat a activității economice) un articol scris de prof. Hubert Brochier în revista „Communications”, în care acesta, după ce constată nereușita diferitelor încercări ale statelor capitaliste și ale economiștilor oficiali, de a evita criza, chiar de a o nega, o definește ca un proces de reglementare capitalistă, care se desfășoară în dosul politicii exprimate în mod oficial. Avem de-a face cu o „ratăre, moment al adevărului, în dosul căruia statul — spune H.B. — nu reușește să-și disimuleze falimentul ambițiilor sale reglatoare”. Dedesubtul frazeologiei oficiale, spune autorul, par să se contureze următoarele evoluții: s-a intrat într-o fază nouă în concentrarea capitalurilor și a centrelor de decizie; crește subordonarea întreprinderilor mijlocii — lovite mai puternic — față de marile firme naționale și internaționale; se trece la un nivel nou al intervențiilor de stat în domeniul politicii industriale, și al politicii sociale, „la socializarea crescîndă a mecanismelor de finanțare”, la o nouă fizionomie a raporturilor de putere între state, în funcție de măsura în care sînt dotate cu resurse naturale, de nivelul tehnicilor și al produc-

fic ciclic: după criza din 1969-1970 și după învierea din 1971, anul 1972 a fost un an tipic de avânt ciclic. Măsurile keynesiste l-au favorizat dar nu l-au determinat. „Eficiența” acestor măsuri — chiar dacă li se contestă consecvența aplicării — este elocvent reflectată de rapidă și gravă deteriorare a situației economice.

Nu numai stagnarea dar nici măcar declinul absolut al activității economice nu mai poate asigura blocarea inflației. Este una din particularitățile agravante ale crizei actuale, criza până acum cea mai caracteristică a epocii C.M.S. și cea mai gravă prin profunzime și amploare din ultimii 40 de ani, și care se dovedește a fi nu numai o criză ciclică ci o veritabilă criză de structură a capitalismului.

În legătură cu cauzele falimentului teoretic și eșecului practic al new-economicsului s-au invocat deseori inconsecvențe și greșeli în deciziile de politică economică. Dar înseși aceste inconsecvențe și greșeli își au originea, în principal, în doi factori invocați și amplu discutați de economiștii burgezi: 1) „greutățile” cu

care este confruntat economistul din aparatul de stat, greutăți în virtutea cărora acesta nu poate acționa oportun și „neutru”, condus numai de concluziile analizei sale științifice și 2) calitatea proastă atât a prognozelor pe baza cărora se iau deciziile de politică economică, cit și a prognozelor referitoare la consecințele acestor decizii.

Prof. Okun constată, nu fără o anumită tristețe în ton, că adoptarea practică a soluțiilor celor mai raționale din punct de vedere economic este împiedicată de o mulțime de factori extraștiințifici dintre care, desigur, cel mai important este cel al „**presiunii grupurilor de interese**”, în care societatea este structurată, iar „**Novicele în Washington** va fi surprins și dezamăgit aflând cit de mult influențează aceste grupuri asupra procesului legislativ”⁴⁾.

Tocmai în această influență, care reflectă și exprimă caracterul divergent, conflictual al raporturilor dintre „interesele de grup” și interesul public”, și-ar avea, în primul rând, originea, după opinia profesorului american, „insuficiența raționalitate” a măsurilor guvernamentale. Prof. Okun nu depășește însă stadiul „ineficiențelor regrete” pentru a constata că „raționalitatea” politicii economice guvernamentale nu poate fi în esența ei decât „raționalitatea” intereselor sistemului capitalist contemporan — „raționalitate”, „insuficient” rațională din punctul de vedere al diferitelor grupe de interese și inerent irațională din punct de vedere al adevăratelor interese ale masei populației. Această „raționalitate”, desigur, nu exclude posibilitatea adoptării unor decizii care să a-

fecteze la un moment dat interesele unor grupuri monopoliste și nici necesitatea unor măsuri care să satisfacă unele din cerințele cele mai stringente ale diferitelor pătri ale populației (în vederea evitării adâncirii tensiunilor sociale), sau ale sistemului în ansamblul său. Și este indiscutabil că prezența tot mai masivă a unor cadre de înaltă competență profesională în sferile superioare ale politicii economice a asigurat o creștere a caracterului coordonat, a consistenței, congruenței și implicit eficienței unora din măsurile adoptate. Dar aceasta nu înseamnă nici pe departe că o politică neo-keynesistă activă, așa cum o solicită prof. Okun, poate să asigure așezarea conducerii sistemului economiei monopolist-statale pe baze științifice. „Ca tehnicieni, constată pe bună dreptate profesorul Okun, economiștii nu sînt puri; ei sînt ceva mai mult decît tehnicieni... Pozițiile lor filozofice și ideologice sînt o parte a opticii lor profesionale”. Din acest punct de vedere, al pozițiilor ideologice, prof. Okun își împarte colegii de breaslă în economiști de „înalță presiune” și economiști de „joasă presiune”.

Acest fapt conferă o semnificație mult mai profundă decît ar fi dorit-o profesorul Okun, afirmațiilor sale că „economia politică (burbăz aplicată n.n.) nu este o știință”, iar „cunoașterea economică este irelevantă” pentru economistul antrenat în elaborarea politicii economice. Trebuie să recunoaștem că realitatea gravelor dereglări cu care este confruntată economia capitalistă confirmă întru totul aceste afirmații.

P. TUDOR

¹⁾ Vezi: A. Phillips, The Relation Between Unemployment and the Rate of Change of Money, Wage Rates in the United Kingdom, 1861-1958. In: *Economica*, noiembrie 1958.

²⁾ The New York Times, 8 ian. 1970

³⁾ U.S. News & World Report, 21.XII.1970, p. 68

⁴⁾ G. Means, The Administered — Price Thesis Reconfirmed. In: *American Economic Review*, iunie 1972, p. 292

⁵⁾ P. Samuelson, Les Economistes sont-ils impuissants? In: *L'Expansion*, nr. 43, 1971, p. 74.

⁶⁾ Arthur Okun, The Political Economy of Prosperity. Brookings Institution, Washington, 1970, p. 7-10.

ivității muncii, de capacitatea aparatului politic de a impune sacrificii muncitorilor și a acestora de a rezista presiunilor aparatului politic. „Ce se poate spune, încheie autorul, este că evolvarea crizei nu va lăsa sistemul neschimbat”.

Dezbateri asupra rentabilității întreprinderii americane

● După cum relatează **INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE** din 10 mai a.c., în cercurile academice din S.U.A. se manifestă în ultimul timp păreri controversate asupra „profitabilității” întreprinderilor americane. Temea acestei dezbateri este tribuită în articolul *Falling Profits Arouse Controversy* în U.S. Profiturile în scădere declanșează controverse în S.U.A.) unui studiu elaborat luna trecută de prof. Martin Feldstein de la Harvard, în care acesta susține că declinul în profiturile corporațiilor are se manifestă în mod aparent în perioada postbelică reflectă mai curînd „oscilații implacabile” ale ciclului de afaceri și nu o deteriorare a profiturilor pe termen lung. Acest studiu vine în contradicție cu concluziile lui William Nordhaus pătate într-o lucrare din 1973,

în care se consideră că „profiturile corporațiilor din S.U.A. s-au tot subțiat în decursul a 25 de ani de creșteri și scăderi ale ciclului de afaceri”. Lucrarea lui Nordhaus „fundamentală, foarte tehnică și matematică”, ar ridica o problemă esențială: „Prevestește oare rata descrescîndă a profitului euthanasia clasei capitaliste și a capitalismului însuși?” După W.N., scăderea profiturilor s-ar datoră „salarilor, impozitelor și inflației”. Deși nu negăm tendința de scădere a ratei profitului, cu toate semnificațiile sale, menționăm că, chiar după datele lui Nordhaus, este vorba doar de o scădere relativă și nu absolută: profiturile ar fi scăzut de la 13 la sută din PNB în 1948 la mai puțin de 9 la sută în 1973, dar în acest timp PNB-ul a crescut cu peste 250 la sută, după eliminarea creșterii inflaționiste, iar profiturile reale au crescut totuși cu 80 la sută; cu atât mai puțin poate fi vorba de o reducere a profitului pe seama salariilor, care, în general, după scăderea creșterii inflaționiste, sînt în scădere evidentă.

SIMPOZIOANE Sistematizarea și organizarea teritoriului

● Comisia de organizare a teritoriului, din cadrul C.N.I.T., organizează pentru prima dată la nivel național două simpozioane, importante sub aspect științific și practic: primul „Amplasarea, dimensionarea și amenajarea drumurilor agricole”, va avea loc la Suceava în zilele de 17-18 iunie, al doilea, „Sistematizarea, organizarea teritoriului și exploatarea agricolă a terenurilor amenajate în marile sisteme de irigații și desecări”, care se va desfășura la sfîrșitul lunii octombrie la Slobozia. La simpozionul de la Suceava și-au anunțat participarea numeroși specialiști din toată țara — de la oficiile de cadastru și organizarea teritoriului, oficiile de îmbunătățiri funciare, proiectare și construcții agricole, din institute de studii și proiectare, instituții de învățămînt superior, din unitățile de producție agricolă. Vor fi prezentate referate privind problemele sistematizării și organizării teritoriului în sistemele de hidroameliorații, pe consilii intercooperatiste și pe bazine hidrografice, precum și

FIȘE

amplasarea, dimensionarea și amenajarea drumurilor agricole.

Ergonomia în slujba producției

● La Facultatea de științe economice de la Universitatea din Craiova a avut loc recent, dedicat aniversării centenarului Independenței 1877-1977, simpozionul omagial „Ergonomia în slujba producției” (ediția a III-a). În desfășurarea simpozionului au adus contribuții valoroase cadre universitare și studenți din centrele universitare Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Brașov și Craiova, precum și specialiști din producție. S-au susținut 25 comunicări. O parte din studii au fost efectuate pe bază de contracte de cercetare și au fost aplicate sau sînt în curs de aplicare în producție. S-a desprins necesitatea accentuării preocupărilor de analiză multidisciplinară în activitatea de viitor în ergonomie.

TRADIȚII PROGRESISTE ÎN STUDIUL ECONOMIEI ȘI ISTORIEI NAȚIONALE

APRECIERILE prilejuate de aniversarea Academicianului Gh. Zane nu au nevoie de motivări ocazionale și cuvinte sonore, deoarece s-au format de-a lungul multor ani și își au ilustrare obiectivă în activitatea și opera sa.

Despre meritele profesorului vorbesc mulții lui foști studenți pe care i-a format, ca economiști sau juriști, la prestigioasa universitate ieșeană, în perioada interbelică.

Despre meritele editorului de texte — indeletnicire atât de ingrată când este exercitată cu rigoare, atât de subapreciată de trecătorii grăbiți prin cercetare și atât de esențială pentru progresul real al oricărei discipline — vorbesc și antologii:le deschizătoare de noi pîrtii în investigarea istoriei gândirii economice românești și a operei lui Bălcescu, restituită circuitului culturii naționale cu o migală, pasiune și înaltă competență care nu își au egal decât în munca similară prin care Perpessicius și-a legat numele de opera lui Eminescu.

Despre meritele savantului aplecat asupra documentelor de arhivă spre a descifra istoria economică a Patriei, vorbesc cărțile și sutele de studii răspindite prin reviste, devenite puncte de referință pentru studierea tumultuosului și gloriosului nostru secol al XIX-lea.

Tot din anii construcției socialiste, când opera științifică a academicianului Gh. Zane a dobîndit strălucirea actuală, îi datorăm o amplă schiță tematică cu privire la istoria gândirii economice românești, menită să ghideze lucrările pentru un adevărat tratat în problemă.

Alături de meritele consemnate în lucrările ce-i poartă semnătura, aș depune mărturie și pentru cele cîștigate prin investițiile generoase făcute în ultimele decenii în formarea de noi cercetători, prin lungi ore de muncă în colectiv, impregnate deopotrivă de căldură umană și exigență, ca și prin aspre și pline de responsabilitate dezbateri științifice.

Aniversarea aceasta găsește pe academicianul Gh. Zane în plină activitate, preocupat să stabilească adevărul științific cu privire la trecutul economic al României, cu răbdare de bijutier, așa cum o face de o viață. Să-i așteptăm noile lucrări cu certitudinea că ne vom afla în fața unor noi împliniri ale științei românești.

Costin MURGESCU

IN MULTILATERALA și îndelungata activitate a acad. Gh. Zane, pe primul plan se situează de bună seamă cea de profesor universitar, domeniu în care a dat dovada unor remarcabile calități de cercetător erudit și pedagog de înalt prestigiu.

În cele ce urmează ne vom referi îndeosebi la cursul său de bază, de economie politică, prin a cărui orientare, conținut și nivel s-a distanțat considerabil de predecesorii săi, ca și de mulți dintre colegii săi de breaslă contemporani.

După o definiție amplă a noțiunii de economie în diferitele sale accepțiuni, el ajunge la concluzia că prin economie se înțelege „în sens științific, totalitatea raporturilor sociale ale oamenilor încheiate în procesul de producție și de achiziție a bunurilor destinate conservării ori ameliorării existenței individuale”¹⁾.

Meritul deosebit al cursului prof. Gh. Zane stă în atenția ce o acordă prioritar economiei naționale. Economia națională este definită drept „economia unei populații care ocupă un teritoriu determinat și este organizată ca stat, între ai cărei membri, raporturile sociale de producție și achiziție a bunurilor, determină o dependență reciprocă și permanentă a unora față de alții, alcătuiesc o unitate aparte de economia altor populații”.

Economia națională reprezintă deci un stadiu relativ superior al dezvoltării social-economice. Orice economie națională „implică patru categorii de elemente și anume: geografice, demografice, juridice și economice. Dintre acestea, primele două sînt în esență lor permanente. Ultimele două sînt schimbătoare. Elementul juridic poate căpăta alte forme, elementul economic alt fond”²⁾.

După o succintă prezentare a diferitelor sisteme precapitaliste de dezvoltare economică, modul de producție capitalist este definit drept „sistemul economic în care raporturile de producție și achiziție se încheie în cadrul proprietății individuale între grupe sociale, prin schimbul liber al bunurilor, astfel că una exploatează metodic, în vederea obținerii unui cîștig, mijloacele ei de producție, prin forță de muncă plătită a celeilalte... Mijloacele și obiectele muncii fiind monopolizate de o clasă, ele capătă un rol nou”³⁾, acela de capital.

Interesante sînt capitolele consacrate cunoașterii științifice care „presupune cunoștința cauzală a unui fapt, fenomen sau grup de fenomene” și care „ne permit a formula legile de producție a fenomenelor”. Sistematic sînt prezentate metodele de cercetare ale fenomenelor economice: deducția și inducția (observația curentă, informația istorică, constatarea statistică).

Capitole ample sînt rezervate dezvoltării economiei politice ca ramură de știință de sine stătătoare și apoi origini, evoluției și particularităților economiei naționale și a formelor precapitaliste ale istoriei economice din cele mai străvechi timpuri. Este ferm criticată afirmația unor economiști și sociologi privind presupusa

¹⁾ Gh. Zane, Curs de Economie politică (Litografiat), Iași, 1937—1938, p. 3—4.

²⁾ Idem, p. 19—23.

³⁾ Ibid., p. 29.

⁴⁾ Ibid., p. 209.

⁵⁾ Anuarul Universității Mihăilene din Iași (1930—1935), Iași, 1936, p. 322—323.

existență a unui stadiu al „capitalismului greco-roman” în antichitate.

În partea următoare a cursului este pe larg expusă organizarea economiei capitaliste. Aici aflăm și o critică necruțătoare a teoriei demografice a lui Th. Malthus, ca și a „teoriei” randamentului descrescînd al solului, care a făcut atitea victime în rîndurile economiștilor burghezi. Criticînd diferite definiții greșite ale capitalului, prof. Gh. Zane ajunge la concluzia că: „Capitalul este deci instrument de producție prin muncă și un mijloc de venit fără muncă”⁴⁾.

În partea finală a Cursului, cîteva prelegeri consecutive tratează despre întreprinderi, cu o vădită preferință pentru întreprinderea cooperatistă. Sînt amplu arătate de asemenea formele de concentrare în sinul întreprinderilor capitaliste (carteluri, trusturi, sindicate), arătîndu-se dezavantajele acestor forme monopoliste pentru muncitori și în general pentru consumatori.

Urmează capitolul despre piață, prețuri și valoare în cadrul căruia sînt criticate teoriile subiective ale valorii. Nu este acceptată în întregime însă nici teoria valorii-muncă, deși se recunoaște că prețul nu este altceva decît expresia monetară a valorii. Just este explicată renta funciară și alte categorii și noțiuni economice esențiale.

Prof. Gh. Zane a scos mai multe cursuri de economie politică și de finanțe, a tratat probleme de istorie economică și a doctriinelor economice și a asigurat o remarcabilă activitate în cadrul seminarului pe care l-a condus ani de-a rîndul.

Originalitatea cursurilor sale consta în primul rînd, în faptul că aproape în fiecare an tematica lor era schimbată, alegîndu-se capitolele și temele cele mai legate de actualitate. Pe lîngă temele „tradiționale”, cursurile țînute au cuprins subiecte actuale ca: istoria și teoria crizelor economice, criza economică în România, problemele și instituțiile economice românești, criza agrară, tendințele evoluției economice capitaliste, legislația fiscală, regimul comerțului exterior, organizarea bancară și monetară a României, bugetul statului, sisteme de organizare a economiei naționale. Iar în seminarul pe care l-a condus au fost dezbătute diverse probleme privind realitățile și instituțiile economice românești, lucrări speciale întocmindu-se asupra unor întreprinderi, probleme financiare și opere ale economiștilor români și străini. O orientare similară se poate observa și în alegerea subiectelor pentru tezele de doctorat economic⁵⁾.

Chiar din prezentările inevitabil sumare de mai sus, ca și dintr-o examinare comparativă cu nivelul și conținutul cursurilor de economie politică predate la alte facultăți de drept din țară, nu se poate tăgădui faptul că orientarea, metoda, nivelul și conținutul cursurilor de economie politică și ale altor discipline economice predate de către prof. Gh. Zane la Facultatea de drept a Universității de Iași sînt net superioare cursurilor similare ce s-au țînut în perioada interbelică în învățămîntul nostru juridic superior.

acad. Vasile MALINSCHI

Aplicarea integrală a Actului final de la Helsinki UN FACTOR DE STIMULARE A PROGRESULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL: COOPERAREA INDUSTRIALĂ PE PLAN EUROPEAN

ÎN SĂPTĂMÎNA ACEASTA au început la Belgrad lucrările întîlnirii pregătitoare a reuniunii reprezentanților celor 35 de state participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. După cum se știe, reuniunea — programată pentru toamna acestui an — este chemată ca, prin hotărârile pe care le va adopta, să dea un nou și puternic impuls transpunerii în practică a prevederilor Actului final de la Helsinki din 1975.

O componentă esențială a unui tot indivizibil

APLICAREA Actului final al C.S.C.E. constituie un tot unitar, indivizibil. Una din componentele sale esențiale este cooperarea economică bi — și multilaterală, în formele cele mai variate și avantajoase părților. Interacțiunea dintre lărgirea cooperării economice, a schimburilor economice în general și înălțarea încrederii dintre state nu se mai cere demonstrată: destinderea și securitatea creează premise pentru lărgirea cooperării economice, după cum cooperarea economică consolidează securitatea și destinderea.

Atributele cooperării economice care o recomandă ca o cale importantă de realizare a securității, păcii și înțelegerii între popoare sînt multiple. Este suficient să se evidențieze rolul ei potențial în lichidarea decalajelor din lumea contemporană, în lărgirea accesului la cuceririle științei și tehnicii înaintate, în folosirea rațională a surselor de energie și materii prime etc. Cooperarea economică poate înlesni dezvoltarea și modernizarea structurilor industriei, salvagardîndu-se și consolidîndu-se în același timp independența națională a statele, creîndu-se noi posibilități de amplificare a participării competitive și pe termen lung la circuitul economic mondial etc.

Cooperarea economică, utilizînd în mod complex factorii tehnologici, comerciali, financiari, juridici, politici, se poate dovedi un instrument deosebit de eficient în cadrul acțiunilor pentru instaurarea unor relații echitabile, a unei noi ordini economice internaționale. Înțelegerea cooperării pe principiile egalității în drepturi și avantajului reciproc este de natură să aducă un aport la lichidarea unor relații de inechitate care au domnit în trecut între state pe continentul european și în general în lume și să îmbunătățească astfel continuiul climatului politic internațional.

România, țară socialistă și totodată fără în curs de dezvoltare, promovează cu consecvență ideea că alături de efortul propriu, colaborarea economică cu celelalte țări contribuie atît la dezvoltarea și diversificarea economiei naționale, cît și la pacea și securitatea pe plan internațional. Tocmai în acest spi-

rit țara noastră a depus și depune eforturi stăruitoare pentru promovarea cooperării cu toate statele, pe baza egalității în drepturi, a neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. În perioada care a trecut de la încheierea Conferinței general-europene (Helsinki, 1975) România a continuat să se angajeze tot mai ferm în circuitul mondial și european de valori materiale, în lărgirea cooperării economice cu statele participante la C.S.C.E. Volumul comerțului exterior al țării noastre a sporit în 1976 cu 14,5% față de anul precedent; au fost încheiate 28 de acorduri și alte înțelegeri de colaborare și cooperare economică cu 24 de țări, importante înțelegeri economice pe termen lung au fost încheiate de țara noastră cu U.R.S.S., S.U.A., Iugoslavia, R. D. Germană, R. F. Germania, R. P. Polonă, Franța, Italia ș.a.

Activitatea de cooperare economică internațională a României se înscrie astfel pe coordonatele promovării principiilor enunțate și constituie o contri-

buție concretă la aplicarea spiritului și realizarea prevederilor Actului final al Conferinței de la Helsinki. „Noi considerăm, arăta președintele Nicolae Ceaușescu referindu-se la înfăptuirea păcii și securității în Europa în spiritul documentelor adoptate la Helsinki, că pe primul plan trebuie pusă dezvoltarea largă și neîngrădită a colaborării în toate domeniile, între toate statele con-

tinutului, în condiții de deplină egalitate și avantaj reciproc”.
Țările europene ocupă un loc important în activitatea de cooperare economică internațională a țării noastre. Din aproximativ 300 de acțiuni de cooperare în curs de desfășurare, circa jumătate sînt angajate cu țări din zona C.E.E./O.N.U. în forme printre care au preponderență realizarea de obiective în România, societățile mixte de tip comercial și bancar în străinătate, cooperările și specializările în producție, realizarea de obiective în străinătate, societățile mixte de producție în România.

Evoluție ascendentă într-un context favorabil

PE PLAN GENERAL-EUROPEAN în special în ultimul deceniu, cooperarea industrială a cunoscut o puternică dezvoltare. Astfel, de la 500 de contracte de cooperare industrială cîte inventaria Secretariatul C.E.E./O.N.U. în 1972, numărul acestora a ajuns la peste 1 000 în 1976 (este vorba de contracte dintre firme din țări capitaliste și țări socialiste din zona C.E.E./O.N.U.).

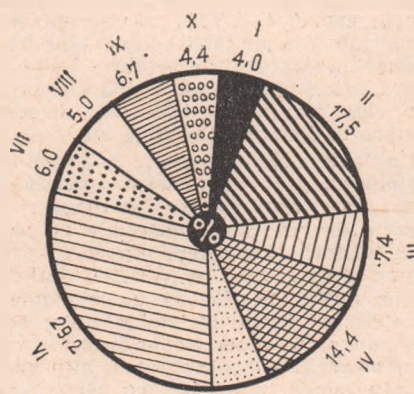
Într-un studiu statistic privind cooperarea industrială intraeuropeană, sînt prezentate o serie de aspecte interesante („Un aperçu statistique de l'évolution récente de la coopération industrielle”, T.A.C./R.8, Add. 1, 14 septembrie 1976). Cu toate rezervele exprimate de Secretariatul C.E.E./O.N.U. — în sensul că datele sînt incomplete, nu se referă la toate formele de cooperare etc — materialul respectiv reliefează unele caracteristici și tendințe ale stadiului și perspectivelor acestei forme de relații economice între statele europene.

Un prim aspect pus în evidență este evoluția numărului de contracte. Rezultă că, după o creștere lentă în anii 1971—1972, a urmat o perioadă de accelerare în anii 1972—1974, ca apoi sporul să descrească, datorită în special crizei economice din țările occidentale. De menționat că, odată cu înviorarea economică din 1976, a crescut și numărul contractelor de cooperare industrială, de la 272 în aprilie 1975, la 428 în iunie 1976.

Studiul citat evidențiază ponderea pe care o ocupă principalele ramuri industriale în cadrul cooperării industriale (vezi graficul nr. 1). Un alt aspect pus în evidență este ponderea pe care o dețin diferitele forme de cooperare (vezi graficul nr. 2).

Deși datele prezentate de secretariat nu au pretenția rezultatelor unui studiu exhaustiv, ele demonstrează cu prisosință evoluția ascendentă și diversificarea continuă a activității de cooperare industrială dintre țările europene. Contextul care a făcut posibilă această evoluție îl constituie în pri-

Ponderea ramurilor în totalul contractelor de cooperare (%)

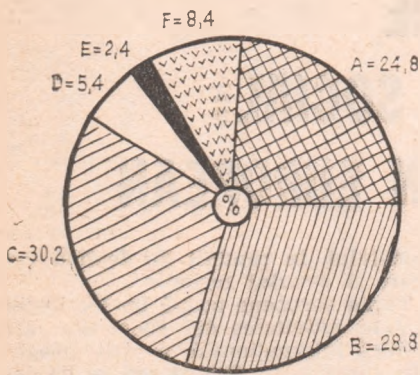
Graficul nr. 1

- I - AGRICULTURA ȘI INDUSTRIA ALIMENTARĂ
- II - INDUSTRIA CHIMICĂ
- III - INDUSTRIA METALURGICĂ
- IV - INDUSTRIA UTILAJELOR DE TRANSPORT
- V - CONSTRUCȚIA DE MAȘINI-UNELTE
- VI - CONSTRUCȚIA DE MAȘINI
- VII - INDUSTRIA ELECTRONICĂ
- VIII - INDUSTRIA ELECTROTEHNICĂ
- IX - INDUSTRIA USOARĂ
- X - ALTE RAMURI

Sursa: TRADEJAC3/R.8/Add.1

buție concretă la aplicarea spiritului și realizarea prevederilor Actului final al Conferinței de la Helsinki. „Noi considerăm, arăta președintele Nicolae Ceaușescu referindu-se la înfăptuirea păcii și securității în Europa în spiritul documentelor adoptate la Helsinki, că pe primul plan trebuie pusă dezvoltarea largă și neîngrădită a colaborării în toate domeniile, între toate statele con-

Fonderea formelor de cooperare în totalul contractelor (%)

Graficul nr. 2

- A - ACHIZITIONAREA DE LICENȚE ȘI/SAU KNOW-HOW ÎN SCHIMBUL PRODUSELOR
- B - LIVRĂRI COMPLEXE
- C - COPRODUCȚIE ȘI SPECIALIZARE
- D - SUBCONTRACTARE
- E - ASOCIERE (SOCIETĂȚI MIXTE)
- F - COOPERARE TRIPARTITĂ

Sursa: TRADE/AC.3/R.8/ Add.1

mul rind importante avantaje pe care le are cooperarea industrială față de schimbul clasic de mărfuri și anume: contribuie la promovarea exportului de mașini, instalații, lucrări ingineresti și know-how; permite coordonarea intențiilor de dezvoltare în perspectivă și deci oferă posibilitatea unei specializări eficiente; oferă stabilitate și continuitate schimburilor, ceea ce face posibilă o riguroasă planificare a investițiilor, a duratei de recuperare și a desfacerii producției; conduce la realizarea unui contact mai intim între producător și client și deci dă posibilitatea unor relații mai elastice; oferă noi posibilități de cooperare pe terțe piețe; permite un acces sporit la tehnologiile moderne, internaționalizarea surselor de finanțare etc.

Avantajele dictează acțiuni intense de promovare

DATE FIIND aceste importante avantaje ale cooperării industriale față de comerțul clasic, atât ale cooperării bilaterale, cât și ale celei multilaterale, s-au întreprins importante măsuri de promovare. Organismelor economice internaționale și, în special, C.E.E./O.N.U., le revin sarcini importante pe această linie. Prevăzute expres și în Actul final al Conferinței de la Helsinki. Aceste sarcini vizează ameliorarea difuzării informațiilor referitoare la condițiile generale de cooperare industrială și a ghidurilor de elaborare a contractelor în acest domeniu, încurajarea proiectelor de interes comun în domeniul resurselor energetice, al exploatării de materii prime, precum și al transporturilor și telecomunicațiilor, armonizarea internațională a normelor și prevederilor tehnice ș.a.

Sub egida C.E.E./O.N.U. au fost realizate până în prezent o serie de acțiuni de promovare a cooperării industriale, dintre care menționăm: reuniuni ale experților în cooperarea industrială care au condus la elaborarea unui Raport analitic privind cooperarea industrială între țările membre ale C.E.E./O.N.U., ghidurile pentru redac-

tarea contractelor de cooperare industrială, a celor de realizare a obiectivelor industriale și a contractelor de know-how, evidența acordurilor inter-guvernamentale de cooperare economică. lucrări documentare pentru reuniunile experților etc.

În viitor, pe linia C.E.E./O.N.U. ar urma să fie organizate și alte acțiuni de promovare a cooperării industriale, cum ar fi: analiza tendințelor și perspectivelor cooperării industriale, inclusiv aducerea la zi a Raportului analitic; elaborarea de propuneri și recomandări pentru crearea unui cadru cât mai propice cooperării industriale; examinarea mijloacelor de îmbunătățire a schimbului de informații privind cooperarea industrială, inclusiv asupra modului de redactare a contractelor în materie; difuzarea de informații privind reglementările cooperării industriale, planurile și programele economice ale diferitelor țări, prioritățile și condițiile pieței; organizarea unui seminar privind modul de tratare și documentele specifice activității de cooperare industrială; elaborarea unui ghid al contractelor de consorțiu; organizarea unor reuniuni pe linia organelor subsidiare ale C.E.E./O.N.U. pentru examinarea posibilităților de cooperare în industria chimică, industria cărbunelui și a energiei electrice.

Promovarea cooperării industriale constituie obiect de preocupare și în cadrul altor organisme economice internaționale, cum sînt: G.A.T.T., U.N.C.T.A.D., F.M.I., P.N.U.D., O.N.U.D.I ș.a. În această ordine de idei putem menționa incidența favorabilă asupra dezvoltării cooperării industriale, a măsurilor de liberalizare a schimburilor comerciale internaționale, ca urmare a negocierilor multilaterale care au avut loc în cadrul G.A.T.T., acordarea de preferințe vamale țărilor în curs de dezvoltare la exportul de produse finite și semifabricate, extinderea clauzei națiunii celei mai favorizate în relațiile economice reciproce între state etc.

Cu toate aceste tendințe pozitive în extinderea și diversificarea cooperării industriale, continuă să fie menținute o serie de restricții comerciale de natură tarifară și paratarifară, care stînjesc dezvoltarea cooperării industriale. Astfel, în Europa țările capitaliste dezvoltate recurg în relațiile comerciale și de cooperare industrială cu țara noastră — de altfel și cu alte state ale lumii, în special cu țările socialiste — la un număr mare de obstacole cu caracter discriminatoriu și protecționist care influențează negativ cooperarea industrială. Principalele obstacole sînt: menținerea restricțiilor cantitative la import, exceptarea unor produse de la preferințele vamale generalizate, costul ridicat și restricțiile din calea transferului de tehnologie, costul și condițiile de garantare a creditului, standardele și normele tehnice, formalitățile vamale excesive, normele de ambalare și etichetare a produselor etc.

Este posibil și necesar un nou pas înainte

INTERESUL COMUN ȘI GENERAL de a dezvolta cooperarea industrială între țările europene și între acestea și celelalte țări ale lumii, rolul tot mai important al cooperării în reducerea decalajelor economice și în realizarea

cerințelor noii ordini economice internaționale, fac necesară intensificarea eforturilor pe linie bilaterală și în cadrul organizațiilor economice internaționale, în vederea întreprinderii de măsuri eficiente care să conducă la o mai accelerată extindere și diversificare a acestei forme de relații economice între state.

Înțelegerile privind schimburile comerciale și colaborarea economică în general au după cum se știe, o pondere deosebită în prevederile Actului final din 1975 și ca atare este firesc ca reuniunea de la Belgrad să le acorde atenția cuvenită, spre a stabili în ce măsură angajamentele subscrise la Helsinki au fost realizate și pentru a pune în lumină noi căi de fructificare a posibilităților existente. În ceea ce o privește, România a depus și depune eforturi constante pentru impulsivarea cooperării industriale, tehnico-științifice și în alte domenii, atât în relațiile sale bilaterale cit și pe plan multilateral, atât între statele din zona C.E.E./O.N.U. cit și între acestea și țări din alte regiuni ale lumii.

Apreciind pozitiv progresele realizate în domeniul cooperării economice și tehnico-științifice de la Conferința de la Helsinki încoace, nu poate fi trecut cu vederea totodată faptul că s-a făcut încă prea puțin în raport cu prevederile Actului final. Mai dăinuie încă bariere discriminatorii dintre acelea care frînează comerțul și colaborarea economică, unele datînd chiar din anii „războiului rece”. S-a înregistrat în ultimul timp chiar o recrudescență a unor astfel de măsuri, deși cerințele politicii de destindere, ale reducerii decalajelor economice în lume, fac necesară promovarea hotărîtă a cooperării pe toate planurile. Se mai fac de asemenea simțite practici de utilizare a relațiilor economice pentru exercitarea de presiuni politice, amestec în treburile interne, tendințe de a aborda problemele cooperării economice de la bloc la bloc etc.

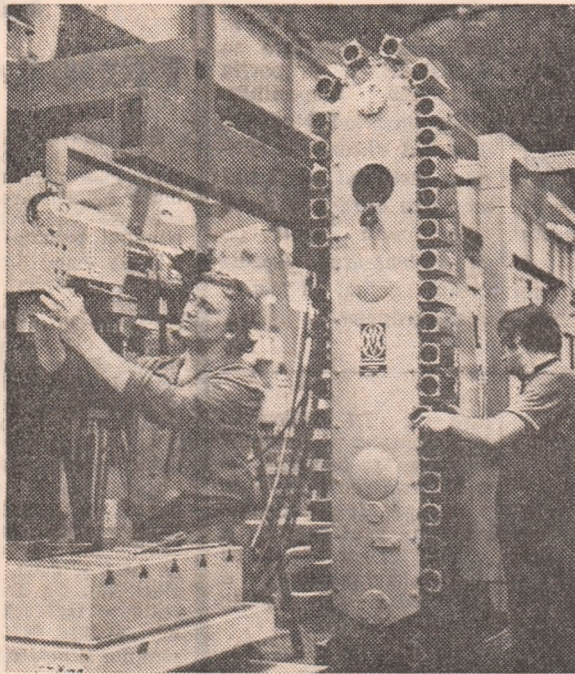
Pe linia dezvoltării rezultatelor pozitive de pînă acum în domeniul colaborării economice, a valorificării multelor posibilități existente, reuniunea de la Belgrad poate marca de aceea un nou pas înainte.

Unele dintre direcțiile de acțiune vizează în mod deosebit stabilirea de reglementări internaționale privind: prețurile, transferul de tehnologie, investițiile în străinătate, finanțarea diferitelor acțiuni, activitatea companiilor transnaționale, reglementări inter-statale cu caracter juridic, fiscal, vamal ș.a. și înlăturarea barierelor comerciale tarifare și paratarifare. Țările semnatare ale Actului final al C.S.C.E. sînt chemate să-și înteească în săptămînilor și lunile următoare eforturile pentru promovarea pe toate căile a cooperării economice internaționale, creînd astfel temelii mai trainice păcii și prosperității pe continentul nostru și în lume.

În ceea ce o privește, România va face tot ce depinde de ea ca spiritul și litera documentelor semnate la Helsinki să triumfe în mod plener, inclusiv în domeniul cooperării economice, componentă esențială a întregului unitar pe care îl reprezintă Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

**G. CRISTEA
dr. I. NIȚĂ**

INDUSTRIA UNGARĂ PE TREPTILE ÎMPLINIRII

Asamblarea unei freze de un nou tip la fabrica de mașini-unelte a Uzinelor Csepel

DEZVOLTAREA economică a Ungariei s-a accelerat puternic în anii regimului socialist. Dacă între cele două războaie mondiale creșterea medie anuală a venitului național, indicator caracteristic pentru dinamismul și calitatea dezvoltării, s-a situat mereu sub 2%, în anii de după 1950 și pînă în perspectiva anului 1980 creșterea respectivă este de circa 6%, asigurând posibilități și premise superioare pentru dezvoltarea economică și socială a Ungariei.

Accelerarea dezvoltării economiei ungare în anii construcției socialiste este realizată prin sporirea acumulării și utilizarea investițiilor pentru crearea unei economii moderne, complexe, prin importante modificări structurale.

O imagine generală a acestora este evidențiată de evoluția ponderii industriei în procesul de creare a venitului național — mai puțin de o cincime în vechiul regim, 42,6% în 1970 și aproape 47% în 1980 — concomitent cu diminuarea ponderii agriculturii — pînă la circa 14,5% în 1975 și 1980. Rolul industriei în cadrul întregii dezvoltări economice și sociale a Ungariei de astăzi

Evoluția structurală a producției industriale (în %, din total, în prețuri constante)

Ramura	1970	1975	1980
	(realizări)	(plan)	
Industria minieră	5,2	3,8	3,1
Producția de energie electrică	3,3	3,5	3,6
Metalurgia	10,5	9,6	8,9
Construcțiile de mașini	26,5	28,1	28,5
Producția materialelor de construcții	3,4	3,3	3,2
Industria chimică	10,4	12,8	14,7
Industria ușoară	16,8	16,2	16,1
Industria alimentară	21,0	19,8	19,0
Alte industrii	2,9	2,9	2,9
Total industrie	100,0	100,0	100,0

Sursa: „La Hongrie 1970—1980. Deux plans quinquennaux”, Chambre de Commerce de Hongrie.

este ilustrat totodată de partea ridicată a populației antrenate în industrie din totalul populației ocupate: circa 36% în perioada 1971—1980. În aceste condiții industria s-a afirmat și se afirmă din ce în ce mai puternic drept sectorul conducător al economiei, asigurând amplificarea antrenării oamenilor muncii în activități cu productivități superioare, creînd noi și importante premise materiale pentru o dezvoltare dinamică, calitativă a economiei ungare.

INDUSTRIALIZAREA SOCIALISTĂ a Ungariei nu numai că a transformat macrostructura acestei țări, dar s-a înscris și se înscrie ca un proces cu efecte dintre cele mai importante asupra structurii însăși a producției industriale. Dacă în 1950 ponderea industriei extractive în totalul producției industriale era de peste 40%, ea s-a redus considerabil în decursul cincinalelor, diminuarea realizîndu-se în paralel cu creșterea ponderii industriilor prelucrătoare. În această direcție este relevabilă continuitatea politicii de dezvoltare prioritară a ramurilor cheie ale industriei — construcțiile de mașini și industria chimică, promotoare ale progresului tehnic în întreaga economie (vezi tabelul). Astfel, deși industria constructoare de mașini a deținut întotdeauna partea cea mai ridicată din totalul industriilor prelucrătoare, numai în condițiile edificării socialismului a crescut și crește sensibil ponderea acestei ramuri în ansamblul industriei — de la 17—18%, cît era înainte de război, la 26,5% în 1970 și 28,5% în 1980. Pe linia diversificării producției în acest cadru s-a impus producția mijloacelor de transport — printre care renumitele autobuze Ikarus — a mijloacelor mecanice de precizie și electronicii.

Promovată puternic în peisajul industrial al Ungariei populare industria

chimică este axată cu deosebire pe îngrășăminte pentru agricultură, mase plastice și produse farmaceutice, acestea din urmă deținînd în prezent circa o pătrime din totalul industriei chimice, față de 5% în 1950. Ca urmare a unei dezvoltări dinamice ponderea industriei chimice în totalul producției industriale a sporit continuu, atîngînd 10,4% în 1970, 12,8% în 1975 și urmînd să se ridice la 14,7% în 1980.

Edificarea industriei maghiare pe fondul unor asemenea schimbări structurale asigură condiții pentru sporirea eficienței economice. Este semnificativ în această direcție că în perioada 1971—1975 întregul spor de producție s-a realizat practic pe seama creșterii productivității muncii, fapt dovedit de creșterea cu circa 0,6% a populației ocupate în industrie și cu circa 35% a producției industriale.

Pentru industrializarea socialistă a Ungariei este relevabil de asemenea, efortul depus în scopul omogenizării dezvoltării industriale a teritoriului. Numai Budapesta singură furniza în 1950 cu mult peste 50% din totalul producției industriale, ocupînd într-o proporție similară personalul industrial. Ori, ca urmare a eforturilor amintite, a unei accentuate dezvoltări industriale în regiunile situate la sud de axa industrială Balaton — Budapesta — Miskolc, la Leninváros și Szeged, la Debrecen sau la Pécs au fost construite numeroase unități industriale moderne. Ponderea Capitalei în totalul producției industriale s-a diminuat astfel, Budapesta acoperînd în prezent circa o treime din totalul forței de muncă industrială. Pentru progresele înregistrate în dezvoltarea industrială omogenă a Ungariei prietene este semnificativ și faptul că din cele peste 1,8 milioane de persoane ocupate în prezent în industrie peste 0,4 milioane muncesc în întreprinderi situate în localități rurale.

UN FACTOR propulsor al dezvoltării industriale l-au constituit măsurile de perfecționare a conducerii industriei și economiei maghiare, adoptate în 1968. Ele au urmărit o mai bună articulare a activității de planificare cu realitățile concrete din economie și, în acest context, surprinderea la un nivel superior în politica de dezvoltare a efectelor sociale și ecologice ale creșterii economice. Ca urmare a aplicării acestor măsuri a fost lărgită sfera de autonomie și de responsabilitate a unităților.

Creșterea rolului conducător al industriei în economie pune o puternică amprentă asupra structurii exportului Ungariei de astăzi. În acest context se relevă amplificarea susținută în totalul exportului — pînă la aproape 28% în 1980, a ponderii mașinilor, mijloacelor de transport și a altor bunuri de investiții. Creșterea exportului a asigurat resurse pentru sporirea importurilor necesare dezvoltării.

Între România și Ungaria există relații de intensă colaborare economică. An de an schimburile comerciale între cele două țări au crescut continuu. În ansamblul comerțului exterior al Ungariei țara noastră deține în 1975 o pondere de 3,2%, o pondere similară deținînd în același an țara vecină și prietenă în ansamblul comerțului exterior al României.

Dan POPESCU

TENDINȚE - CONJUNCTURI

Rezerve valutare

CONFORM DATELOR publicate de F.M.I., în trim. I a.c. volumul total al rezervelor de aur și devize ale țărilor capitaliste dezvoltate a crescut cu 3,2 miliarde D.S.T., ajungând la 116,7 miliarde D.S.T. Pe principalele țări din cadrul grupului amintit, ca și printre țările membre ale O.P.E.C., se constată sensibile deplasări de rezerve, cea mai amplă referindu-se la Anglia.

Rezerve de aur și valută, la sfârșitul perioadei (în miliarde D.S.T., rotunjit)

Țări capitaliste industrializate	1976	Trim. I 1977	Modificarea (în %)
- R.F.G.	29,9	29,9	*
- S.U.A.	15,8	16,1	+ 2,1
- Japonia	14,3	14,9	+ 4,0
- Franța	8,4	8,5	+ 1,4
- Anglia	3,6	8,4	+129,3
- Elveția	11,2	9,5	- 15,4
- Olanda	6,4	6,1	- 3,3
- Italia	5,7	5,5	- 4,0
- Belgia	4,5	4,7	+ 5,2
- Canada	5,0	4,4	- 12,6

Țări membre ale O.P.E.C.

- Arabia Saudită	23,3	24,0	+ 3,0
- Venezuela	7,4	7,2	- 2,3
- Nigeria	4,5	4,3	- 5,0
- Libia	2,7	2,7	+ 3,5
- Algeria	1,7	2,0	+10,6
- Kuweit	1,6	1,6	- 1,2
- Emiratele Arabe Unite	1,6	1,6	- 4,6
- Indonezia	1,3	1,5	+19,9

*) Sub 0,5%
Sursa : B.I.K.I., nr. 60/1977

Deficit de petrol

DEPENDENȚA DE PETROL a economiei țărilor capitaliste dezvoltate va continua să se accentueze, în vreme ce oferta de petrol nu va reuși să țină pasul cu cererea în creștere, chiar în condițiile unui preț substanțial majorat, constată un studiu elaborat sub egida Insti-

tutului tehnologic din Massachusetts. Studiul, intitulat „Energia : perspective globale”, constată că în absența unei reorientări masive și urgente — dar și constituitoare și necesitând mult timp — către alte surse de energie, chiar în ipoteza reușitei unui efort masiv de economisire și a unei creșteri economice mo-

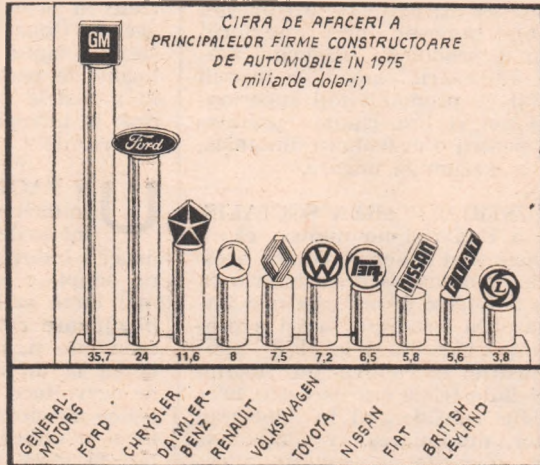
derate în țările capitaliste dezvoltate, cererea de petrol a acestora va depăși într-o proporție crescândă disponibilitățile începând încă din deceniul viitor. La sfârșitul secolului deficitul ar putea ajunge la circa 20 milioane barili pe zi, echivalentul consumului actual al țărilor vest-europene.

Automobile în concurență

COMENTIND concurența strinsă care se desfășoară pe piața mondială capitalistă între firmele constructoare de automobile din S.U.A., Europa occidentală și Japonia, revista L'Usine Nouvelle arată că acestea din urmă au reușit să iasă primele din criză, fiind singurele care au depășit anul trecut nivelul global al producției din 1973 (au fabricat 7,8 milioane de vehicule,

față de 7,1 milioane). Expansiunea firmelor japoneze se bazează — subliniază revista — atît pe competitivitatea comparativ mai înaltă a producției lor, cît și pe o strategie adecvată a exportului pe toate continentele.

Cu toate că și-au întărit poziția de plan mondial, firmele japoneze constructoare de automobile rămîn cu mult în urmă — sub raportul cifrei de afaceri — față de firmele americane, și chiar față de unele firme vest-europene (vezi graficul).

Orientări în dezvoltarea economică

BIRMANIA -

PROGRAM 1977-1982

ÎN BIRMANIA a fost elaborat un program de dezvoltare a economiei naționale pe perioada 1977-1982, care urmărește înainte de toate o mai bună valorificare a resurselor naturale ale țării, ceea ce va permite de asemenea îmbunătățirea situației balanței sale comerciale.

După cum informează revista „L'Usine Nouvelle”, în cadrul volumului global al investițiilor prevăzute — 22,6 miliarde kyați (sumă echivalentă cu peste 16 miliarde franci francezi), principalele alocări vizează dezvoltarea agriculturii (construcția de diguri și rețele de irigații, extinderea utilizării îngrășămintelor), a pescuitului (modernizarea acestuia, precum și crearea condițiilor pentru comercializarea producției sale sportive) și a valorificării resurselor forestiere (perfecționarea metodelor de exploatare și transport al lemnului).

Un alt capitol important îl constituie investițiile pentru extinderea extracției metalelor neferoase (cositor, zinc, tungsten ș.a.), precum și a bazei energetice a economiei (valorificarea zăcămintelor de țiței și gaze, dezvoltarea producției de energie electrică). Ca obiective în cadrul industriei prelucrătoare figurează construirea unei fabrici textile (de produse semifinite) și a unei uzine de îngrășăminte și pesticide.

În sfârșit, în domeniul infrastructurii se preconizează extinderea rețelei de șosele și poduri, îmbunătățirea celor existente, precum și dezvoltarea rețelei telefonice.

După cum s-a subliniat la Congresul al III-lea al Partidului „Calea Birmaniei spre Socialism”, se va urmări și în viitor întărirea rolului determinant al sectorului de stat în cadrul economiei naționale. În anul 1976/77 ponderea sectorului de stat în cadrul industriei a ajuns la 48,2% ; din sectorul de stat fac integral parte industria energiei electrice, transporturile feroviare și aeriene, flota maritimă comercială și comerțul exterior, el avînd, de asemenea, poziții dominante în industria extractivă și în sectorul construcțiilor.

În anul 1977/78 sectorul de stat urmează să primească un volum de investiții de două ori mai mare decît în exercițiul precedent, iar industriei îi va reveni mai mult de o treime din totalul investițiilor. Importanța plasării în centrul atenției a sectorului de stat, și îndeosebi a industriei, pentru dezvoltarea viitoare a Birmaniei, apare pregnantă, dacă se ține seama de faptul că în prezent 65% din populația ocupată în economia sa națională lucrează în agricultură.

N. P.

EVOLUȚII MONETARE

BENEFICIIND în perioada 6-10 iunie a.c. de efectul pozitiv al celei mai mici creșteri a indicelui prețului cu ridicata din ultimele șase luni (0,4% în mai a.c.), cursul dolarului S.U.A. a manifestat pe ansamblu o ușoară tendință de depreciere.

Francul elvețian a manifestat un recul, cotînd la sfârșitul perioadei 2,49 franci pentru 1 dolar, față de 2,4845 franci la sfârșitul perioadei trecute. Intervențiile Băncii Naționale a Elveției, care a cumpărat și în acest interval dolari S.U.A., vinzînd franci au fost unul din factorii care au contribuit la această mișcare descendentă.

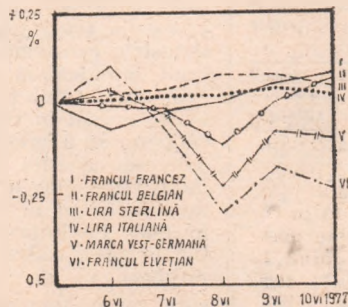
Marca vest-germană a termi-

nat intervalul la 2.3570 mărci pentru 1 dolar, față de 2.3550 mărci la finele intervalului precedent.

Lira sterlină, francul belgian, francul francez și lira italiană au oscilat ușor în jurul nivelurilor de 1,7180 dolari pentru 1 liră sterlină, respectiv 36,05 franci belgieni, 4,9450 franci francezi și 885,40 lire italiene pentru 1 dolar.

Dolarul canadian, după o perioadă de acalmie, a început din nou să manifeste o tendință de depreciere cotînd la sfârșitul perioadei sub 95 dolari canadieni pentru 100 dolari S.U.A. Yenul japonez, în ciuda eforturilor autorităților japoneze de a-l men-

ține la un nivel cît mai apropiat de 277 yeni pentru 1 dolar, s-a repreciat cu circa 1,7% (271 yeni pentru 1 dolar la sfârșitul inter-

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 6-10 VI 1977, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 3 VI 1977.

valului, față de 275.60 yeni cu o săptămînă în urmă).

Dozările la depozitele în eurovalute pe perioada de 6 luni au evoluat diferențiat : la cele în eurodolari au scăzut cu 1/16% (cotînd în jur de 6,25%), la cele în eurofranci elvețieni au scăzut cu circa 3/16% (o cotație în jur de 4 1/4%), în timp ce la depozitele în euromărci vest-germane au crescut cu 1/8% (cotații în jur de 4,3125%).

Prețul aurului și-a continuat tendința de scădere, atingînd 140 dolari/uncie la sfârșitul intervalului (al doilea fixing la Londra pe 10.VI.1977), față de 142.60 dolari/uncie cu o săptămînă în urmă.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Raportul Leontief

MOBILIZAREA ÎNTREGULUI POTENȚIAL NAȚIONAL - CALEA ELIMINĂRII SUBDEZVOLTĂRII ÎN FIECARE ȚARĂ (1)

ADÎNCIREA DECALAJELOR economice din lumea contemporană, ca și perspectiva menținerii dacă nu chiar a agravării lor în ultima parte a acestui secol, au determinat o intensificare a cercetărilor menite să evidențieze căile de depășire a acestei situații, prin accelerarea progresului economico-social al țărilor în curs de dezvoltare.

Una dintre contribuțiile recente în acest sens o constituie studiul „Viitorul economiei mondiale”, elaborat sub egida O.N.U. de un grup de oameni de știință în frunte cu profesorul Wassily Leontief. Ritmurile ipotetice de creștere utilizate pentru relevarea a ceea ce ar putea fi viitorul sau, mai precis, viitorii posibili ai economiei mondiale nu reprezintă previziuni, nici obiective oficiale ale O.N.U. Autorii demonstrează că nici chiar în ipoteza realizării obiectivelor minime pe care și le propune actuala Strategie internațională a dezvoltării până la sfârșitul acestui secol — ceea ce până acum nu s-a întâmplat — decalajele în privința produsului pe locuitor (în medie de 12 la 1 în 1970) nu ar începe să se reducă nici în anul 2000. Persistența acestor decalaje, subliniază autorii, „contravine în mod evident spiritului Strategiei internaționale a dezvoltării și Declarației asupra instaurării unei noi ordini economice internaționale, care cheamă la corectarea inegalităților și înlăturarea injustiției existente, care să facă posibilă reducerea decalajului dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare și să asigure o dezvoltare economică și socială accelerată și justiție generațiilor prezente și viitoare”¹⁾.

Accelerarea creșterii necesită o acumulare substanțială sporită

ATINGEREA obiectivului de reducere a decalajului în privința produsului pe locuitor, se relevă în studiu, presupune realizarea treptată a unui ritm de creștere substanțial accelerat al P.N.B. pe locuitor în țările în curs de dezvoltare.

În legătură cu mecanismul obținerii acestei dezvoltări mai rapide, autorii subliniază că „ritmurile accelerate de creștere conduc la necesitatea unei creșteri substanțiale a ponderii investițiilor în produsul brut și a ponderii mijloacelor de producție în producția totală” (pag. 7), înscriind între principalele concluzii ale studiului lor pe aceea că „o creștere accelerată în regiunile în curs de dezvoltare este posibilă numai cu condiția ca 30 până la 35%, iar în unele cazuri până la 40%

¹⁾ The Future of the World Economy. A United Nations Study by Wassily Leontief et al., pag. 3. În continuare trimiterile la această lucrare se vor face în text.

din produsul lor brut să fie utilizat pentru investiții de capital” (pag. 11).

Notînd că o rată mai înaltă a acumulării presupune un nivel mai redus al consumului pe locuitor în faza inițială, autorii scot în același timp cu claritate în evidență că „**acest inconvenient conduce în decursul perioadei supuse investigației, la niveluri mult mai ridicate atît ale fondului de consum cît și ale consumului pe locuitor datorită unei creșteri mai rapide a producției totale decît ar fi fost posibil pe baza unor rate mai scăzute ale investițiilor**” (pag. 8). Realizările României privind accelerarea creșterii fondului de consum confirmă că o țară în curs de dezvoltare nu poate realiza acest lucru decît printr-o opțiune fermă pentru o rată înaltă a acumulării.

În privința provenienței fondurilor pentru investiții, opiniile autorilor vin din nou să confirme tezele președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind rolul primordial al efortului propriu, relevînd că sursa principală o constituie resursele interne, față de care, deși își vor avea importanța lor, resursele provenind din exterior sînt totuși secundare. Concentrarea resurselor în vederea utilizării lor productive presupune, în viziunea autorilor, schimbări substanțiale de ordin economic, social și instituțional, care „să faciliteze acumularea resurselor pentru investiții și orientarea lor către sectoarele esențiale pentru procesul dezvoltării accelerate”. „O politică activă în domeniul investițiilor este de dorit — notează autorii —, inclusiv stabilirea unor priorități pentru investiții, și sporirea, acolo unde este necesar, a rolului investițiilor publice și al sectorului public în producție și în infrastructura economiei” (pag. 8).

Prioritate investițiilor în industrie

O TRĂSĂTURĂ caracteristică a industrializării țărilor în curs de dezvoltare apare ca fiind creșterea mai rapidă a producției industriei prelucrătoare în raport cu cea a produsului național brut, în timp ce agricultura și industria extractivă ar urma să se dezvolte în ritmuri sub media celui al P.N.B., cînd acesta depășește 4% pe an.

„Sectorul secundar (industria prelucrătoare) tinde să conducă economia”, constată autorii în capitolul consacrat modificării structurilor economice. „Ritmul său de creștere depășește ritmul general de creștere a P.N.B. cu 1,5 puncte procentuale cînd acesta din urmă se situează pînă la 7%, și cu 4 puncte procentuale la un ritm de creștere al P.N.B. de 11—12%. Cu cît mai înalt este ritmul general și nivelul de

Tabelul nr. 1
Scenarii ipotetice ale dezvoltării economiei mondiale

	Scenariul		
		A	B
Ritmuri de creștere (in %):			
- Produsul național brut ¹⁾	C ²⁾	4,5	6,0
	I	3,6	6,9
- Populația	I	1,0	2,5
	C	0,6	2,0
- Produsul național brut pe locuitor	I	3,5	3,5
	C	3,0	4,9
Decalajul veniturilor în anul 2000 ³⁾	I	12 la 1	
	C	7 la 1	

A = Țările dezvoltate

B = Țările în curs de dezvoltare

- 1) Scenariu bazat pe extrapolarea pînă în anul 2000 a obiectivelor actualei Strategii internaționale a dezvoltării ritmurilor anterioare din țările dezvoltate.
- 2) Scenariu bazat pe reducerea substanțială a decalajului în privința P.N.B./loc.
- 3) Media P.N.B. pe locuitor al țărilor dezvoltate raportată la media P.N.B. pe locuitor al țărilor în curs de dezvoltare.

dezvoltare, cu atît mai mare este necesitatea creării și extinderii ramurilor industriei prelucrătoare” (pag. 35).

În acest cadru autorii subliniază o altă concluzie de bază a studiului, care și ea atestă justetea opțiunilor României pentru dezvoltarea industriei grele, arătînd că „un accent pe industria grea este esențial pentru industrializarea și dezvoltarea economiei”. Ei consideră drept „cea

Tabelul nr. 2
Ipoteze privind corelația dintre ritmul de creștere proiectat al P.N.B. și rata investițiilor

Ritmul anual de creștere al P.N.B. (in %)	Rata investițiilor (in %)
4-6	pînă la 20
7-8	circa 30
9-10 sau peste	35-40

mai distinctivă trăsătură a industrializării în țările în curs de dezvoltare” faptul că „ritmurile de creștere ale industriei ușoare sînt în general mai lente comparativ cu cele ale industriei grele (inclusiv fabricarea de mașini și utilaje și de produse industriale cum sînt oțelul, cauciucul, produsele chimice etc.). Această regulă generală este o consecință logică a creșterii ratei investițiilor și a scăderii ponderii consumului individual în utilizarea finală a produsului, ca și a creșterii raportului dintre produsul intermediar și produsul final” (pag. 36). De aici și concluzia „necesității speciale de investiții prioritare în ramurile industriale producătoare de mașini și instalații, în care se așteaptă o dezvoltare mai rapidă”.

Dinu DRAGOMIRESCU

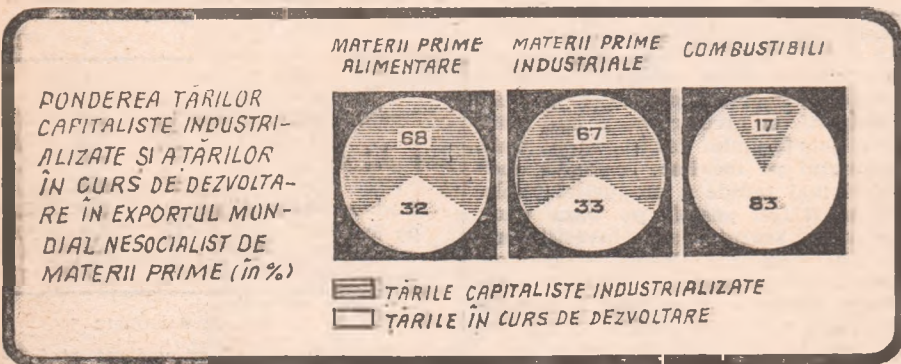
Dezechilibrul participării

DEȘI AGRICULTURA este ramura predominantă în economia națională a marii majorități a țărilor nesocialiste în curs de dezvoltare, iar în cadrul industriei lor — ca o moștenire a dominației coloniale și a politicii neocolonialiste — predomină industria extractivă, furnizând mai ales materii prime brute la export, participarea acestor țări la comerțul mondial nesocialist cu grupele respective de mărfuri rămâne minoră (vezi tabelul). Exceptând unele

produse agricole tropicale (cauciucul, cafeaua, cacaoa, zahărul, bananele, bumbacul etc.), o serie de minerale sau metale, precum și țiteiul, țărilor în curs de dezvoltare contribuie — în comparație cu țărilor capitaliste industrializate — la comerțul mondial nesocialist de materii prime alimentare și industriale într-o proporție aproape inversă cu raportul dintre populațiile celor două grupuri de țări. Este unul din aspectele care permit țărilor capitaliste dezvoltate să desfășoare și în cadrul acestui segment al pieței mondiale o politică a prețurilor, care dezavantajează țărilor în curs de dezvoltare.

Fibrele chimice concurează oțelul

CERCURILE INDUSTRIALE DIN S.U.A. manifestă un interes crescând față de un nou tip de fibre chimice — denumite aramidice; se apreciază că, prin calitățile lor (greutate redusă, durabilitate, proprietăți ignifuge și anticorrosive etc.) aceste fibre vor concura cu succes — în pofida prețului de cost deocamdată ridicat — oțelul sau fibrele de sticlă la confecționarea de cabluri folosite în exploatarea submarinelor, de rețele cord pentru anvelope, de bărci, de căști și mănuși pentru participanții la curse ș.a. Deocamdată, extinderea utilizării fibrelor aramidice este frînată de capacitățile limitate de producție a acestora; în anul în curs firma producătoare „Dupont de Nemours” proiectează să fabrice 4,1 mii tone de asemenea fibre, iar la jumătatea deceniului următor să sporească producția lor la 22,6—27,2 mii tone.

Ponderi vechi și noi ale conductelor de oțel

DATELE referitoare la producția de conducte de oțel a principalelor șapte țări producătoare din lumea capitalistă arată că — în ultimul sfert de veac — după o creștere continuă (până la 31,1 mil. tone în 1974), în ultimii doi ani aceasta a scăzut, respectiv la 27,4 mil. tone în 1976. Totodată, după cum se vede din tabel, s-a produs o radicală restructurare a producției între țăările respective: Japonia a preluat postul de lider (după ce ocupase în 1950 penultimul loc), în timp ce S.U.A. și-au redus de aproape 3,4 ori ponderea în ansamblul producției celor șapte țări.

(în % din total)

Țara	1950	1970	1976*)
Japonia	2,3	29,0	31,9
S.U.A.	74,1	28,6	21,9
R.F.G.	6,7	16,5	16,1
Italia	2,6	7,7	12,3
Franta	3,2	7,3	7,3
Canada	1,8	4,0	5,8
Anglia	9,3	6,9	5,1

*) Estimații
Sursa: B.I.K.I.; nr. 64/1977

Se remarcă de asemenea, faptul că, pentru majoritatea țărilor menționate, livrările la export dețin un loc important în producția de conducte de oțel: în 1976 ponderea a fost de 70% în cazul R.F.G., de 60% în cel al Japoniei, 54% pentru Italia, 50% pentru Franța, 36% pentru Anglia etc.

Dispecerul automat

SPECIALIȘTII Institutului de cercetări „Energoprojekt” din Sofia elaborează în prezent un sistem automatizat

de dispecerat al rețelei de aprovizionare cu energie electrică din Bulgaria cu ajutorul unor calculatoare electronice din a treia generație. Devenit o necesitate ca urmare a creșterii susținute a capacităților instalate și a complexității sporite a sistemului energetic național, „dispecerul automat” va permite realizarea unor regimuri optime de activitate în condiții normale, iar în cazul producerii unor avarii — adoptarea rapidă a celor mai adecvate măsuri.

Totodată, sistemul automatizat de dispecerat va crea condițiile pentru economisirea de combustibili în acest domeniu, pentru asigurarea unei aprovizionări regulate cu energie electrică și pentru îmbunătățirea regimului de conectare cu sistemele energetice ale altor țări. Numai în industria energiei electrice se vor realiza anual economii de 4,5—5 milioane de leva, iar pe ansamblul economiei R.P. Bulgaria — de circa 27 milioane de leva.

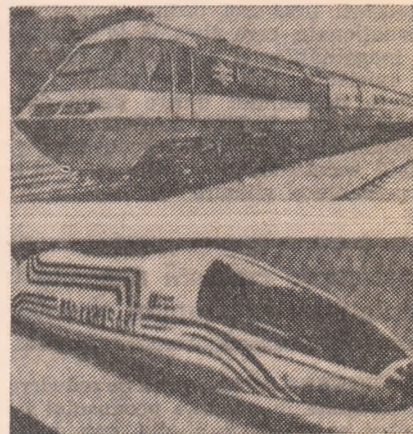
Cuba: plantații de pin și eucalipt

ÎN PREZENT necesarul de lemn industrial al economiei Cubei nu este decât parțial acoperit prin exploatarea resurselor forestiere proprii, țara fiind nevoită să importe îndeosebi cherestea și furnir. De aceea, paralel cu dezvoltarea unei industrii moderne de prelucrare a lemnului și a deșeurilor de trestie de zahăr, se extind plantațiile de păduri (în special de pin și eucalipt), se organizează gospodărirea rațională a resurselor forestiere.

Conform previziunilor suprafețele împădurite de pe teritoriul Cubei urmează să sporească până în anul 2000 cu 2,65 mil. ha. Ca urmare, se apreciază că în jurul anului 1990 Cuba va putea acoperi în întregime din producția proprie necesarul intern de consum la o serie de materiale lemnoase, iar ulterior va putea sista importul acestora.

Secolul vitezei nu se dezmente

EFORTURILE oamenilor de știință, inginerilor și tehnicienilor pentru sporirea vitezei diferitelor mijloace de transport sînt periodic marcate de noi realizări. Printre performanțele recente de acest gen se numără punerea în circulație în Anglia pe linia Londra-Bristol de sus, a unui nou tip de tren (fotografia de sus). Acesta dispune nu numai

de locomotivă-diesel și vagoane aerodinamice, capabile să circule cu viteze mergînd pînă la 230 km pe oră, dar și de o instalație hidraulică, care imprimă o anumită înclinație întregii garniturii la curbe, astfel încît trenul nu-și reduce viteza pe porțiunile dificile ale căii ferate.

În ceea ce privește transporturile rutiere, se pare că ultima performanță aparține specialiștilor firmei japoneze „Kawasaki”, care au construit un nou tip de motocicletă, îmbrăcată într-o caroserie aerodinamică, cu o lungime de 8,2 m (fotografia de jos). Ea poate să atingă viteze pînă la 700 km/oră, dar — recunosc înșiși constructorii — tocmai de aceea ea nu va apare curînd pe autostrăzi.

GLOSAR

„Șarpele valutar“ vest-european [I]

„ȘARPELE VALUTAR“ este denumirea figurativă dată unui aranjament convenit între câteva țări vest-europene în vederea realizării unei anumite discipline în relațiile valorice dintre monedele respective. El a fost inițiat ca un prim pas spre proiectata uniune economică și monetară a Pieței comune și reprezintă în acest sens o replică la adresa dezordinii monetare din Occident, apărută în urma crizei și a abandonării consecutive a sistemului monetar internațional de la Bretton Woods.

Proiectul de integrare monetară a țărilor din Piața comună și, în cadrul acesteia, „șarpele valutar“, au vizat formarea unui al doilea centru monetar internațional alături de cel din S.U.A. (reprezentat prin Fondul Monetar Internațional cu sediul la Washington), mai precis a unui centru care să-l poată concura pe cel vechi tocmai prin arborarea drapelului stabilității, al echilibrului, al încrederii, suport incontestabil al unei dezvoltări normale și echitabile a relațiilor economice internaționale.

Pentru aceasta, țările participante la „șarpe“ (în prezent, Belgia, Luxemburg, Danemarca, R.F.G., Olanda, Norvegia și Suedia; s-au retras pe parcurs: Franța, Irlanda, Italia și Marea Britanie) și-au luat la 24 aprilie 1972 angajamentul de a nu permite între ele fluctuații ale cursurilor valutare mai mari de 2,25% (așa-zisa fluctuație concertată). Față de monedele celorlalte țări din Piața comună, precum și față de monedele țărilor care fac parte din acest organism vest-european, în primul rând față de dolarul S.U.A., cursurile flotează liber, fără nici o limită. De aici, rațiunea asemănării acestui aranjament cu un șarpe: „pielea“ șarpelui o constituie cele două limite, superioară și inferioară, a fluctuației admisibile a cursurilor valutare; între aceste limite se înscriu liniile ondulatorii care umplu spațiul dintre limite și care redau evoluția cursurilor fluctuante concertat; tot acest complex de linii „șarpele“, coboară și urcă liber față de celelalte valute în funcție de capriciile cererii și ofertei, imitând undațiile mari și neprevăzute ale unei reptile.

Pentru menținerea cursurilor valutare reciproce între limitele convenite a fost prevăzută obligația băncilor centrale din „șarpe“ de a interveni pe piață atunci când tendința cursurilor este de a trece dincolo de limite. Astfel, dacă o valută din „șarpe“ este oferită pe piață în prea mari cantități, banca trebuie să cumpere această valută până se restabilește echilibrul dintre cerere și ofertă, iar cursul reîntră în „pielea“ șarpelui. Invers, dacă o altă valută din șarpe este prea solicitată pe piață și cursul ei tinde să crească peste limita superioară, aceeași bancă trebuie să pună în vânzare această valută din rezervele proprii sau din împrumuturi, până la reîntoarea cursului valutar între limitele convenite. Obligația băncilor este valabilă numai pentru corectarea cursului valutar din „șarpe“; ea încetează în cazul cursului celorlalte valute.

Mecanismul menținerii unei stabilități relative a cursurilor valutare, adoptat de țările amintite, nu constituie o inovație; el este același ca cel în vigoare în cadrul Fondului Monetar Internațional atita vreme cit acest Fond supraveghea aplicarea unui sistem monetar internațional menit să apere echilibrul și stabilitatea. Odată cu renunțarea la principiul stabilității și cu trecerea la flotarea liberă a cursurilor, generalizată în 1973, „șarpele valutar“ vest-european a rămas singurul mecanism de acest gen, menit să asigure o corelație valorică stabilă între monede (în cazul de față, între un număr restrâns de monede), chiar în condițiile crizei economice și monetare din Occident.

C. K.

Potențial economic

Emil-Ioan Chirilescu, Roman — 1) Ponderea populației României în

populația globului în 1974, cel mai recent an pentru care Anuarul statistic al țării noastre ne oferă date, era de 0,54%. În 1960 ponderea respectivă fusese de 0,63%, iar în 1971 de 0,57%. Față de anul 1966 populația României era la începutul acesteia an mai mare cu

aproape 2,5 milioane de locuitori. 2) Ponderea produsului național brut al României în produsul național brut al ansamblului țărilor lumii a sporit de la 0,31% în 1960 la 0,46% în 1971. 3) Ponderea României în comerțul mondial a crescut de la 0,36% în 1950 la 0,60% în 1975, în vreme ce volumul comerțului nostru exterior pe locuitor a sporit de la 28 dolari în 1950 la 504 dolari în 1975. Cifrele prezentate sunt extrase din lucrarea „Economia mondială. Tipologia economiilor naționale“, apărută în acest an în Editura Politică. 4) Unitățile Ministerului Turismului desfășoară activitatea atit în domeniul turismului intern cit și în cel al turismului internațional. 5) Ministerul Turismului organizează cursuri pentru pregătirea cadrelor necesare rețelei sale; cadrele cu studii superioare se pregătesc la Facultatea de Comerț a Academiei de Studii Economice din București.

Repartiție

Florin Codruț, București — 1) Platforma continentală a Mării Nordului este împărțită după cum urmează: Anglia 46%, Norvegia 25%, Olanda 10,5%, Danemarca 9,5%, R.F.G. 7%, Belgia și Franța cite 1%. Cea mai bogată în zăcăminte este zona britanică, care deține 3% din rezervele mondiale recuperabile de hidrocarburi. 2) În baza rezultatelor înregistrate în 1976, cei mai mari producători mondiali de petrol au fost în ordine (producția în milioane tone): U.R.S.S. (521), Arabia Saudită (428), S.U.A. (403). Trecerea Arabiei Saudite de pe locul 3 pe locul 2 anul trecut se explică prin sporirea cu 21,8% a extracției în această țară, paralel cu scăderea cu 2% a extracției în S.U.A., țară care cu numai câțiva ani în urmă ocupa încă primul loc în lume la acest capitol. 3) 1 tonă de echivalent petrol este egală cu 1170 metri cubi de gaze naturale.

Mesarovic despre prognoza lui Herman Kahn

Ionei Lungu, Constanța — Opiniile pe marginea ultimei lucrări a lui Herman Kahn „Următorii 200

de ani“ sînt contradictorii. Recent, Mihajlo Mesarovic, unul din coautorii raportului „Omenirea la răspintie“, a analizat critic în fața membrilor Asociației americane a Clubului de la Roma premisele ultimei prognoze a lui Herman Kahn. Potrivit tezelor susținute de Herman Kahn „peste două secole, aproape pretutindeni, oamenii vor fi numeroși, bogați și vor controla natura“. Critica fundamentală pe care i-o adresează Mesarovic lui Herman Kahn este aceea că el studiază separat diferitele domenii — energie, materii prime, alimentație etc. — neglijînd interacțiunea lor. Astfel, de pildă, Kahn prevede randamente agricole mult sporite, exploatarea zăcămintelor minerale cu conținut sărac, dar nu modifică în consecință previziunile privind consumul de energie. Dimpotrivă, el este singurul dintre toți experții care prevede o cădere a prețului petrolului la 3-7 dolari barilul peste mai puțin de zece ani. El neglijează însă, afirmă Mesarovic, că la acest preț „noul petrol“, cel din oceane, din sisturi bituminoase, din alte zăcămintele greu de exploatat nu ar mai fi deloc rentabil.

În general, consideră Mesarovic, Herman Kahn ia dorințele drept realități și suprimă probleme reale presupunîndu-le rezolvate, susținînd de aceea că nu există necesitatea instaurării unei noi ordini economice mondiale. El crede încă — scrie săptămînalul francez „L'Express“ — în virtuțile selecției naturale și ale liberei concurențe, în contradicție cu istoria ultimilor 15 ani care arată că libera concurență acționează efectiv în favoarea țărilor bogate și agravează inegalitatea mondială. Este ceea ce constată și Robert McNamara, președintele Băncii Mondiale, cînd afirmă că „sărăcia tinde să se perpetueze și, fără o intervenție deliberată contra acestei dinamici fatale, ea va persista și se va agrava“.

Comentînd tezele în contradicție cu realitatea ale lui Herman Kahn, revista citată conchide: „Există riscul ca el să furnizeze o justificare pseudoștiințifică tuturor celor care, cramponați de privilegiile lor, preferă politica struțului repunerii în cauză a unei ordini economice perimate“.

Wassily Leontief

Stefan C. Panait, Cluj-Napoca — 1) Așa-numitul „Proiect 2000“ — studiu inițiat de Departamentul pentru probleme economice și sociale ale Secretariatului O.N.U. — își propune examinarea, în colaborare cu comisiile economice regionale și cu alte organisme din sistemul O.N.U., a direcțiilor posibile de dezvoltare în ultima parte a acestui secol și a implicațiilor lor. Elaborarea studiului se înscrie între activitățile inițiate de O.N.U. în baza mai multor rezoluții ale Adunării Generale,

privind corectarea interdependentelor dintre populație, resurse, mediu și dezvoltare, precum și a perspectivelor economice pe termen lung. 2) Despre istoricul Raportului „Viitorul economiei mondiale“ am scris în nr. 21/1977, chiar la această rubrică. Wassily Leontief, coordonatorul grupului de autori al Raportului, s-a născut în 1906 la Leningrad, și-a făcut studiile universitare în orașul natal, unde obține licența în economie în 1925, apoi la Berlin, unde obține titlul de doctor în științe în 1928. A lucrat apoi la Kiel, la Institutul de comerț internațional, unde începe analiza economică a costului de producție. În 1929 este invitat în China cu rol de consilier la construirea unor căi ferate; a revizitat China în 1973. În 1931 este invitat în S.U.A., întîi la New York și apoi la universitatea Harvard, unde este profesor și acum. La Harvard, pe baza unei alocatii speciale ce i s-a pus la dispoziție pe timp de un an se dedică — inițial fără prea mare încredere — modelului input-output care avca să-i aducă celebritatea mondială și Premiul Nobel pentru economie (în 1973).

Acordul global in agricultura cooperatistă

(Urmare din pag. 9)

de mecanizatori, precum și pe cel al echipelor mixte de mecanizatori și cooperatori.

Dimensionarea rațională a echipelor ca o condiție importantă în buna organizare a muncii în acord global, în folosirea eficientă a mijloacelor materiale, în îndrumarea și controlul din partea șefului de echipă, au constituit orientări de bază cărora conducerile cooperativeelor și ale stațiilor pentru mecanizarea agriculturii le-au acordat o atenție deosebită. Așa se explică faptul că pentru acest an, numărul echipelor de mecanizatori a crescut cu 8% față de anul 1976 și au cuprins în cadrul acestora 41% din totalul mecanizatorilor care lucrează în secțiile pentru mecanizarea agriculturii din cadrul C.A.P.; pentru acest an suprafața ce se va lucra de către echipele de mecanizatori în sistemul acordului global este mai mare cu 38% față de anul precedent.

Conducerile cooperativeelor, cu sprijinul specialiștilor de la consiliile inter-cooperatiste, au acordat atenție deosebită și organizării echipelor mixte de mecanizatori și cooperatori, atât în ce privește dimensionarea și mărimea acestora, cât și în stabilirea componenței lor. Față de anul 1976, în acest an au fost constituite în cooperative cu peste 10% mai multe echipe mixte de mecanizatori și cooperatori, care au angajat în sistemul acordului global o suprafață mai mare cu peste 17% față de anul precedent.

O experiență bună în constituirea echipelor și în mod deosebit în dimensionarea acestora, cu efect direct în îmbunătățirea participării la muncă a cooperabililor, s-a întâlnit în toate zonele țării, în mod deosebit în multe cooperative din județele Constanța, Dolj, Galați, Ialomița, Ilfov, Mehedinți, Olt, Teleorman și altele, unde conducerile acestora au acordat încă de la începutul anului o atenție deosebită organizării muncii ca factor important în realizarea și depășirea sarcinilor de plan.

În vederea cunoașterii obligațiilor ce revin unităților pentru asigurarea condițiilor tehnico-materiale necesare producțiilor stabilite fiecărei echipe, răspunderile membrilor echipei pentru efectuarea la timp a întregului volum de lucrări, respectarea tehnologiilor, precum și drepturile de retribuție, au fost încheiate angajamente între șeful de echipă și șeful de fermă, respectiv șeful

de brigadă sau de sector, angajamente care au fost aprobate de consiliul de conducere al cooperativei agricole. Pentru ca toate drepturile și obligațiile ce revin echipei să fie cunoscute așa cum se prevede în lege, angajamentele au fost semnate de către toți membrii echipei. Încă din iarnă, în cadrul învățămîntului agrozootehnic, au fost prezentate tehnologiile ce se vor aplica fiecărei culturi, volumul de muncă ce trebuie efectuat de către cooperatori, problemele legate de asigurarea densității plantelor pe unitatea de suprafață, modul cum se retribue munca pentru producția angajată și pentru cea realizată în plus. Toate aceste măsuri au dus la angajarea în acord global a întregii suprafețe de păioase și culturi prășitoare, peste 91% din suprafețele de legume, vie și pomi, iar în zootehnie întreaga producție de la efectivele existente.

Cele 5 luni care au trecut din acest an, dovedesc pe deplin, prin realizările înregistrate, că forma de retribuție în acord global, care cuprinde întreaga activitate din cooperative, este realistă și constituie pihrghie sigură în realizarea unor indicatori superiori de producție și de venituri. În prezent stadiul de vegetație și întreținere al culturilor este satisfăcător, anticipându-se realizarea unor producții bune. În zootehnie, unde rezultatele se cunosc periodic la unele produse, acestea sînt superioare, atât graficelor cât și realizărilor din perioada similară a anului trecut. La laptele de vacă de exemplu, în perioada 1 ianuarie — 31 mai a.c. s-a livrat cu peste 14% mai mult față de prevederile cuprinse în grafic, iar față de aceeași perioadă a anului 1976 cu 23%; la carnea de bovine cu 10% mai mult decît se înscrisese în grafic și cu 32% față de anul trecut.

Sînt județe unde la laptele de vacă cooperativele agricole de producție au realizări cu mult peste grafic: Sălaj 84%, Mureș 60%, Sibiu 37%, Teleorman 36%, iar la carnea de taurine: Iași 46%, Bihor 33%, Arad și Covasna 32%, Argeș 31%.

Măsurile întreprinse în unitățile agricole cooperatiste au creat condiții mai bune pentru realizarea unor nivele de producție superioare care să contribuie la o mai bună aprovizionare a populației cu produse agro-alimentare, la obținerea unor venituri superioare de către fiecare cooperativă și cooperator.

Asigurați-vă abonamentul la „Revista economică” pe semestrul II 1977!

Abonindu-vă la „Revista economică” pe semestrul II 1977, vă asigurați primirea cu regularitate a revistei și a Suplimentului economico-legislativ. Prețul unui abonament este: 130 lei pe semestru. Pentru elevi, studenți și cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, costul unui abonament este de lei 65 pe semestru.

Răspunzînd cerințelor unui mare număr de cititori față de consultațiile publicate în sprijinul participanților la învățămîntul politico-ideologic de partid, REVISTA ECONOMICĂ va publica în anul de învățămînt 1977-1978 consultații cuprinzînd date noi, actualizate, precum și un glosar de termeni și noțiuni economice, scheme și grafice.

Pentru candidații la examenul de admitere în învățămîntul superior economic în anul universitar 1977-1978, REVISTA ECONOMICĂ va publica consultații actualizate de economie politică pe temele din programa examenului de admitere în învățămîntul superior economic.

Abonamentele se fac prin serviciile de difuzare a presei din cadrul oficiilor P.T.T.R. din întreaga țară sau prin mandat poștal pe adresa: Întreprinderea de stat pentru imprimare și administrarea publicațiilor (I.S.I.A.P.) Piața Științei nr. 1, București.
Cont nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R., Filiala sectorului 1.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 24 din 17 iunie 1977

ECONOMIE NAȚIONALĂ

– Ridicarea calității – cerința a producției moderne (Bogdan Pădure)	1
– Acțiuni în actualitate. Reconstrucție și dezvoltare (Adrian Rusu)	3
– Priorități în întreprinderile de materiale de construcții. Creșterea și diversificarea producției în condiții de eficiență sporită (Petre Cioclu)	4
– Întărirea rolului maistrului în producție (Apostol Sima)	6
– Organizarea muncii în acord global în agricultura cooperatistă (Vasile Trușescu)	8
– Semnificații ale rezultatelor preliminare ale recensămîntului populației și locuințelor. 1966-1976: accelerarea dinamismului economico-social al României (dr. Marinache Vasilescu)	10
– Citorii au cuvîntul	12

CONDUCERE – ORGANIZARE

– O preocupare majoră a conducerii colective: asigurarea îndeplinirii programelor suplimentare (V. Livianu)	13
---	----

TEORII – IDEII

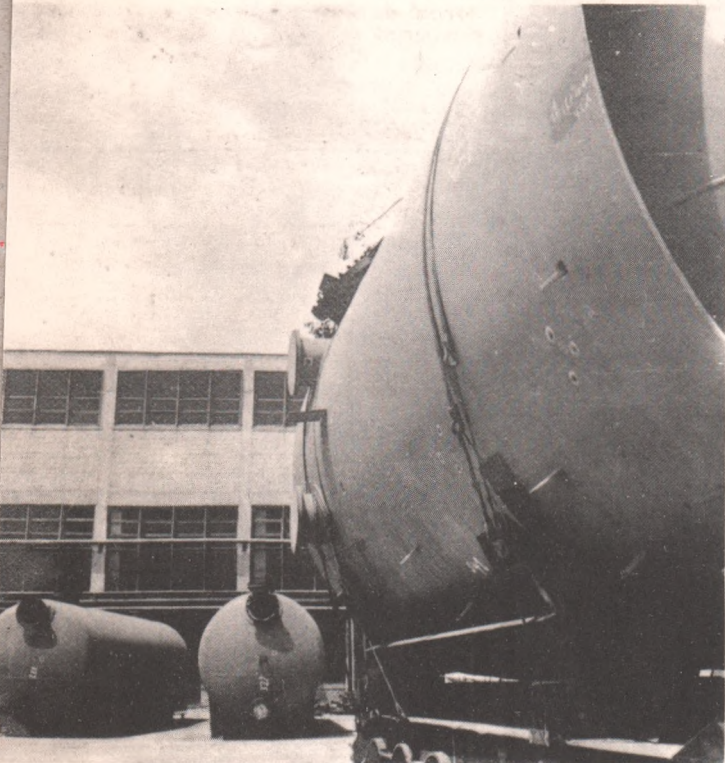
– Perfecționarea conducerii și organizării economiei. Dialectica opțiunii, conceptelor și instrumentelor (dr. Maria D. Popescu)	15
– Democrația socialistă – expresie a drepturilor fundamentale ale oamenilor muncii (conf. dr. Olivia Clătic)	18
– Progresul economic neîntrerupt, baza dezvoltării independente (II) (prof. dr. Gheorghe Crețoiu)	20
– Școli ● curente ● economiști. Eșecul „new-economics”-ului (II) (P. Tudor)	22
– Tradiții progresiste în studiul economiei și istoriei naționale (semnează: acad. Vasile Malin-schi, Costin Murgescu)	24

ECONOMIE MONDIALĂ

– Un factor de stimulare a progresului economic și social: cooperarea industrială pe plan european (G. Cristea, dr. I. Niță)	25
– Industria ungară pe treptele împlinirii (Dan Popescu)	27
– Tendințe – conjuncturi	28
– Raportul Leontief. Mobilizarea întregului potențial național – calea eliminării subdezvoltării în fiecare țară (I) (Dinu Dragomirescu)	29
– Mondorama	30
– Curier	31

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25. 71 131 București, telefon 12 13 69.

Cont. I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

CENTRALA DE UTILAJE ȘI PIESE DE SCHIMB PENTRU INDUSTRIA CHIMICĂ

BUCUREȘTI – ROMÂNIA
bulevardul ION ȘULEA, nr. 313,
telefon 44 1194, 44 1794. telex 116 13

Centrala de utilaje și piese de schimb pentru industria chimică reunește întreprinderi de înaltă tehnicitate și cu tradiție industrială, specializate în fabricația de :

– utilaje și instalații pentru industria chimică (coloane, reactoare, scrubere etc.) din oțeluri inoxidabile și oțel carbon ;

– utilaje și conducte din oțeluri emailate ;

– utilaje și instalații tehnologice din materiale termoplastice ;

– rezervoare, utilaje tehnologice, conducte, instalații de ventilație din PAFS (poliester armat cu fibre de sticlă) pentru industria chimică și alimentară – rezistente la fluor și la compușii acestuia ;

– rezervoare, utilaje tehnologice și conducte pentru industria chimică, minieră sau alimentară, protejate cu folii de elastomeri pe bază de cauciuc natural, butadienstirenice, policloroprenice, butilice, acrilonitrilice, polietilenă clorosulfonată ;

– utilaje din materiale carbograftice (schimbătoare de căldură, scrubere, coloane etc.), precum și protecții cu materiale grafitice.

– matrițe pentru industria maselor plastice și cauciucului, inclusiv pentru fabricația de anvelope de autoturisme și autocamioane ;

– aparate de măsură, control, automatizare :

a. aparate indicatoare, de măsură și control pentru temperatură, presiune, nivel și debit în instalațiile chimice (termometre, manometre cu membrană de separație, indicatoare și semnalizatoare de nivel, indicatoare de debit de tipul rotometrului pentru apă și aer, cutii de protecție din rășini poliesterice armate

cu fibre de sticlă echipate cu aparate de măsură și control).

b. elemente auxiliare pentru instalații de automatizare (relee, electroventile, ventile acționate pneumatic, oale de condens).

c. ventile și valve pentru industria cauciucului (camere de aer)

– Pompe centrifugale din oțeluri inoxidabile

– Pompe centrifugale rezistente la coroziuni din :
silumin,
fontă silicioasă,
rășini sintetice,
materiale termoplastice,
materiale carbograftice,
fontă ebonitată și cauciucată.

Armături industriale acționate electric, pneumatic sau manual confecționate din :

oțeluri inoxidabile
materiale termoplastice
fontă ebonitată.

– Chituri, mortare, mase de șpaclu pe bază de lianți anorganici, utilizabile la protecții anticorozive rezistente la temperaturi până la + 1 000° Celsius.

– Adezivi și masticuri pe bază de elastomeri.

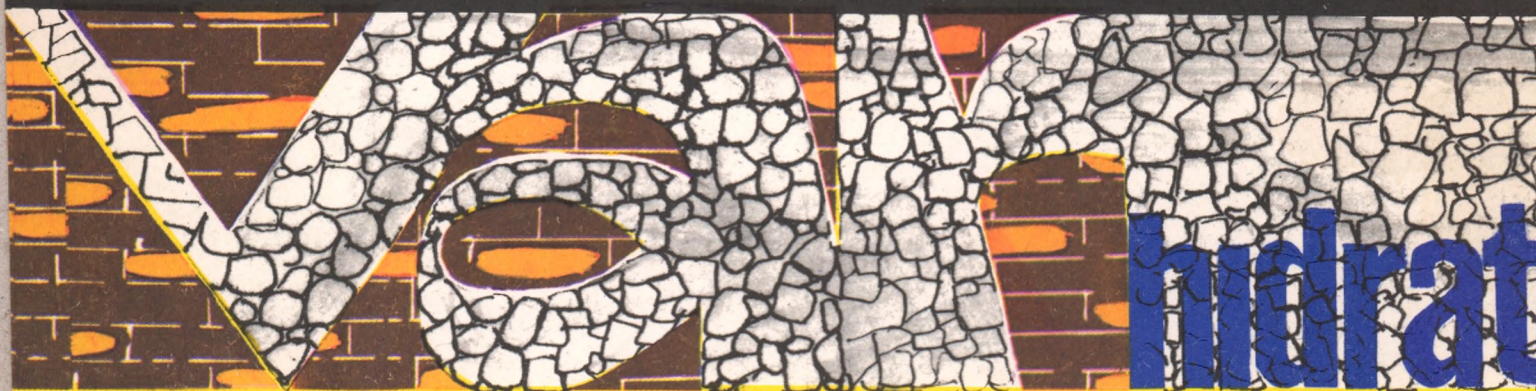
– Articole tehnice buretoase pe bază de latexuri sintetice pentru industria auto, mobilei etc.

Centrala dispune de un centru pentru studii și analize privind gradul de poluare chimică a atmosferei și apelor.

De asemenea, în cadrul centralei funcționează un sector de proiectare și studii pentru utilaje în industria chimică.

CENTRALA CIMENTULUI – BUCUREȘTI vă oferă:

in produs realizat de:

**COMBINATUL DE LIANȚI ȘI AZBO-
CIMENT ALEȘD,**
Comuna Chistag, jud. Bihor
tel. 12141—12142

**ÎNTRERINDERE DE LIANȚI
BRAȘOV,** str. Carpaților 24
tel. 32480

**COMBINATUL DE LIANȚI
LUNG MUSCEL**
județul Argeș
tel. 12700

Varul hidratat se obține ca un produs pulverulent prin hidratarea varului bulgări. Produsul corespunde următoarelor condiții tehnice conform STAS 92. El se folosește ca liant aerian în construcții, ca plastifiant în mortarele mixte și ca materie primă sau auxiliară în diferite ramuri ale industriei. Prezintă următoarele avantaje: ■ nu se degradează în timpul depozitării ■ elimină pericolul apariției de împușcări în pereți ■ se folosește ca atare direct în betonieră și în prepararea mortarelor, eliminând operațiile de stingere și preparare a laptelui de var ■ în cazul aplicării în industria chimică și la tratarea apelor rezolvă problema de stingere ■ prețul: în saci 225 lei/t. — în vrac 174 lei m³. Varul hidratat se obține pe bază de repartiție.

**COMBINATUL DE LIANȚI –
CÎMPULUNG MUSCEL**
jud Argeș; tel. 12700

GRANULITUL este un agregat artificial ce se obține prin expandarea argilei ușor
compactabile în cuptor rotativ

CARACTERISTICI FIZICO-MECANICE – STAS 7343–73

● granule rotunjite ● suprafață vitrifiată ● structură poroasă în spărtură ●
densitate volumetrică 600–800 kg/m³ ● rezistență la strivire 25–30 daN/cm²
● poate livra în vrac, nesortat și sortat: 0–7 mm, 7–16 mm, 16–31 mm
● preț informativ de livrare 87,65 lei/m³

DOMENII DE UTILIZARE La prepararea betoanelor ușoare pentru:

- izolație termică, mărcile B 25–B 50
 - izolație termică și rezistență, marca B 100
 - elemente de rezistență, mărcile B 150–B 400
 - Se poate folosi și în vrac pentru straturi de izolație termică la
- BLOCURI MICI DIN BETON CU AGREGATE UȘOARE (GRANULIT)**
Dimensiuni: 290 × 240 × 188 mm
Caracteristici: marca 50, clasa de densitate C₁
La solicitările beneficiarilor se pot realiza și blocuri de alte dimensiuni.
Preț informativ de livrare 3000–4000 lei/1000 bucăți.

ipsos

● **PENTRU CONSTRUCȚII:** se realizează în trei calități. Timpul de priză în minute: începi
CI și CII – 5' CIII – 1' sfârșitul – min. CI și CII – 10' CIII – 6'; max. 30' pentru toate
trei tipuri.

● **PENTRU MODELAT:** se fabrică în patru calități simbolizate: Ms; MI; MII; MIII. Dome
utilizare: Ms – pt. modele originale forme mamă și forme pentru produse de serie scurtă
cate. MI – forme de lucru pentru porțelan. MII – forme de lucru pentru faianță. MIII –
realizarea operelor de artă.
Produse realizate de **COMBINATUL DE LIANȚI ȘI MATERIALE REFRACTARE TU
JUD. CLUJ**